



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

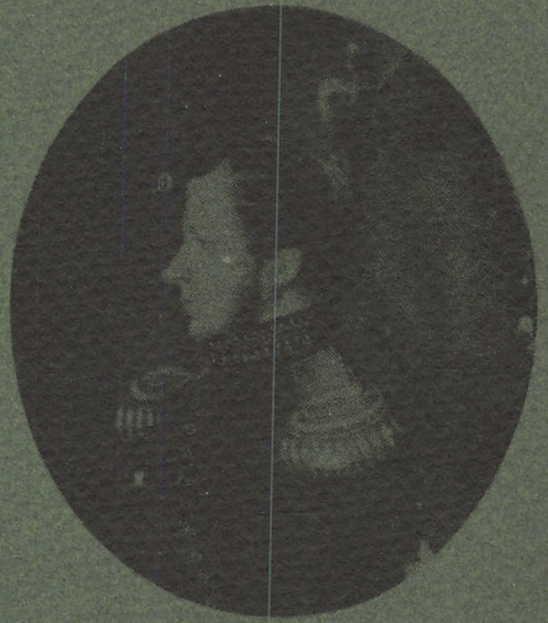
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



Slægterne

LINDO—KIELLERUP GENNEM 350 ÅR

ved Ellen Kiellerup

1636—1986



Pan Wihleung. - Brede Luddlühkester.

Slægterne
LINDO – KIELLERUP

gennem 350 år

1636 – 1986

ved Ellen Kiellerup

Denne bog er trykt i
300 eksemplarer.

Dette er

Nr. 56.

Copyright Ellen Kiellerup
1986.

Forord.

- I
- 1-3 Jødernes historie.
 - 5-11 Processen mod Antao Roderiques Lindo. 1660-1662.
 - 12-21 Processen mod Joao Roderiques Lindo. 1636-1665.
 - 22-27 Jødiske ceremonier og skikke.
- II.
- 28-39 Slægten Lindo, i England og Amerika.
 - 40-47 Noter af Kjeld Ammentorp.
 - 48-50 Brev fra Charles Worm. Peru 1889.
- III.
- 51-61 Uddrag af oldefars brevbog. (Anders A. Kiellerup.)
 - 62-67 Uddrag af A.H. Riises bog.
- IV.
- 68-69 Anders Nielsen Kiellerup.
 - 70-73 Anders Niensens ligprædiken.
 - 74-75 Anders Andersen Kiellerups søskende.
 - 76-77 Dorte Kiellerups skøde til Else Marie og Peter Storgaard.
 - 78-85 Anders Andersen Kiellerups liv
 - 85-90 Anders Andersen Kiellerups ligprædiken
 - 91-99 Almira Kiellerups breve.
- V.
- 100-102 Christian Kiellerup
 - 103-113 Breve fra Christian Kiellerup
 - 114 Tegning af Christian Kiellerup.
 - 115-116 Anna Dorothea Krabbe om Christian Kiellerup.
 - 117-118 Begravelses papirer.
 - 119-120 Om Louise Kiellerup.
- VI.
- 121-122 Anders A. Kiellerups selvbiografi. Fortalt af Anna Dorothea.
 - 123-124 Om Anna Dorothea.
 - 124-139 Digte og tanker af Anna Dorothea.
- VII
- 140-151 Dagbog af Oluffa Krabbe. Rejse i Europa 1871-1872.
 - 152-167 Erindringer af Oluffa Krabbe.
- VIII
- 168-171 Mogens Uldall - Hansens optegnelser.
 - 172-173 Abraham Lindos søskende
 - 174 Litteraturhenvisninger
 - 175 Slutord af Ellen.
 - 176-188 Rettelser og nye oplysninger til Almira Lindo og Anders A. Kiellerups efterkommere. 1983.

Kære slægtninge.

Her er den 3. og sidste bog fra min hånd. Jeg er klar over, at skulle der fortælles om vore forfædre, måtte det være af et gammelt menneske, der har kendskab til den nærmeste fortid. Vi er i min generation kun 3 tilbage.

Kjeld Ammentorp's store arbejde med at finde oplysninger om slægten, er jeg taknemmelig for. Kjeld's og min far Kay Kiellerup's oplysninger ligger til grund for bogen. Uden dette stof, var denne bog aldrig skrevet.

En tak til min datter Kirsten Kiellerup for hendes store interesse for arbejdet med bogen, og hendes hjælp med redigeringen af stoffet. Hendes fortid som bibliotekar kom mig til gode.

De fleste i familien ved, at Sven og jeg ventede 51 år på at blive forenede. Vi fik 4 år sammen, hvor hver dag var en gave, før Sven døde. Denne bog er blevet til som terapi for mig. Jeg håber den for Jer- i al sin ufuldkommenhed- vil give lyst til at føre stamtavlen videre.

Det morsomste- og letteste- har været "tante Oluffa's" stilette hæfte. Tante Oluffa er Oluffa Rosenkrantz (1860- 1954). Hendes barnebarn Niels Rosenkrantz lånte mig familiens "klenodie", det er jeg taknemmelig for, så vi i 1985 får indblik i livet, som det levedes for mere end 100 år siden.

Medens jeg skrev bogen, fik jeg lyst til selv at skrive den på maskine, men slog det hen som en lidt vild ide, da jeg aldrig har kunnet skrive på maskine.

En dag spurgte Svends ældste søn mig-hvorfor gør du det ikke selv?- Denne tro på mine evner gav mig modet til at prøve. Jeg købte en maskine.- Her ser i resultatet.

Det var aldrig lykkedes, hvis jeg ikke havde fået en tålmodig hjælp af hr. Bent Ramshart Hedegaard, af hvem jeg købte maskinen. Sonja og Bent Ramshart Hedegaard har læst korrektur på bogen, - det kan vi alle være glade for- de fortjener tak.

Mogens Uldall Hansen har ydet et bidrag om familien Hedemann, det takker jeg for. Dejligt at møde forståelse for det arbejde man prøver at gøre.

Hilsen til hver enkelt.

Allen .

1. Del

Kjeld Ammentorp har i synagogens bibliotek i London fundet frem til familien Lindo, der levede i Spanien- Portugal omkring 1636. Her begynder kendskabet til vor stamfar, og hans familie. De var jøder, og det faldt mig naturligt at undersøge jøders forhold i Spanien på det tidspunkt, da vor første "Farbror", Antao Roderiques Lindo blev brændt på bålet for sin jødetro.

Jeg vil i korte træk, meget kortere end jeg har lyst, til, trække jødernes historie op. Jeg er klar over, en del vil mene det ikke er slægtens historie, de har ganske ret, dertil er kun at sige, så spring det over.

Allerede på Kristi tid, levede 3 1/2 million jøder udenfor og 3 millioner i Palæstina. Det er forståeligt, at jøder flygtede, når man hører at Jerusalem er brændt ned 3 gange, med alle indbyggere. 9. aug. 586 f.K. ødelagde kong Nebukadnezar byen. 9. aug. året 70 e. K. lod den romerske kejser Titus det ske. I Rom står Titus' triumfbue, hvor sejrsgudinden kroner Titus, medens fanne jøder drives forbi med den 7-armede lysestage* og skuebrødene*.

I året 132 samlede en ung jøde, ved navn Simeon Bar Kochba, (hebraisk for stjernesønnen) en flok mænd. Ved lynangreb på den 10. romerske legion, lykkedes det at befri flere landsbyer, og flere sluttede op bag ham. 50 fæstninger og 985 landsbyer faldt, og tilsidst Jerusalem.

Når vi med sikkerhed kender hans navn, skyldes det mønter og breve der er fundet i 1952, i nærheden af dødehavsrullerne, i Khirbet Qumram. Der står på nogle af mønterne "1 år efter Jerusalems befrielse". Sagnet fortæller, at inden han gik i kamp, lød hans bøn, "Verdens herre, hvis du ikke vil hjælpe mig, så lad i al fald være at hjælpe fjenden, så skal jeg nok sejre".

Det lykkedes i 3 år, men i 135 satte kejser Hadrian en ny feltherre, general Julius Severus ind mod den jødiske hær, og 9. aug., samme dato som to gange før, måtte Jerusalem overgive sig, og blev brændt ned med sine indbyggere.

Stjernesønnen faldt.

Jøderne flygtede, nogle til Babylon, andre blev i Nordafrika, og mange nåede Spanien. Der havde i mange år boet jøder i Spanien, fra det 3. Århundrede e. K. er der fundet hebraiske gravskrifter, det er de første spor af jøder. Det var en ganske anden type jøder, der boede i Spanien, de var høje, spinkelt bygget, med rene ansigtstræk, de kaldtes de sephariske, i modsætning til de jøder der kommer fra bl. a. Østeuropa, de kaldes ashkenaziske jøder.

En del af de jøder der var blevet i Nordafrika flygtede til Spanien, da der omkring år 200, levede en af oldkirkens "store" kirkefædre, jødehaderen Tertulian i Nordafrika. Et par århundreder senere fortsatte Augustin jødeforfølgelserne, og endnu flere forlod Nordafrika, - men hvor de flygtede hen, tog de deres religion og kultur med.

Jødernes situation blev bedre, da vestgoterne tog magten i Spanien i 412. De var arianske kristne, men da de i det

* se side 22.

6. århundrede gjorde den katolske tro til statsreligion, blev jødernes forhold væsentlig forværret.

I 613 måtte alle jøder lade sig døbe, eller forlade landet. I 694 skærpedes situationen, og strængere love blev vedtaget. Alle jøder blev erklæret for slaver, og deres ejendom konfiskeret.

I 711 sejlede en berberhøvding, Tarik, over det smalle stræde mellem Afrika og Spanien, for at erobre landet. Det sted han landede blev opkaldt efter ham, Gibraltar. I løbet af 4 år var hele den iberiske halvø erobret, og igen kom der bedre forhold for jøderne. Tiden fra 912-61 hvor Abd al Rahman den 3. regerede, og i det 10.-12. århundrede, blev kaldt "den spanske guldalder"

Riget blev efter berbernes erobring, delt op i mange små fyrstedømmer, med hver sit hovedsæde, der blev centre for kultur og handel. Jøderne fik rig lejlighed til at leve i fred.

I det 13. århundrede, blev opført en synagoge i Toledo, Santa Maria la Blanca. Der boede på det tidspunkt over 12.000 jøder i byen. Jeg nævner her, til belysning af de skiftende forhold, at i det 15. århundrede blev den lavet om til kirke.

I 1449 anstiftede en kristen hofmand overfald på alle kendte "conversos" (det er tvangsdøbte jøder) i Toledo, og fængslede dem. Efter en "rettergang" hvor de under tortur "tilstod" deres loyalitet overfor jødetroen, blev de brændt på bålet. Det menes at fra 1481-88 blev 700 "conversos" brændt, og over 5.000 blev "forsonede" med kirken. På mindre end 12 år dømtes over 13.000 mænd og kvinder, for at praktisere jødetroen i hemmelighed.

Det spanske kongepar, den fanatisk troende dronning Isabella og kong Ferdinand, der blev gift i 1479, erobrede hele Spanien. I 1492 faldt muslimernes sidste by, Granada, og dermed var jødernes situation katastrofal. Den 2. aug. var sidste frist til at forlade landet. De havde fået 3 måneder til at lade sig døbe, eller drage bort.

I Aragonien var der ca. 30.000 familier, foruden de allerede tvangsdøbte "conversos" (de blev også kaldt "marranos"-der betyder svin). Jøderne måtte ikke tage rede penge med. Mærkeligt at tænke, at 3. aug. dagen efter jødernes sidste frist til at forlade landet, drog Christopher Columbus ud for at opdage Amerika.

Der var mange af de fordrevne jøder der drog til Ægypten, hvor der i 1488 kun boede 500 jødiske familier i Kairo. I Alexandria 25, og i alt var der kun ca. 5.000 personer tilbage i landets 4 største menigheder.

Dette ændredes radikalt da strømmen af jøder fandt et fristed her. En af de bedste kilder til jødernes historie i middelalderen, fik man med Kairo-genizaens opdagelse. Geniza betyder opbevaring, og mange menigheder havde en kasse eller et rum i synagogen, hvor de anbragte deres slidte og ubrugelige bøger og skrifter, indtil de ved passende lejlighed kunne blive begravet samlet i en kælder eller på kirkegården.

I følge jødisk lov smider man ikke sådanne skrifter væk, hvis

de indeholder Guds navn.

I en gammel synagoge i Kairo-Fustat brugte man et afsides liggende tagrum som geniza. På grund af det tørre klima er mange skrifter meget lidt medtagne af det 500 til 1500 år's ophold. Ikke alle de gamle skrifter er endnu udforsket, så der kan stadig komme nye oplysninger frem, om jødernes historie. Der er tusinder og atter tusinder små og store fragmenter og skrifter, de er spredt ud over Europa og Amerika til efterforskning.

Når man hører hvor Jøderne gemte alle gamle skrifter forstår man at der i Londons Synagoges bibliotek er gemt bl. a. gamle processer mod jøderne i Spanien. Der har Kjeld Ammentorp fundet de første spor af Joao Roderiques Lindo.

Jeg lånte papirerne af Kjeld, der fortalte om de to processer, den ene mod Antao, og den anden om Joao Roderiques Lindo, en fætter med samme navn som vor første "forfar" vi har kendskab til.

Her følger hvad jeg ved om familien Lindo.

4.

Slægten Lindo.

Processen mod Antao Roderiques Lindo.

Badajos. Kongeriget Castilien.

Overleveret til Auto-da-feen*. I 1660 den 1. okt. bragte familien Jose de Miranda, Antao Roderiques Lindo, fange i det hellige kontor, til Alceide fængslet, sammen med Agostinto Nunes. Han blev anklaget efter reglerne. Der blev intet fundet på ham, men et stykke papir sagde, at der skyldtes ham et beløb på 2000 reis, de blev overført til Alceide fængslets konto. Han blev anklaget for Auto-da-feen.

Underskrevet Louz Baretto.

Fængslet.

På den samme dag gav inkquisitionen i Alceide ordre til at overflytte, og indespærre den fængslede i 4. fængsel.

Den 16. okt. 1660 blev den fængslede flyttet derfra sammen med Jorge Roderiques de Castro og Bartholomeus Fernandez Luiz.

Anklagerne mod Antao Roderiques Lindo, ugift købmand, (søn af afdøde Joao Roderiques Lindo) bosat i Lissabon. Fra processen mod hans halvfætter, Simoa Roderiques Ayres, ny kristen, købmand og bosat i Guarda, som var fængslet af denne inkquisition for jødetro.

Han var negativ, og blev anklaget, efter sagen var nået til bevisstillingen, blev han igen sigtet for at faste i fængslet.

Fra det øjeblik begyndte han at tilstå sin forbrydelse, hvilket han fortsatte med under de adskillige retsmøder, og den 7. okt. 1660 blev der rettet anklager mod ham.

Da denne by den 7. okt. fejrede Auto-da feen, blev han forsonet, og idømt bodsfængsel for bestandig, og uden eftergivelse.

Den 7. okt. 1660 inkvisitor Francesco Barreto gav ordre til at Simoa Roderiques Ayres blev bragt for ham, da han har anmodet om at blive fremstillet, for at fortsætte sin syndsbe kendelse.

Han siger: I aug. måned 1655 da han var i Rua Nova de Palma, gik han for at besøge Constance Nunes, ny kristen, kusine af dette vidne, enke efter Joao Roderiques Lindo, han har hørt hun har giftet sig med Joao Nunes d'Alfonceca, som har en manufaktur-forretning. Han er fra Tracoso, og er ny kristen. De bor nu ved Ribena, sammen med hendes søn Antao Franzes, ny kristen, der er under 20 år, søn af Constance Nunes og hendes

* se side 22.

første mand, Joao Roderiques Lindo.

Da de var sammen, talte de bl. a. om det hellige kontors arrestation af Nuno Fernandez Marques og hans brødre.

Hertil sagde Constance Nunes at hun på grund af nød og fattigdom havde forladt Frankrig, hvor der for hende så ud til ikke at være nogle restriktioner. Vidnet fortalte at hans kusine, Constance Nunes og hendes søn tilstod overfor hinanden, at de levede i overenstemmelse med moseloven.

De talte ikke om frelse, men Constance Nunes fortalte, at hun om fredagen forberedte lamperne, med ny væge og olie. Om lørdagen tog hun en ren særk på, og hun spiste usyret brød* Påskedag, og ved dronning Esther* ,begge dage spiste eller drak hun ikke før aftenen, og ved den lejlighed sagde hun ikke andet, ikke engang hvem der havde belært dem, eller hvem de yderligere havde haft forbindelse med. Simoa Roderiques Ayres afgav forklaring mod de 4 omtalte personer, og det gik op for de ærede inkvisitorer, at siden Simoa Roderiques Ayres havde lavet en formel erklæring, og da han er fætter til Constance Nunes og en slægtning af hendes søn Antao Franzes, er anklagerne tilstrækkelig til at arrestere disse personer.

Inkvisitor Francesco Baretto siger:

Beviset ser ud til at være tilstrækkeligt, og at det er af betydning at Fernao Vaz Morao bliver arresteret. Han er født i Guarda, og bor stadig der. På dette sted blev jødetroen først opdaget, der var kommet oplysninger om disse tilfælde til tribunalet, derfor skulle han også blive arresteret og fængslet, og indsat i en hemmelig celle i inkvisitionen, med beslaglæggelse af hans ejendom, disse sigtelser af Auto-da-feen mod Constance Nunes, ny kristen, gift med Joao Nunes, borger i denne by, og mod hendes søn Joao Franzes, blev overvejet af generalforsamlingen. Der var ikke yderligere sigtelser mod denne fange, men som her omtalt tilstod han, lad ham så blive dømt i overenstemmelse med retfærdigheden.

23. marts 1662.

Opgøret.

Den 18. nov. 1661 i inkvisitoren's kontor oplyste han, at hans navn var Antao Roderiques Lindo, købmand, at han var født i denne by, og boede der. Desuden oplyste han, at hans alder var 23 år, og at han ikke havde nogen ejendom, at han boede hjemme under administration af sin moder, Constance Nunes og hans stedfader Joao Nunes d'Alfonceca.

Aftale med værgen.

Den 13. okt. 1660. Oplyste at hans navn var Antao Roderiques Lindo, kaldet Antao Franzes, for at skelne ham fra sine fætre af samme navn. Selv om Alceide fængslets fange var under 25 år blev han stævnet, og han blev informeret om, at han var udpeget

til at være værge for den omtalte umyndige, for at råde ham i alle spørgsmål, for hans sjæls frelse. Han lovede det hellige kontor at opfylde dette, ved at aflægge ed på det hellige evangelium.

Tilståelse.

Den 9. okt. 1660 i det hellige kontor, holdt inkvisitor D. Verissimo de Lencastre audiens. Han gav ordre til at Antao Roderiques Lindo skulle bringes frem for ham. Han sagde at han ønskede at tilstå sin forbrydelse, ved at aflægge den ed, der var pålagt ham. At han ville sige sandheden, og oplyse om alle de personer han kendte, som levede adskilt fra troen og med hvem han kom sammen, uanset om de var døde, fængslede eller fri, forsonede, og uanset om de boede i dette kongerige eller udenfor, hermed ville han fortjene den barmhjertighed som den hellige moderkirke bestemmer for de gode og sande folk der tilstår. Og han lover at handle i overenstemmelse hermed.

Han siger:

For 8 eller 10 år siden i byen Rochelle i Frankrig, hvor han boede på godset hos Marquis de Cascais, med sin moder, Constance Nunes, ny kristen, der nu bor i denne by, og med sin ældre bror, Manoel Roderiques Lindo, der nu bor i Rom, han ved ikke om han har giftet sig. Da de alle var sammen lærte hans mor dem at tro på moseloven, da hun hævdede, at det ville være til gavn for deres sjæls frelse, og hun lærte dem derfor, at de måtte afholde sig fra at arbejde i sabatten, og at de ikke måtte spise svin, hare, kanin og skaldyr.

Desuden skulle de faste på mandage og torsdage, og 2 dage i sept. skulle de også afholde sig fra at spise, eller drikke før om aftenen. Tilsidst sagde han, at hans mor troede på moseloven, for sin sjæls frelse, og han handlede derfor i overenstemmelse med de omtalte ritualer. Hans bror Manoel Roderiques Lindo hørte på læren, og erklærede at han troede på moseloven, og fulgte sin mors lærdom. Da fangen troede hans mor ville ham det godt, fulgte han sin mors lære. På grund af den lydig-
hed en søn har mod sin mor, forlod han kristendommen, vores Gud, og gik over til moseloven, i det han håbede at det ville frelse hans sjæl, derfor overholdt han de omtalte ritualer. Med sin mor og bror, der troede, og overholdt moseloven, fulgte han ritualerne.

Skønt de ikke i dette kongerige overholdt sabbaten, havde de i Frankrig vænnet sig til det, - de rørte ikke engang penge på sabbaten. I år holdt de 2 fastedage i september, den ene dag, den onsdag i den sidste uge tyrefægtningen blev afholdt, og den anden nogle dage før,

Han bekender sig til moseloven indtil nu, da han besluttede sig til at tilstå sin vildfarelse, hvilket han gjorde, - og bad om barmhjertighed, medens han græd. I anledning af at hans fætter

Manoel Lopez Cavalhos kone blev arresteret, ønskede han at tilstå de samme fejl for retten, men hans mor rådede ham fra det.

Desuden siger han: at for 6-7 år siden, var han i Lissabon. Der var han i sin fætter Manoel Lopez Cavalhos hus, ny kristen, han bor i byen Guarda. Han er forretningsmand og kasserer. Manoel er gift med Isabel Marques, også ny kristen, og anden kusine til fangen. Han var sammen med den førnævnte og Nuno Fernandez Cavalho, bror til førnævnte Manoel Nuno Cavalho, der er gift med Antonia Nunes. De bor i Guarda. Han har været entreprenør for tropperne i provinsen Beira, og har beklædt en stilling ved universitetet i Combria. Da de 4 var sammen, spurgte den tiltalte om det var godt at tro på moseloven, og rigtigt for sjælens frelse. Ved den lejlighed tilstod han og Manoel Lopez, Isabel Marques og Nuno Fernandez for hinanden, at de troede på moseloven, for deres sjæls frelse, og de overholdt derfor de omtalte ritualer.

Der skete ikke yderligere ved denne lejlighed, men de havde lignende erklæringer på forskellige tidspunkter, og ved hver lejlighed Nuno Fernandez kom til denne by, overholdt han visse jødiske faster sammen med Manoel Lopez og hans kone Isabel Marques, ved ikke at spise indtil aften.

Herefter tog Manuel Lopez til Frankrig, og han har hørt at han er i Bordeaux, og Isabel Marques blev arresteret af det hellige kontor,- men blev løsladt til de civile myndigheder, og Nuno Fernandez er for øjeblikket fængslet af inkquisitionen

Desuden siger han, at i samme periode, for ca. 6 år siden, var han i Lissabon på Rua Nova da Palma, hos sin anden fætter Nuno Fernandez Marques, ny kristen, forretningsmand, født i Guarda. Hans kone er død, han ved ikke hvem hun var. Han var sammen med den omtalte fætter, dennes bror og søster, nemlig Diogo Cavalho Marques og Philippa Nunes, begge ugifte, deres alder ukendt. Han spurgte dem, om moseloven var god, de sagde alle at de troede på moseloven. Nuno Fernandez og Diogo Cavalho blev taget til fange af det hellige kontor, og løsladt til de civile myndigheder, og Philippa Nunes tog til Frankrig, og han forstår hun bor i Bordeaux.

Ydermere siger han, at i maj måned i år,-i Lissabon, var han i sin mors hus, sammen med hende og Antonio Fernandez Nunes, der er ny kristen, købmand og første fætter af den før omtalte mor.

Han var bosat i Covillia, og der gift med en ny kristen, der er datter af Henriques Troes. Da de var sammen erklærede de, den tilstående person, hans mor og Antonio Fernandez Nunes overfor hinanden, at de troede på moseloven og sjælens frelse. Han tror at den omtalte Antonio for øjeblikket er fængslet af inkquisitionen.

Desuden siger han, at for ca. 6 år siden, var han i Jorge Monez hus, han er ny kristen, ugift købmand, og søn af en ukendt. De befandt sig alene og erklærede at de troede på moseloven. Herefter blev Jorge Nunes fængslet af det hellige kontor. For et år siden, i sin mors hus i Lissabon, var han og moderen

sammen med hendes anden fætter Diogo Nunes Cavalhos. De erklærede her, at de troede på Moseloven.

Stamtavle.

Inkvisitor d. Verissimo de Lencastre befalede at den fængslede skulle bringes frem for ham. Han siger:

Hans navn er Antao Roderiques Lindo, ny kristen. 23 år boende i Lissabon. Hans far er død, han hed Joao Roderiques Lindo, født i Campo Mayor. Hans mor lever stadig, og hedder Constance Nunes, hun er ny kristen, og født i Guarda. Hans bedsteforældre er døde, han kendte ikke deres navne,- heller ikke på sin farfar og farmor.

På hans fars side havde han en onkel, kaldet Francisco Roderiques Lindo, ny kristen, gift i Badajos med Luiza da Silveiera, ny kristen de havde 4 børn.

På hans mors side har han 2 onkler og 4 tanter, med navnene Antonio Fernandez Nunes.

Manoel Roderiques Nunes.

Ana Nunes.

Leonor Nunes.

Maria Roderiques.

Breite Roderiques.

Hans onkel Antonio Fernandez Nunes tog til Frankrig.

Manoel Roderiques Nunes bor i Frankrig.

Leonor Nunes er gift med

Joao d'Alfonsica, der er ny kristen. De bor i Holland, de be-
kender sig åbenlyst til moseloven, og går i jødisk synagoge.

Den omtalte Ana Nunes er enke efter

Simoa Fernandez Cavalho,

hun er ny kristen, og bosat i Frankrig.

Begge tanter har børn, han kender ikke navnene på disse børn af den først nævnte tante, navnene på den sidstnævnte er Antao Roderiques Cavalho, ugift og bosat i denne by.

Leonor Nunes, gift med Antao Roderiques Nunes, ny kristen.

Ana Nunes er gift med en bror til

Nuno Fernandez Marques, de bor i Venedig,-og

Leonor Nunes bor i Frankrig. Hans tante

Maria Roderiques bor i England, hun er enke efter

Antao Fernandez de Cavalho, med hvem hun har børn, hvis navne han ikke kender.

Tante Brite Roderiques bor i England, hun er gift med

Simoa de Souza, de har ingen børn.

Dette vidne har 3 brødre:

Lourentso (Isaac) Roderiques Lindo. Vor stamfar.

Manoel Roderiques Lindo.

Josè Roderiques Lindo.

Lourentso (Isaac) bor på de Kanariske Øer, gift med en ukendt.

Manoel bor i Rom, og er så vidt vidnet ved ikke gift.

Josè er et barn, og bor i denne by.

Vidnet blev døbt i Badajoz domkirke, og konfirmeret i St. Nicholas kirke i Sevilla.

Gaspar Roderiques Passarinho var hans gudfar. Da han havde nået skelsår og alder, gik han i kirke, og hørte messer og gudstjenester. Han modtog Nadver, og udførte alle andre kristne handlinger. Knælende slog han korsets tegn, og sagde Pater Noster, Ave Maria, Salve Maria, Credo, de ti bud, og han sagde dem pænt. Han kan læse og skrive, men har ellers intet lært.

Han blev i Kastilien til 12 års alderen, og tog derefter til Frankrig, hvor han blev i 6 år. Derfra tog han til denne by, hvor han har boet siden. Til tider har han været på forretningsrejser rundt i riget. Han talte og konverserede med alle mennesker som han traf. Han var aldrig fængslet eller straffet af det hellige kontor, men hvad hans familie angik, blev hans onkel Antonio Fernandez Nunes taget af det hellige kontor i Spansk Vestindien, men han har aldrig afsværget proforma. Flere af hans mors familie er blevet arresteret i denne by.

Tros bevis.

Den 20. nov. 1660 siger han:

At han har talt sandt, og ikke husker noget som helst andet, og at det er omkring 8 a 10 år siden han forlod troen på Kristus, og gik over til moseloven.

Siger:

At han ikke talte med andre personer om Moseloven. Desuden siger han, at han ikke i den omtalte periode troede på mysteriet om den hellige treenighed, ej heller på Kristus vor Herre, eller på Ham som den sande Gud, men forventede derimod Hans komme. At han i løbet af perioden overholdt alle den hellige kirkes regler, ligesom andre mennesker. Han husker ikke yderligt.

Den 18. febr. 1660.

Han blev oplyst om at tribunalet havde oplysninger, foruden hvad han selv havde skriftet, om andre fejl. Af den grund blev han igen udspurgt. Bliver gjort opmærksom på, at dette er den sidste høring som vil blive foretaget, med hensyn til hans forsvær, før sagen kommer for retten, og at det er bedst at tilstå alt. Lad ham give oplysninger om de andre personer som han ved, har fraveget Guds Lov. Desuden siger han, at han husker at for omtrent 5 1/2 år siden, efter arrestationen blev iværksat af det hellige kontor, at Isabel Marques, gift med Manoel Lopez Cavalho, tilstod at hun troede på moselov. De var sammen i Simoa Henriques Roderiques hus. Han er en slægtning af hans mor.

De var sammen i Frankrig, og var ligeledes sammen med Simoa Roderiques da Costra, også en slægtning af hans mor, der er født og bosat i Guarda. Han er gift, men anklagede ved ikke med hvem. Han er købmand, søn af Francisco da Costa, og en døv

kone, hvis navn han ikke kender.

Der er også Francisco Cavalho Nougieri, der er anklagedes mors fætter, født i Guarda, nu bosat i Frankrig. De 4 talte sammen om Isabels Marques arrestation, og ved den lejlighed erklærede den anklagede omtalte Simoa Roderiques Henriques og Simoa Roderiques de Costra samt Francisca Carvalho Nougiera at de troede på Moseloven.

Den 3.maj 1662.

Lad ham blive modtaget i den hellige moderkirke. Lad ham komme frem i Auto-da-feen på sædvanlig måde i bodsklæder, for at høre sin dom, og offentligt afsværge sine kætterske vildfarelser. Konfiskation af al hans ejendom, der skal tilfalde skatkammeret og den kongelige finanshovedkasse.

De almindelige inkvisitorer, der repræsenterede det hellige kontor, overvejer dokumenter, om vildfarelse, og tilståelsen af Antao Roderiques Lindo. Det er klart, at fra at have været født kristen, forlod han vores hellige katolske tro, og gik over til moseloven.

Den fængslede er kætter, frafalden vor hellige tro, og pådrager sig dommen, der medfører udelukkelse fra den katolske kirke, og konfiskation af hans ejendom, tilfaldende skatkammeret og den hellige finanshovedkasse, for hans strafbare handlinger, for lignende forbrydelser.

Idet den fængslede imidlertid fulgte gode råd, tilstod han sine synder for det hellige kontors ret.

Med tegn på angert blev Antao Roderiques Lindo optaget i den hellige moderkirke, som han bad om.

De bestemte, at hans smerte, og bod for hans forseelse skulle være i Auto-da-feen på sædvanlig måde, og der høre sin dom, og han skal afsværge sine kætterske vildfarelser, og han skal blive undervist i tros mysteriet, som er nødvendig for hans sjæls frelse, og han skal rette sig efter de åndelige straffe, som vil blive ham pålagt.

De bestemmer desuden, at han skulle frikendes fra udelukkelse af den katolske kirke, som han havde forskyldt.

Auto-da-fee. Den 17. sept. 1662.

Antao Roderiques Lindo

endte sine dage på bålet, for sin jødetro.

Joao Roderiques Lindo.
The Galho.

Ordre til arrest.

De apostolske inkvisitorer mod kætter, fordærvelse og frafald i byen Evora, og distriktet der omkring.

Vi befaler, at enhver familie eller officielt helligt kontor i byen Campo Mayor, skal arrestere Joao Roderiques Lindo, kæle-
navn the Galho, ny kristen, officer i artilleriet, gift med Chatarina Vaz, hvor han findes.

Hans ejendom skal konfiskeres for overtrædelse, på hvilket der er vidneforklaring i det hellige kontor, og det er grunden til hans arrestation.

Når han engang er arresteret, med forsigtighed, med hans seng og andre nødvendige ting, til hans forbrug, og op til 20.000 reis i penge, til hans føde, - du skal bringe ham til inkvisitionen, og overgive ham til Alcaido fængslet, i en celle med lås og nøgle. Og vi befaler i retskaffenhed og hellig lydighed, og under straf af hovedbandlysningskontoret at medbringe 500 cruzados til omkostninger ved det hellige kontor, og til hvilket skridt vi finder passende, at ingen, enten gejstlig eller læg, eller personer af ophøjet stand, af rang eller forrang skal forhindre dig i dette, men i modsat fald, de skal give dig enhver fordel og hjælp, om fornødent, såsom føde, seng bjerg, båd, og alt sådant der måtte ønskes, til dagspris i dette land.

Du skal samtykke heri, uden betænkning, med al forsigtighed og hemmeligt, - og gør ikke det modsatte.

Beordret i Evora, i det hellige kontor 15. dag i dec. 1661.

Skrevet om Joao Roderiques Lindo.

Notar ved det hellige kontor

Manoel Corth Real d'Abraches.

Don Joao de Melbo.

Fernao Corre de la Garda.

Med inkvisitionens segl.

Note.

Blev arresteret hos familien Sebastio Vaz Regardo.

Forhør.

Den 21. dag i måneden febr. 1662 i Lissabon på den hellige inkvisitors kontor, den ærværdige undersøgelsesdommer Don Verissimo de Lencastre holdt sin morgenaudiens.

Den stævnedede, der blev ført frem for ham, var fangen Joao Roderiques Lindo, som denne Auto-da-fee beskæftigede sig med. Han skulle aflægge ed på den hellige bibel, på hvilken han lagde sin hånd, for at besvære at tale sandt, og højtideligt love at hemmeligholde det,- hvilket han lovede.

Blev spurgt, hvor han havde boet under sin forseelse, om han var beordret til det, og ønskede at bekende det for dette tribunal, for at lette sin samvittighed, og for hurtigt at gøre denne sag færdig.

Svarede han havde ingen forseelse at bekende. Hvor efter de følgende spørgsmål blev stillet ham.

Sp: Om han skiltes fra vor hellige katolske tro, og gik over til moseloven, mente det var godt og sandt, håbende at frelse sig selv ved ikke at tro på den hemmelighedsfulde hellige treenighed, eller Kristus, vor Herre, ikke tro han er den sande Gud, Messias, lovede i loven, men stadig ventende Ham, som jøderne ventede.

Sv: Nej.

Spurgte om han fremsagde jødiske, eller andre bønner eller salmer af David, undlod Gloria Patri, for at overholde den førnævnte lov.

Sv: Nej.

Sp.: Om han har overholdt jødernes højtid, såsom det usyrede brød*, eller det hellige skrin*, eller andre ting der er sædvane at overholde.

Sv: Nej.

Sp: Om han overholdt den jødiske faste mandag og torsdag* i hver uge, eller på dronning Esther*, der falder på den 14. dag i febr. måned, eller den store dag, der falder på den 10. dag i måneden sept. eller nogen anden af de dage, der består i ikke at spise eller drikke indtil aften, efter den første stjernes tilsynkomst.

Sv: Nej.

Sp: Om et menneske dør i hans hus, eller en død bliver båret forbi hans dør, om han da kaster alt drikkevand væk, ifølge det jødiske ritual.

Sv: Nej.

Sp: Om han afholdt sig fra at spise blod, fedt, kværkede fugle, svin, hare og skaldyr, efter jødisk ritual.

Sv: Nej.

Sp: Om han vaskede kød der kom fra slagteren, for at vaske blod af, kom det i vand og skar alt fedt af, kom det i et kar med kold olie og løg, efter jødisk ritual.

Sv: Nej.

Sp: Om han skar kirtler bort fra fjerdingen af lam efter jødisk ritual.

Sv: Nej.

Sp: Om han juleaften og St. John kastede brændende kul i beklumret drikkevand, og også krummer af brød, dråber af vin, saltkorn efter jødisk ritual.

Sv: Nej.

Sp: Om han når der bliver æltet dejg i huset, kastede, eller lod kaste 3 kugler af dejg ind i ilden, som en jødisk ceremoni.

Sv: Nej.

Sp: Om han velsignede sine børn, og personer under hans myndighed, om han gjorde det ved at lægge sin hånd på hovedet, og stryge sin hånd over hovedet og ansigtet, ned over kinderne, medens han kalder på Abraham, Isak og Jacob, efter jødisk ceremoni.

Sv: Nej.

Han er informeret om, at han er blevet advaret med stor velvilje af tribunalet, og besværges at indrømme hele sandheden, med respekt for tribunalet, men han fulgte et dårligt råd, og har ikke levet op til det, for tiden. Og han er gjort bekendt med, at tribunalet har modtaget information, at han, fangen, levede adskilt fra vor hellige katolske tro, og holdt den jødiske tro, Moses lov, og er iagttaget medens han overholdt ritualer og ceremonier sammen med personer af hans race. Altså har han levet adskilt fra troen, til hvilken han erklærede at være, en troende af den sande lov. Derfor er han igen advaret, til at tage til fornyet overvejelse denne sag, og injuriere hvilke motiver, som måtte hindre hans sjæls frelse, ved fuldt og helt at indrømme sin forbrydelse, indrømme alt hvad han har forsømt mod vor hellige kirke og erklære, at alle de personer med hvem han har været sammen, og hvem han kender, der tror på Moses lov, skal advares mod at rejse falsk vidnesbyrd, og lægge mærke til ham selv og andre.

Og ved at handle sådan, vil han bringe lægedom til hans sjæl og vil blive betragtet med stor nåde og barmhjertighed, og den vil blive større, jo før han bekender sin synd.

Han siger, han har ingen skyld at indrømme.

Han blev igen formelt advaret, og sendt tilbage til sin celle. Dette retsmøde blev først læst for ham, og underskrevet af førnævnte inkvisitor.

Manoel da Cōsta de Bretto.

Don Verissimo de Lencastre.

Joao x Roix. (his mark.)

Et tilbageblik:

Første gang " the Galho " kom for inkquisitionen, var 1648, og nu er vi ved 1664.

Den sidste periode har været i 2 år, hvor han har været arresteret.

Den 12. marts 1664.

Tribunalet ved det hellige kontor, afholdt en velovervejede Auto-da-fee mod Joao Roderiques Lindo, for at få ham til at indrømme sin forbrydelse.

Joao Roderiques Lindo, ny kristen*, officer i artilleriet, indbygger i byen Campo Mayor, fangen hvem disse dokumenter berører.

Alle dømte enstemmigt følgende:

I betragtning af hans langt om længe afgivne beretning om disse forhold, til sin mor og andre personer, slægtninge eller ikke, og mange andre, til hvem der ikke var mistanke.

De gav helt tilslutning til den retfærdige anklage mod ham, og indrømmede hans vildfarelse, ved at have den jødiske tro, for hvilken han er arresteret. Han skulle tage den hellige moderkirke til sit bryst og forene sig med den.

Ved dom og fængsling, skulle han bære bodsklæder, som han skal bære på sædvanlig måde i Auto-da-fee, for at høre sin dom, og offentlig, og formelt afsværge sin kætterske vildfarelse, og at han har udsat sig for at blive dømt af Major-Excommunication til bandlysning og konfiskation af al hans ejendom, til dette kongelige skatkammers hovedkasse, og alle straffe, som loven dikterer, og at han bliver givet åndelige bodsøvelser, og almindelig belæring, og at han blev løst fra den førnævnte bandlysning i gejstlig form, og at han må blive holdt fra at være kætter, ved sin tilståelse den sidste dag i 1648, fra det tidspunkt og ved den afgørende prøve ved loven, på den sidste dag i april 1657, og frem efter, og at denne dom af senior inkvisitionen, assisteret af en retskaffen almindelig kommission.

Francesco Barreto.

Biskop af Farza. Verissimo de Lencastre. Antao da Silva.

Den almindelige inkquisition og stedfortræder fra den hellige inkquisition erklærer samstemmende:

I betragtning af denne Auto-da-fee med Joao Roderiques Lindos bekendelse af sin forbrydelse: han er ny kristen - officer i artilleriet, indbygger og boende i Campo Mayor, for øjeblikket fange. Det viser, at eftersom han er døbt kristen, og som sådan bestemt til at holde, og tro alt hvad den hellige moderkirke i Rom tror og lærer, han gjorde det modsatte, efter den sidste almindelige aflad.

Overbevist ved undervisning i falske læresætninger, af en bestemt person, af samme race, han adskilte sig fra den hellige katolske tro, og gik over til at tro på Moses lov, som holdt på det var godt og sandt, håbende at frelse sig selv.

Dertil finde glæde ved passende rigdom, og ikke tro på den

mest hellige, og mystiske treenighed, ikke kun Kristus, Vor Herre, ikke troende på, at han er den sande Gud, Messias, som blev lovet i loven, troende på den evige Fader, - og han overgav sig til Ham i bønner: Vor Fader, - og i overholdelse af omtalte lov, afholdt han sig fra at arbejde om lørdagen, bar en ren skjorte, og sit bedste tøj på den dag, og han afholdt sig fra at spise svin, hare, kanin og skaldyr. Samtalede på den måde med personer af sin egen race, adskilt fra troen, til hvem han erklærede sig selv for jøde.

Han gav ingen forklaring på denne forbrydelse til sin skriftefar, - fordi han ikke mente, det var en synd. Han troede heller ikke på skriftemål, og de andre sakramenter i kirken, som han ikke mente var nødvendigt for hans sjæls frelse, men han erkendte dem, og udførte akter som kristen, udfra verslige motiver, udholdende i den førnævnte tro, indtil han gjorde indrømmelser for det hellige tribunal.

Alt dette er velovervejnet, ligesom der fortsat skal være møde i Auto-da-fee. De erklærer at anklagede er en kætter og frafalden, fra vor hellige katolske tro, og at han pådrog sig bandlysning og konfiskation af alle sine ejendele til skatkammerets hovedkasse, og alle andre straffe, som loven har vedtaget i lignende tilfælde. Herefter vil fangen, følgende god skik skrifte for det hellige kontors tribunal, ved tegn lægge for dagen sin omvendelse, bedende om nåde og barmhjertighed, og om ikke af anden grund end fornuften, for denne Auto-da-fee. De modtog synderen Joao Roderiques Lindo i den hellige moderkirke, som han bad om, og de bestemte; for hans synders skyld, i smerte og med bodsøvelse.

Han skal vise sig ved offentlig Auto-da-fee, på sædvanlig måde og der høre sin dom, afsværge sin kætterske vildfarelse, og han skal finde sig i fængsling, og bære bodsklædning, for bestandig.

Han skal undervises i den hellige tro, der er nødvendig for hans sjæls frelse, og han skal udføre bodsøvelser, som bliver pålagt ham. De befaler, at han skal blive frikendt i gejstlig form fra bandlysning, han har pådraget sig.

Francesco Barreto.

Fernao Corre de la Garda.

Ovennævnte dom blev bekendt for fangen Joao Roderiques Lindo, i Auto-da-fee, højtideligholdt på terrassen ved rådhuset i byen Lissabon søndag den 19 aug. 1664 i nærværelse af den ærværdige inkvisitor og deputetkammeret, og religiøse ordner og andre personer, både gejstlige og lægfolk.

På den førnævnte ærværdiges ordre har jeg skrevet dette.

Underskrevet

Domingos Rebbera.

Notar.

Jeg, Joao Roderiques Lindo, i nærværelse af deres ærværdige inkvisitorer, aflægger ed på den hellige bibel, på hvilken jeg har lagt min hånd, af egen fri vilje. Jeg forbander og afviser enhver form for kætteri, som har været, og at jeg må blive genrejst gennem vor hellige katolske tro og apostolske sekt, specielt den jeg tilhører, og som er blevet læst for mig, under min domfældelse.

Jeg lover igen at holde, og overholde den katolske tro, holde og lære den hellige kirke i Rom, at jeg altid vil være lydige mod vor hellige fader, Alexander den 7. vor herre, overhoved for vor Guds kirke, og gøre som de. Jeg bekender, at alt som vil gå imod den hellige katolske tro, må forkastes. Jeg sværger, aldrig at ville slutte mig til kætterne, og følge dem, men vil røbe dem til inkvisitor, eller til præsterne ved den hellige moderkirke, angive enhver af deres kætterier, jeg måtte høre om.

Det sværger jeg, og lover jeg, og hvis jeg lyver, da at udføre bodsøvelser som er og må blive pålagt mig, og hvis jeg skulle falde i vildfarelse, eller i enhver form for kætteri, af enhver slags, ønsker jeg, og anmoder om at blive kaldt en frafalden, og tilpasse mig efter loven, og hvis jeg på noget tidspunkt, modsat af hvad jeg har bekendt, og jeg før har aflagt ed på, deres ærværdige gudsyndyrkelse er bevist.

Jeg anmoder om denne syndsforladelse må blive mild, og jeg vil underkaste mig straf af den hellige kirkelov.

Jeg anmoder det hellige kontors notarius, om at medvirke til dette, og de tilstedeværende, til at være vidner, og underskrive med mig.

Skrevet af

Manoel de Britta.

Joao Roderiques Lindo..

Vallentin Corria da Silva.

Joseph Nunes Piereera.

Hemmelig beseglet dokument.

Den 18. aug. 1664 i Lissabon i Casa do Despacho, på den hellige inkvisitors kontor, de ærværdige inkvisitorer holdt deres eftermiddags audiens, indkaldt for at vise sig for den indsatte, fra de bodfærdiges celle. Joao Roderiques Lindo, fangen som denne proces drejer sig om. Tilstede var administrationen for edsafleggelse. Fangen lagde sin hånd på den hellige bibel, for at besegle hvad han havde besværet, at holde dette fuldstændig hemmeligt, og at lægge mærke til hvad han hørte og så i sin celle, at lægge mærke til hvad der blev sagt om hans proces, ikke ved ord eller skriftligt at afsløre det, eller på nogen måde røbe sig, selv under smerte ved alvorlig tugtelse. Alt lovede han, under segl af før nævnte edsafleggelse. Dette er skrevet efter ordre af den før nævnte ærværdige,

signeret af ham med omtalte segl.

Skrevet af Manoel da Costa de Bretto.

Joao Roderiques Lindo.

Fernao Corre de la Garda.

Francesco Baretto.

Den 18. dag i sept. måned 1664 i Lissabon, i Casa do Depacho, i det hellige inkvisitions kontor, de ærværdige inkvisitorer holdt deres eftermiddags audiens, for at møde Joao Roderiques Lindo, der blev ført frem for dem, og hvem sagen Auto-da-fee angik. Den fremstillede blev befaleet ikke at begå forbrydelsen igen, for hvilken han var arresteret, eller nogen lignende forbrydelse, i modsat fald vil han blive tugtet med al lovens strengthed, og stræbe, med sit liv, at blive en god kristen katolik. Han må stå i forbindelse med personer fra hvem han kan lære sand katolsk lære, og uvillig til at være sammen med nogen, der forvrænger troen. Gennem det første år skal han gå til skrifte på de 4 hovedfester, nemlig Jul, Påske, Pinse og Maria Bebudelsedag, på hvilke han skal sende attest til tribunalet, og uden skriftlig attest på den sidste, kan han ikke modtage alterkalken. Og gennem det førnævnte år, skal han fremsige Jomfru Marias rosenkrans hver uge og skal hver fredag fremsige 5 Pater Noster og 4 Ave Maria til ære for Kristus 5 vunder. Og de bestemmer, at denne by skal være hans fængsel, som han ikke må forlade, og han skal hjælpe ved den tidlige messe, og hjælpe når der er Gudstjeneste i Sao Laurengo kirke, på søndage og almindelige helligdage, bærende sin bodsklædning, over sit klædebon, og alt hvad han har lovet at rette sig efter, som besejling af sin ed på den hellige bibel. Efter ordre af den omtalte ærværdige, jeg har nedskrevet disse dokumenter, som jeg underskriver med dem.

Skrevet af Manoel da Costa de Bretto.

Jeg har hørt Joao Roderiques Lindos bekendelse, og han er undervist i vor hellige tros mysterier.

Doctor Joao Cosme.

Berømte herre.

Joao Roderiques Lindo, officer i artilleriet i byen Campo Mayor mødte forsonet i Auto-da-feens højtidligholdelse i denne by, den 17. aug. i året 1664 i den idømte bodsklædning, og fængslet. På denne måde har han besøgt sin sognekirke, Sao Laurengo, bærende sin bodsskjorte, med al lydighed og anger. Han erklærer han vil bære den uafbrudt, indtil den udmærkede excellence giver anden ordre, og han er utrøstelig fordi han ikke må få alterkalken, han beder den ærede excellence, ved den hellige Kristus fødsel, at

yde deres naturlige mildhed, skænke ham tilladelse til at modtage den hellige alterkalk, ved denne fest Kristus fødsel, og han vil modtage tak. Inkvisitor må høre ansøgerens bøn om tillivelse, og betænke at det ville være til Guds ære.

Lissabon 16. Dec. 1664.

D. Bartoza Megelhass de Menses.

Tilladelse blev givet til ham, at modtage alterkalken, ved den kommende Juledag, og een gang til, ved fasten, ved at underrette hans skriftefader.

20. dec. 1664.

Ærværdige herre.

Sigtede Joao Roderiques Lindo, indbygger i Campo Mayor blev ført frem for denne by's Auto-da-fee, for at højtideligholde årsdagen for den 17. august. Ansøgeren var tilstede og blev dømt til fængsel og til at bære bodsskjorte. Han er set i sin sognekirke sådan, og han er fortsat med al anger og underkastelse indtil nu, og eftersom ansøgeren er ved at gå til grunde af sult værende i en særlig nødlidende stilling, og ikke andre personer til at beskytte sig end sin kone, som er en old kristen, og det vil hun stadig gøre, hvis ansøgeren bliver fritaget for bodsskjorte. Og bliver han det, anmoder han om at blive genansat som officer i artilleriet, hvad han var, da han blev arresteret. Han beder deres ærværdighed, ved den hellige fødsel af barnet Jesus, og ved den hellige Jomfru Maria, at have medlidenhed med ham, og fritage ham for den førnævnte bodsskjorte, at han må blive hjulpet af sin kone, og blive genansat. Og han vil være taknemmelig.

Lad inkvisitorerne i Lissabon give deres mening.

Lissabon den 9. jan. 1665.

Rocha.

Medlemmerne af hovedkontoret ved den hellige inkvisitions kontor, mod kætter, fordærvelse og frafald i kongeriget Portugal og dens kolonier.

Vi har fået at vide at eftersom sigtede Joao Roderiques Lindo, forsonet ved det hellige kontor for inkvisitionen og bodsskjorte, at han indtil nu fuldstændig har overholdt alt, og i betragtning af denne viden vi har modtaget fra inkvisitionen. Vi

mener, at det er passende at fritage ham for resten af hans straf, og da det har vist sig, at hans kone ikke vil modtage ham på nogen anden måde og leve sammen med ham, befaler vi, at dommen om bódsskjorte og fængsel bliver tilbagekaldt, og vi formilder denne bod til åndelig bod, som inkvisitor synes nødvendig for hans sjæls frelse. Den åndelige bod de vil pålægge ham med hans samtykke, så vel som de andre løfter om hans afsværgelse, erklærer han sig under strafansvar enig i, og det skal blive vedlagt hans proces med formaning til ham. Erklæringen om straf der var pålagt ham, skal til evig tid vidne om ham.

Givet i Lissabon den 16. jan. 1665.

Diogo Velho lader dette skrive.

Joao Roderiques Lindo.

Penalez Roz Pacheco.

Joao Roderiques Lindo forsonet fra bodsskjorte og fængsel.

Dokument af betydning.

Dommen om bodsskjorte. I den hellige inkvisitions kontor, holdt den ærværdige inkvisitor morgenaudiens. Sigtede Joao Roderiques Lindo, hvem ovennævnte dom vedrører blev ført frem. Den sigtede var informeret om, at det hellige kontor vil udvise stor nåde mod ham. De vil give ordre til at dommen om bodsskjorte vil blive tilbagekaldt, og at han kan vende tilbage til sin kone, men han må ikke forlade kongeriget uden tilladelse fra tribunalet. Foruden den ovennævnte straf er der pålagt ham, at han skal faste 5 fredage til ære for Jesus 5 vunder, og opfylde alt hvad han lovede og indvilligede i under edsafleggelsen på den hellige bibel, og til den førnævnte ærværdige, med hvem han beseglede det.

Skrevet af Manoel da Costa de Bretto.

Notar.

Francesco Baretto.

Joao Roderiques Lindo.

Fra synagogens Bibliotek i London kender vi navnene på 29 vidner i denne sag. Joao Roderiques Lindo havde 3 sønner med Catharina Vaz. Sebastio 9 år, Jorge 4 år og Manoel 2 måneder. Hvornår drengene havde denne alder ved vi ikke, men vi ved at Catharina Vaz' forældre var Domingos Vaz og Maria Dias.

Was arrested by Familiar Sebastio Vaz Regardo.

Witnesses in Accusation.

1. Simoa Fernandez Lozano. Relative of Gracia Roderiques (degree of relationship not known) to whom reference has been made in the part allready copied.
2. Diogo Lopez. Second cousin to the accused Joao Roderiques Lindo.
3. Leonor Lopez second cousin to the accused.
4. Isabel Mexia Ferreira, relative og accused, degree not known.
5. Maria Dias, first cousin, once removed, of the accused. (The portuguese is aunt in second degree, that is. first cousin of one or others of accused parents. L. A.)
6. Diogo Lopez, not a relative of accused.
7. Maria Fernandez, not a relative of accused.
8. Isabel Roix Vivas, not a relative to accused.
9. Maria Mexia Penza, relative of accused, degree not known.
10. Gracia Roderiques, cousin of accused.
11. Manoel Ferreira, not a relative of accused.
12. Anna Roderiques Mexia, relative of accused, degree not known.
13. Antonia Pereira, relative of accused not known.
14. Antonio Ferreira Sauches, not a relative to accused.
15. Joao Roix Penalvo, not relative to accused.
16. Fernao Mexia I not relative to accused.
17. Pedro Mexia " " " "
18. Fernao Mexia II " " " "
19. Maria Galvao " " " "
20. Anna Roix " " " "
21. Maria Pereira " " " "
22. Maria Lopes Penssa " " " "
23. Guimar Vaz " " " "
24. Maria Roix " " " "
25. Maria Cordeyra " " " "
26. Maria Pereyra " " " "
27. Felipe Nunes " " " "
28. Innes Mexia " " " "
29. Dioge Lopas " " " "
- Vivas the Red " " " "

Joao Roderiques Lindo

The Galho

Døde samme år han blev frikendt, antagelig 1665.

Auto- da- fee.

Afledt fra latin, (*actus fidei*) der betyder troshandling. Auto- da- fee, betegner inkquisitionens behandling af en kætter, og dennes straf, der kun kan blive døden på bålet. Grunden til at det ikke kunne blive anden straf, er den at det var inkquisitionen forbudt at udgyde blod, under hen- syntagen til den katolske kirkes gamle regel, "*Ecclesia non novit sanghisnem*", d. v. s. kirken godkender ikke blods- udgydelse.

Den sidste Auto-da-fee fandt sted i Spanien 1826 i Valencia, den første i Sevilla 1481.

Man regner med at der i Spanien-Portugal, blev gennemført 2000 Auto- da-feer, og at ca. 30.000 mennesker blev brændt.

Dominikanerne anbragte et orgel ved siden af bålet. Når flam- merne brændte ofrene til døde, kunne de døendes sidste råb "*Shmah Israel*", (Hør Israel, Herren vor Gud, Herren er enn) ikke høres.

Bandlysning.

Straf: At blive udelukket fra den katolske kirkes fællesskab.

Bodsklæder.

Sæk og aske. Sæk var Israelitternes sørgedragt, der var lavet af hamp. Aske var symbol for sorg og bod.

Dage for bøn.

På mandage og torsdage, foruden i sabbaten læses der ved morgen- bønnen, der fremsiges stående, med front mod Jerusalem, en læsning af ugens Tora-afsnit.

Dronning Esther.

I det 5. århundrede f.k. regerede perserkongen Xerxes, der var gift med dronning Esther. Han gav ordre til at udslette alle jøder. Efter at have fastet i 3 dage, søgte hun foretræde for kongen, og fik ham ved list til at ombestemme sig.

Derved reddede hun jøderne fra udslettelse.

Det fejres den 14. Adar, (Adar:midt i febr. til midt i marts), ved en folkefest, hvor der bliver fastet dagen før, til minde om dronning Esthers faste.

Den 7-armede lysestage.

Gud sagde til Moses:

Fremdeles skal du lave en lysestage af purt guld, i drevet arbejde skal lysestagen, dens fod og selve stagen laves, således at dens blomster med bægre og kroner er i et med den. 6 arme skal udgå fra lysestagens sider, 3 fra den ene, og 3 fra den anden side. På hver af armene, der udgår fra lysestagen skal der være 3 mandelblomstlignende blomster, med bæger og kroner, men på selve stagen, skal der være 4 mandelblomstlignende blomster, med bæger og kroner, et bæger under hvert af de 3 arme, der udgår fra lysestagen. Bægrene og armene skal være i eet med den, så at det hele udgør eet drevet arbejde af purt guld. Og du skal lave 7 lamper til den, og sætte disse lamper på den, for at de kan lyse pladsen foran op. Dens lampesakse og bakken skal være af purt guld. Der skal bruges en talent purt guld til den, og til alt dette tilbehør. Se til, at du udfører det efter det forbillede, som vises dig på bjerget.

Fra Mosebog, 25. kap. 31.

England lukkede for jøder 1290. Fra 1655 kunne de igen komme ind i landet.

Frankrig lukkede for jøder i 1306. Fra processen ved vi, at der ikke var vanskeligheder i ca. 1660.

Jøde.

Gennem århundrede har jøderne ud fra den jødiske lov, halakha, defineret en jøde, som et menneske, der enten er født af en jødisk mor, eller er konverteret til jødedommen.

Kristendommen opstod som en ny jødisk sekt, og dermed opstod der kamp indenfor jødedommen.

Antisemitisme opstod for alvor efter de første 300 år, da kirken blev en politisk faktor.

Omskærelse.

Gud oprettede en pagt med Abraham, og pagtstegnet var omskærelsen. "I skal omskære Jeres forhuds kød, og det skal være et pagtstegn mellem mig og Jer (1. mosebog kap. 17.11).

En jødisk dreng skal omskæres når han er 8 dage gammel, såfremt han er sund og rask. Ceremonien foregår som regel hjemme men kan finde sted på hospitalet eller fødeklinik.

En særlig uddannet person, en mohel, der er anerkendt af en rabbiner, foretager selve omskærelsen. Både før og efter, siges der forskellige velsignelser af forsamlingen, Mohalen og faderen, Barnets navn bliver bekendtgjort, og bagefter afholdes der et festmåltid, hvorunder der synges hymner.

Reconquist- generobringen.

Det var på korstogets tid, pave Innocens den 3 sammenkaldte -i 1215- det 4 laterankoncil.

Det står som antisemitismens milepæl. Den indførte jødemærket. Alle jøder over 13 år både mænd og kvinder skulle bære et synligt mærke, af gult filt eller klæde, syet på tøjet. Det var for at undgå ægteskab med jøder.

Sabbat.

Sabbat er ugens 7. dag.

Jødernes begynder fredag aften, ved solnedgang.

Husmoderen tænder to lange lys, der står i stager på spisebordet hvorpå hun og hendes børn hilser husfaderen med et hebraisk ønske, om en god sabbat. Ved måltidets begyndelse sidder de mandlige medlemmer med deres hovedbeklædning på, og der foretages da "kidush" d.v.s. helligelse eller bordbøn. Husfaderen velsigner et bæger med vin, nipper til det, og sender det rundt. Brødet bliver skåret i skiver, der strøes salt på, og det bydes rundt til enhver ved bordet. Begge forældre velsigner børnene, een for een, og efter alder. Så tages hovedbeklædningen atter af, og det egentlige måltid begynder.

Når måltidet er forbi, tages hovedbeklædningen igen på, inden det afsluttende bedes på hebraisk.

Intet arbejde må udføres i sabbaten, ingen ild må tændes, og følgelig må der heller ikke ryges.

Intet arbejde må udføres. Man må ikke plukke en frugt fra et træ, men kan man nå at bide et stk. af med tænderne, er det tilladt. Det er forbudt at skrive, ikke engang sit navn som underskrift. Man må ikke køre, eller spille noget instrument. De ortodokse reder sig ikke i sabbaten, for de kunne måske knække et hår, og det er forbudt.

Sabbaten slutter lørdag aften, når stjernerne tændes.

Så samles familien igen ved bordet, Husfaderen synger en liturgisk hymne, husmoderen tænder et lys, og husfaderen velsigner et bæger vin, og en æske krydderier, hvis duft han indånder, og det gør de andre efter ham.

Så læser husfaderen en ny velsignelse, og alle løfter deres hænder, og ser på dem, som et tegn på, de igen må bruges.

Efter endnu en velsignelse, nipper husfaderen lidt af vinen, fugter sine øjenlåg med et par dråber, og siger:

"Herrens lov er fuldkommen",

Han hælder resten af vinen ud på en tallerken, hustruen rækker ham lyset, som han slukker ved at holde flammen ned i vinen.

Sabbaten er forbi.

Til jøder med bitre sjælekvaler.
 Rabbi Moses- Ben Maimons (f.1135) skrev:
 Sendebrev om frafald.

Når et menneske i dødsangst anerkender en fremmed religion, er det et skindfracfald, en maske, han tager på. Det virkelige frafald foregår i sindet. Selvfølgelig er det et fald, en synd at handle som anussim, gør det. Men det er ikke en dødsynd, der støder dem ud i det evige mørke. De bliver ved at være jøder. En jøde kan synde, men han er stadig jøde.

Pesach.

Vor påske.

Festen fejres i 7 dage. Mange har specielle køkkenredskaber, der kun må bruges i pesach.

Inden festen, bliver der gjort hovedrent i boligen. Den første og sidste dag er hele helligdage, hvor der ikke må arbejdes, de mellemliggende dage, må der arbejdes, men de betragtes som helligdage.

Selve pesach festen begynder med et ceremonielt måltid, der går efter en bestemt orden, "Sederaften". Ceremonien er optegnet i pesach-fortællingen, Haggada. Familiens yngste medlem indleder aftenen med at sige "Hvor er denne aften anderledes end alle andre aftener", hvorefter husfaderen fortæller om de fjerne og dog så nære begivenheder.

På pesach- bordet står et særlig fad med 3 matsot, desuden et stegt æg og et stegt kødben, der skal minde om festofferet, og påskeofferet. En skål med saltvand som symbol på israelliternes tårer, de bitre urter (peberrod og persille), der skal minde om slaveriets bitterhed, samt "Charoset" (ler) en blanding af revne æbler, mandler, kanel og vin, som symbol på det ler, der blev brugt under slavearbejdet.

Hver deltager i festen har sit lille vinbæger, men desuden er der et stort bæger, som fyldt med vin står og venter på profeten Elias, hvis komme vil indvarsle Messias komme, og dermed den endelige befrielse.

På et vist tidspunkt under oplæsning af Haggada, åbnes hoveddøren, så Elias i givet fald kan komme ind.

Under det symbolske måltid med oplæsningen af Haggada, og ønsket "næste år i det genopbyggede Jerusalem", spises det egentlige måltid, og forskellige velsignelser og salmer reciteres.

Aftenen slutter med tak og glædessange.

Sefariske jøder.

Alle jøder der på grund af forfølgelse har forladt den iberiske halvø, bliver kaldt "Sefarder" (Sefardim på hebraisk) efter det hebraiske navn for Spanien. Sefarad og Sefardim er således ikke synonymt med "orientalske" eller "arabiske" jøder, De har deres specielle kultur, som de viderefører i deres ny bopættelser.

Ashkenaz er det hebraiske navn for Tyskland, og ashkenaziske jøder betegner de øst-europæiske. Som folkesprog bruger ashkenaziske jøder jiddisch, medens ladino (jødspansk) er sefariske jøders sprog. Det er et arkaisk kastilliansk spansk, med låneord fra hebraisk, tyrkisk og andre sprog. Det blev skrevet med hebraiske bogstaver.

I dag (1984) er der kun 200.000 der taler, eller forstår ladino, de fleste bor i Israel.

Der findes Orientaliske jøder født i Kaukasus og Centralasien. De er efterkommere af dem der forlod Palestina før og efter ødelæggelsen af det første tempel. Resten kom efter det 2. tempel blev ødelagt. De drog østover til Assyrien, Babylon, Persien og tilslut op i Centralasien.

De drog gennem Kaukasus til Georgien, Armenien og Dagestan. De tre sidste ligger mellem -det sorte hav- og -det kaspiske hav-.

Deres sprog kaldes Tati, der er en persisk dialekt, skrevet med hebraiske bogstaver.

Skuebord.

Gud sagde til Moses:

Du skal lave et bord af akacietræ. 2 alen lang 1 alen bred, og 1 1/2 alen høj og overtrække det med purt guld, og sætte en gylden krans om det. Og du skal sætte en liste af een hånds bredde rundt om det, og en gylden krans rundt om listen. Så skal du lave 4 guldringe og sætte dem på de 4 hjørner, ved de 4 ben. Lige ved listen skal ringene sidde, til at stikke bærestængerne i, så man kan bære bordet.

Skuebrød.

Gud sagde til Moses:

Du skal tage fint hvedemel og bage 12 kager, to tiendedele efa til hver kage, og lægge dem i to rækker, 6 i hver række, på guldbordet, for Herrens åsyn. På hver række skal du lægge ren røgelse, og den skal være brødrenes offerdel, et ildoffer for Herren.

Templer.

Den 7-armede lysestage:

Lysene betød de 7 planeter.

De 12 skuebrød er symboler på dyrekredsen og dermed årets løb.

Der stod kærret med de 13 slags røgelse, fra havet, de ubeboede ørkener og den ubeboede jord.

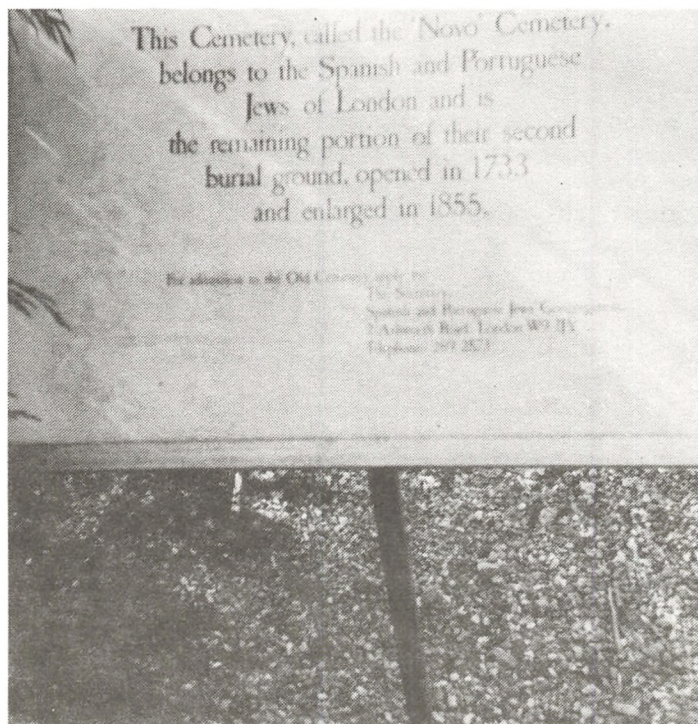
Alt dette kommer fra Gud, og er til Gud.

Christian den 4. indbød i 1622 portugisiske jøder fra Amsterdam til at slå sig ned i Holsten. De fik fri adgang til handelsrejser i riget.

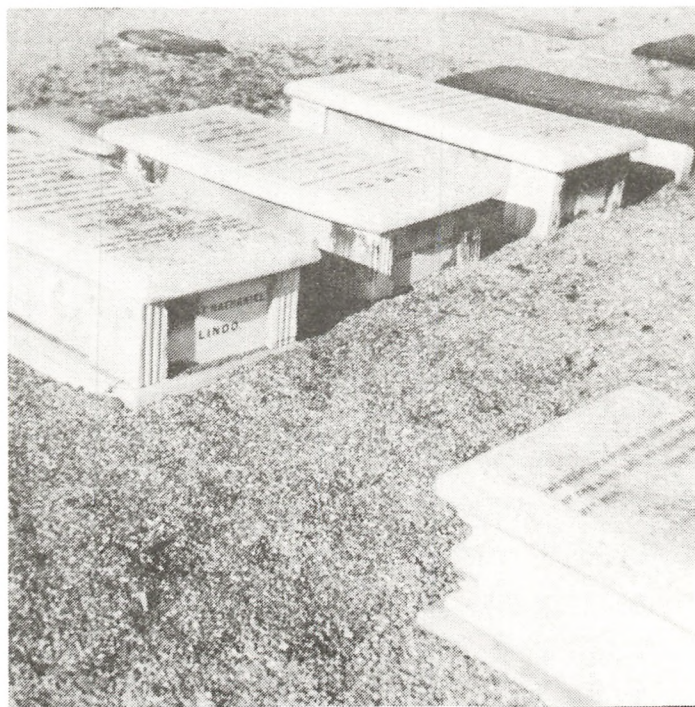
I 1676 fik de første jøder bopæl i København.

I 1814 fik de fulde borgerrettigheder, og i 1849 fuld politisk ligestilling.

27 a.



27 b.



2. Del.

Det kan være svært at holde navne og årstal ud fra hinanden, så her er en ganske kort udredning om familie forhold, med alle oplysninger der findes.

Joao Roderiques Lindo var gift med Constance Nunes.

De havde 4 sønner:

Lourentso (Isaac) vor stamfar.

Manoel.

Antao, der blev brændt på bålet.

Jose.

Fra processen ved vi at Antao i 1660 er 23 år, det giver et fødselsår 1637.

Regner vi med at han nævner sine brødre efter alder er Isaac født ca. 1639, i Badojos, Castillien.

Joao R. L. døde tidligt. Årstal for fødsel og død er ukendt.

Hans enke giftede sig igen, med den "ny kristne" Joao Nunes d'Alfonseca også kaldet Frances. Han var manufakturhandler i Tracoso.

Antao og hans 3 fætre Sebastio og Antonio Gonsalves, sønner af Francesco Gonsalves og Caterina Roix, samt Tracia Roix, blev alle brændt på bålet for deres jødetro. De var alle ugifte.

På Teneriffa levede en søster til Constance Nunes, -Maria, gift med Antonio Fernandez de Carvial. De ejede store landejendomme. Til dem flygtede Isaac Lindo.

I 1655 åbnede Cromwell England for jøderne, og Isaac rejste til London.

Han blev i 1667 gift med Leah. Efternavn ukendt.

De rejste tilbage til Teneriffa, hvor inkquisitionen arresterede dem. Efter 2 1/2 år blev de frigivet uden rettergang. De rejste over Amsterdam tilbage til London, hvor de bosatte sig i 1670. Isaac blev mægler ved London børs fra 1681. Der måtte kun være 12 jødiske mæglere samtidig. Constance- hans mor, boede hos ham og Leah.

Der findes en fortegnelse over medlemmer af den portugisisk-spanske jødiske menighed fra 1680-82, hvor hun står opført som boende hos sin søn Isaac.

Constance døde sikkert i London. Årstal ukendt.

Isaac blev valgt ind i Menighedsrådet. Det var hans onkel der havde stiftet menigheden i 1657. Isaac døde i 1712, og Leah 1713, sidstnævnte blev begravet på Mile End kirkegård, der blev åbnet som jødisk kirkegård i 1657. Om Isaac er begravet der er ukendt.

De havde 2 sønner og 3 døtre. Det bliver for uoverskueligt at prøve at finde ud af alle de 5 børn, så jeg holder mig til den direkte linie, Elias. Han var også mægler ved London børs fra 28.april 1697. Årstal for fødsel kendes ikke. Han blev i 1708 gift med Rachel Lopes Fereira, datter af David Lopes Fereira. Elias døde 1728 og Rachel i 1755, begge blev begravet på Mile End kirkegård.

De havde 9 børn, hvoraf den ældste blev opkaldt efter sin bedstefar Isaac. Han blev født 1709 i London. Han blev også mægler ved London børs. Den 21.maj 1729 blev han gift med Bathseba, datter af Ephraim Haim Abrevanel.

(Her er det Kjeld Ammentorp mener familien stammer fra kong David, der levede ca.1000 f. K.- David var søn af Kisj af Benjamins stamme. Gennem rabbiner Johanan ben Nuri, som tilhører stammen Hillel, vides det at slægten Abravanel stammer fra kong David. Navnet hører til de jøder der vandrede i ørkenen. Dette er kun taget med som kuriosum,- det kan hverken benægtes eller bekræftes.

Isaac og Bathseba boede på Devonshire Square, London.

Han døde den 20.nov. 1766 og blev begravet på 17 kirsh, Mile End. Bathseba døde i nov. 1771, og blev begravet på 15 kirsh, Mile End. Jeg har prøvet at få opklaret hvad 15 og 17 kirsh er, ved at ringe til mosaisk trossamfund, men de henviste mig til London. Her er en opgave for næste generation.

(Jeg undrer mig lidt over årstallene. Joao R. L. er født ca. 1639 og død 1712, det er naturligvis muligt det er de rigtige tal,- navnlig da jeg selv er 80 år, burde det ikke undre mig at min "forfar" blev 73 år. Selv om levealderen var væsentlig lavere på den tid.

Jeg vil her, som i det følgende, opgive de årstal Kjeld har samlet)

Isaac og Bathseba havde 2 børn. Den ældste opkaldes efter sin bedstefar, som lader til at være tradition. Han blev født i London, årstal ukendt. Han var også mægler ved London børs fra 1763. I 1757 blev han gift med Grace, datter af Moses Lombroso de Mattos. Elias døde den 13.sept. 1785, og blev begravet den 15. sept.på Mile End. Grace døde 1.jan. 1788 og blev begravet 2 dage senere, den 3.jan på Mile End.

De havde 13 børn. Bag i bogen vil I finde alle navnene på den store søskendeflok, med ægtefæller. Når det er taget med, er een af grundene, at der kan I læse at et par af Abrahams brødre som unge tager til Dansk Vestindien,- hvad Abraham gør senere i livet.

I mine forældres generation var der megen tale om familie forbindelse til den kendte statsmand Benjamin d`Israeli.

Nu er det opklaret.

Familien Basevi havde 3 børn, deraf blev de 2 gift ind i familien Lindo. Den 3. var en datter, der blev gift med Isaac d`Israeli. I dette ægteskab blev der født 2 sønner, den ene Benjamin, den kendte statsmand. Mindre kendt er det at han også var en god forfatter. Den anden søn hed Raphael. Han blev gift med sin kusines datter, et barnebarn af Ephraim Lindo og Sahra Basevi. Jeg prøver at sætte det tydeligt op.

Abraham Lindo. 1764-1817. (?) gift med Ann Mann. en datter	Ephraim Lindo. 1763-1839. gift med Sarah Basevi. en datter	Bathseba Lindo. 1765-1850 gift med George Basevi.	Maria Basevi. gift med Isaac d`Israeli.
Almira Lindo. gift med Anders Kiellerup.	Olivia Basevi. gift med Ralph Trevor en datter Katherine	gift med Benjamin. Raphael.	2 sønner

Jeg har prøvet at gøre det klart, hvordan slægtsskabet til familien d`Israeli er, om det er lykkedes ved jeg ikke.

Abraham blev født som nr.7 i 1764. Han var som sine forfædre mægler ved London børs.-

Men spørgsmålet,- det uopklarede, hvorfor tog han til Amerika, og hvorfor blev han der?

George Brandes har skrevet om Benjamin d`Israeli. Jeg mente der måske var et fingerpeg om hvordan det var at være jøde i England. Det synes jeg der er.

Benjamin d`Israeli blev født den 21.dec 1804, som søn af litteraturforskeren Isaac d`Israeli og Maria Basevi (født i Brighton). Begge jøder.

Isaac d`Israeli forlod jødetroen da hans far døde.

Benjamin blev døbt den 31.juli 1817 i St. Andrew`s kirke i London.

Benjamin d`Israeli skrev bl. a. 2 bøger: Vivian Grey og Contarina Fleming. De virker begge selvbiografiske. Der forstår man at Jøder ofte blev udsat for ydmygelser. Hovedpersonen siger: De kaldtes mine brødre, men naturen stemplede denne påstand som usandhed, hvor tit den end blev gentaget. Deres blå øjne, hør-gule hår og hvide ansigter stod ikke i noget slægtsskabs forhold til mit venezianske åsyn. Hvor jeg så, der så jeg en anden race, som var forskellig fra mig selv. Der var ingen overensstemmelse mellem mit legeme og det barske klima, hvorunder jeg måtte

leve. De betragtede mig som en ringere kaste.

(Oprindeligt hed familien Lara, men" tog i taknemmelighed navnet d`Israeli--for de farer de havde gennemgået for Jacobs Gud--for at deres afstamning kunne kendes af alle."

I 1748 blev den første d`Israeli engelsk statsborger--uden borgerrettigheder. Da han døde 90 år gammel i 1817 var det at Isaac d`Israeli meldte sig ud af den jødiske menighed.)

Dette var et af mine sidespring. Det bliver ikke det eneste. Det næste kommer allerede her.

Det lyder så let når det skrives,---han forlod jødetroen.

Hvad det indebar har aldrig stået mig klart, før jeg læste om Spinoza og Uriel da Costa.

I 1656 blev Spinoza udstødt af menigheden og lyst i band, han var da 24 år. Sådan blev forbandelsen over kætterne udført, lange toner af bukkehorn- sofar- faldt ind fra tid til anden, og medens stearinlysene blev slukket eet efter eet.

(Det symboliserer menneskets åndelige død)

" Det øverste råd har besluttet at bandlyse Spinoza, afskære ham fra israels folk og bandlyse ham sådan:

Med englens fordømmelse og helgenernes dom, bandlyser vi, forbander ved dag, og ved nat, lad ham være forbandet når han går til hvile, og forbandet når han rejser sig fra sit leje, forbandet når han går ud, og forbandet når han kommer hjem.

Måtte Gud aldrig mere give ham forladelse eller kendes ved ham, måtte Herrens vrede og mishag fra nu af, lyse mod dette menneske, afsky ham med alle de forbandelser som nævnes i Lovens bog, og udslætte hans navn fra jordens overflade.

Måtte Herren afskære ham fra alle Israels stammer, så han kan lide ondt. Så advares da alle hermed, mod at have samkvem med ham, ved det talte ord, og ingen må have forbindelse med ham i skrift. Ingen må på nogen måde tjene ham, ingen må være under samme tag som han. Ingen må gå ham nærmere end 4 alen, og ingen må læse noget dokument, som er skrevet med hans hånd, eller dikteret af ham".

Spinoza overlevede denne forbandelse. Han var udlært glassliber, han sleb linser og optisk glas, så han kunne tjene til livets opretholdelse.

Spinoza var ikke i synagogen under bandlysningen, men da den blev læst for ham, sagde han roligt," de tvinger mig ikke til noget, jeg alligevel ikke ville have gjort".

Han døde af tuberkulose den 20.maj 1677.

Spinoza forandrede efter sin udelukkelse af den jødiske menighed, sit fornavn til Benedictus, der betyder, den velsignede.

Så kommer igen et sidespring. Disse ting har været helt fremmed for mig, og de optager mig så meget, at jeg synes det må med her for at vise hvor vanskeligt livet var for jøderne, både når de forlod deres tro, og når de forblev i deres tro.

Uriel da Costa flygtede i 1617 fra Oporto i Portugal, til Amsterdam. Efter moden overvejelse forlod han den jødiske tro, og dermed den jødiske menighed, i maj 1623.

(Det var få år før vore forfædre levede i Spanien-Portugal)

Vi må huske på, inden vi dømmes for hårdt, den medfart han fik, - Amsterdam var det eneste tilflugtsted for jøder.

De følte han var en trussel mod deres fristed.

Han holdt ud i 17 år, i en frygtelig isolation, så kunne han ikke mere, og bad ydmygt om absolution.

Bandet blev hævet, men han overtrådte stadig de rabbinske forskrifter, selv sabbat og spiselovene overholdt han ikke.

Så blev han lyst i band.

I 7 år var hver dag et helvede, så ensom blev han.

Han brød sammen og bad for 2, gang om nåde.

Denne gang gik det ikke så let.

I en overfyldt synagoge måtte han afføre sig alt tøj til bæltet, han blev pisket, med en bederem, 39 slag, eet mindre end 40, som der står skrevet.

Imedens sang menigheden salmer.

Endnu var hans lidelser ikke forbi. Da han var iført sit tøj igen, blev han ført hen til udgangsdøren, her måtte han lægge sig ned, - og nu forlod menigheden synagogen.

Mange hundrede mænd, kvinder og børn, trådte på ham, da de gik ud.

Det var sidste gang, han blev set i live.

Spinoza blev udstødt 9 år efter.

Denne bog er blevet en endeløs kamp, for at begrænse stoffet, - en kamp der ikke altid lykkes---det var blevet endnu værre uden denne kamp.

Når vi ser hvor intolerante menneskene er i dag, må vi desværre erkende at vi er ikke blevet bedre, måske mere raffinerede i vor intolerance.

Abraham Lindo's forældre var døde da han rejste til Amerika, hvortil han kom, uvist af hvilken grund, over Jamaica, til Pennsylvanien i 1792, 25 år gammel. Han var mægler som sine forfædre, som jeg fortalte før mine sidespring.

Måske har han været medlem af en stab, der skulle ordne den engelske stats gæld, der i 1763 var 132 mill. pund sterling. Foruden denne gæld, var der store udgifter til hæren, i det nyerobrede Canada. Det var efter den såkaldte fransk-indianske krig. For at rette op på finanserne, ville England indføre forskellige stempelskatter, der skulle træde i kraft den 1. nov. 1765.

Det blev begyndelsen til krigen mellem England og de 13 kolonier, der endte med freden 1783, hvor England måtte trække sig tilbage, og kolonierne samlede sig til een stat Amerika.

Tilbage til Abraham. Hvorfor Pensylvanien?

Kvækeren William Penn blev af den Engelske konge i 1681 overdraget at lede kolonien, og den fik navn efter ham.
(Penn's skove).

Det var kvækerne der grundlagde byen Philadelphia (betyder Broderkærlighed).

Det blev hurtigt en af de største byer i Amerika. 25.000 indbyggere i 1770.--- Det var 1. argument.

2. Byen var forholdsvis uberørt af krigen, da de pacifistiske kvækere nægter at gøre krigstjeneste, og en betydelig del af Philadelphias befolkning var kvækere.

3. Kvækernes religion er bl. a. "Alle mennesker er lige for Gud", hvilket må have passet Abraham Lindo.

4. Hvorfor ikke New York? Hollænderne købte i 1624 hele Manhattan for---- 24 dollar---- af indianerne, og grundlagde New Amsterdam, senere omdøbt til New York.

Netop i 1770 blev den større i indbyggere end Philadelphia. - Det var konservative englændere der tog dertil, og det var det Abraham Lindo netop var rejst fra.

Her har jeg fremlagt nogle grunde, der er sikkert mange flere I selv finder frem til.

Der er nok een grund til, jeg vil fremføre. Amerika var det første land, der gav jøder fuld ligestilling. Det var i 1787. Derfor udvandrede mange jøder til Amerika.

Abraham ankom, som før nævnt 1792 til Philadelphia. Den 2. marts 1793 fik han borgerskab i staten Pennsylvania, og frasvor sig sin alliance til King Georges the 3rd. Om dette findes der et notat i Pennsylvania Archives 2 serie, volum 3.p.p. 3f.f. hvori der står en liste over fremmede:

"2. Marts 1793 took the oath Abraham Lindo, merchant, son of Elias Lindo, late of the city of London, merchant, and Grace, his wife, born in the city of London, aforesaid, and arrived of the city of Philadelphia, in march 1792 from the island Jamaica, took and subscribed the oath aforesaid".

I 1792 blev Abraham medlem af The Society of The Sons of St. George in Philadelphia (det er en velgørende forening til at tage sig af emigranter.)

Den 22. jan. 1795 blev han amerikansk statsborger ved højesteretten i Pennsylvania. Samme år ægter han Ann Mann, enke efter købmand Alexander Lawrence.

Fra baptisternes register over brylluper, står der: 27. sept. 1792 blev Ann Mann gift med Alexander Lawrence, i den skotske Presbyterianske kirke. Der var en søn i ægteskabet Alexander James Lawrence, født den 3. okt. i Winchester, og døbt samme år. Der fik jeg ikke skrevet årstal, det var i 1793 at Alexander James blev født. Hvis det er rigtigt at hun havde et barn der var unormalt og døde som spæd, har hun sandelig haft travlt, når hun allerede i 1795, bliver gift med Abraham.

I 1796 fødtes Ann og Abrahams første barn, en datter, der kom til verden i Philadelphia.

Hun blev døbt Harriet Mathilde Lindo.

Kort efter flyttede familien sammen med Ann`s søster, Elisabeth Mann.

Mellem 1802 og 1808 betaler Abraham skat i Winchester, Virginia bl. a. af: 16 slaver, 1 stk kvæg, 1 harnisk, 1 gig.

Jeg ved godt, at disse oplysninger står samlet bag i bogen, men jeg regner ikke med I ser ret meget på notaterne medens I læser, så derfor skriver jeg disse, ting hvor jeg synes de hører hjemme.

Fra 1803 til 1808 havde Abraham et auktionslokale i en ejendom på South Loudorm Street, der tilhørte Isaac Baker, (det er et stenhus der fandtes endnu i 1964.)

Familien Lindo boede i huset ved siden af, no. 48, hvor han havde hotel.

På den tid, og mange år frem, var ejeren af en kro eller hotel en af de mest indflydelsesrige og respekterede medlemmer i kommunen. Hans adkomst til ledige penge, gjorde ham til en slags bankier, med mange udestående lån. Dommere som kom tilrejsende holdt domhus i den store sal, og omegnens damer og herrer, fyldte den samme sal med musik og livlig konversation, ved forårs og efterårs ballerne. På valgdage var kroen eller hotellet samlingspunktet for bønder og handelsmænd. De kom for at vælge deres kandidat til provinsens råd.

Posten blev afleveret og omdelt fra kroen. Militæret holdt deres daglige træning i forgården.

En kro som lå godt, og blev drevet af en mand, som forstod sig på det, kunne let tjene 1000 pund om året, hvilket var en del mere end en sagfører, og 2-3 gange mere end en præst.

Disse oplysninger har jeg fra min søster, Lily Hedemann. Hun læste det i en bog, og gav mig det skriftligt, for at det kunne komme med i denne bog.---Hun syntes ikke det lød fint nok, at gamle Abraham havde en kro!!!!

Nu må æren vel være reddet.

I 1803 blev Abraham udnævnt til offentlig auktionarius.

Den 11. april 1806 døde Ann`s søster, Elisabeth Mann, i en alder af 25 år. Vi har hendes testamente der lyder:

" I Guds navn, jeg Elisa Mann, i Frederick county, der er syg og svag af legeme, men sund i sind, jeg ordner mit eftermæle, for hvilket jeg takker Gud,- og genkalder i min erindring uvisheden i min alder, og ivrig for at disponere over mine små egendele på følgende måde: Jeg giver min nevø Alexander James Lawrence 20 dollar, udlagt i bøger, udvalgt af Mr. Abraham Lindo. Jeg giver til min niece Harriet Lindo restbeløbet af al min jordiske ejendom- bestående af mine gangklæder- smykker og 350 dollars i penge, til at købe een eller flere slaver, som jeg bønfaller hende ikke at skille sig af med, undtagen det er for at få en anden i stedet.

Og skulle det behage Gud, at forlænge mit liv, i en periode fremover, og hvis jeg skulle investere den omtalte sum 350 dollars i en slave eller flere, vil jeg at den omtalte slavinde efter min dødelige afgang, komme til min niece Harriet Lindo i stedet

WINCHESTER, Virginia.

TUESDAY, April 15, 1866

☞ The Observations of Mr. Joseph Lewis, commenced in this paper, will be concluded in our next—the week following Mr. Randolph's speech will be resumed, and continued from time to time, as our limits will admit, until it is finished.

Departed this life, on Friday last, in the 25th year of her age, after a tedious and lingering indisposition, which she bore with great fortitude and christian resignation, Miss Elizabeth Mann, a young lady who possessed every virtue which adorns the sex. Her remains, followed by her weeping relatives, friends and acquaintances, and a vast concourse of the most respectable citizens, were committed to the silent tomb on Sunday afternoon.

May her weak soul in glory rise,
To join the heavenly throng;
May cherubs wait it to the skies,
With them to dwell among.

Also, yesterday morning, in the 80th year of his age, Mr. Abraham Leach, sen.

Captain Mifflin, arrived from the City of St. Domingo, reports, that he was there informed by captain Moss of this day, that on the 6th of March an embargo had been laid on all American vessels at Lagaira, in consequence of the intelligence received of Miranda's expedition.

[N. Y. pap.]

for penge.

Efter at have bestemt om alt hvad jeg ejer, har jeg intet at tilføje, kun at bede om venskab af et uegennyttigt menneske, forenet i min agtværdige svoger, mr. Abraham Lindo, om han vil sørge for det førnævnte bliver udført.

Jeg ved, at ingen i min ånd, vil bifalde det mere end mr. Isaac Baker, hvem jeg beder at hjælpe min føromtalte svoger, som exekutor.

Jeg ved, min sidste vilje med sikkerhed vil blive udført af dem som jeg har den fulde tillid til og fortrøstning til deres ære og retsskaffenhed.

Som bevis af min sidste vilje i dette testamente har jeg herunder sat min hånd og segl, den 9. dag, i det Herrens år 1806.

Elisa Mann.

Vidner:

P. Daugherty.

Philip Riley.

Wilham Nevby.

Jeg har et avisudklip fra avisen den 15. april 1806
Winchester. Virginia.

Afgået ved døden, sidste fredag, i sit 25. år, efter et langt og tøvende ildebefindende, som hun bar med stor sjælsstyrke, og kristelig resignation, frøken Elisabeth Mann, en ung dame, som var i besiddelse af stor retsskaffenhed, blev fulgt af hendes grædende slægt, venner og bekendte, og af en forsamling af de mest respekterede borgere, der overgav hende til graven, søndag eftermiddag.

Må hendes ydmyge sjæl i ære stige,
at forenes med den himmelske skare.

Må engle svæve i skyerne,
iblandt dem hun dvæle.

Slavinden Lucy blev købt for 200 dollar

Den 30. sept. 1806 fødtes datteren Almeira Lindo. Hun blev døbt i den lutheranske kirke i Alexandria Virginia. Familien må være flyttet dertil kort efter Elisabeth's død.

Vi ved så lidt om Abraham og Ann's liv. Det nærmeste vi kommer er nok alle de notater der er samlet sidst i bogen. Det er oplysninger Kjeld Ammentorp har samlet. Et kæmpearbejde vi må være taknemmelige over. Uden det arbejde var denne bog aldrig skrevet.

(Jeg har jo lov at håbe, at I glæder Jer over Kjeld's og mit arbejde.)

Det sidste vi ved om Ann er en notits, der findes i retsprotokollen den 3. febr. 1806 for Frederick county: " Hun var for syg til at give møde i Winchester, for at underskrive et dokument

om salg af en ejendom.

Ann var gravid, jeg må sige det var godt hun ikke løb nogen risiko men blev hjemme-, da det er en af vore stammødre, var det også vor risiko!!

Den 23. sept. 1812 nævnes A. Lindo i paskontrollen for St. Croix. og siges at være bosat på St. Thomas.

Den 22. juni 1814 averterer han i St. Croix Gazette: A mulatto boy, age 18 and a girl of 14 for sale. Cash or bill of exchange.

A, Lindo
West End.

West End, St. Croix er Frederiksted.

Dette er det sidste vi ved om Abraham Lindo,

Der er mange ? tilbage. Hvad med Harriet Gillingham???
Hvornår døde Abraham? Jeg tror det er ca 1817, efter div. papirer. Tog han måske tilbage til England?

Jeg kunne finde mange flere åbne spørgsmål, ...men stopper her.

Så er vi fremme ved Harriet Lindo, og hendes mand, læge, senere overlæge Rasmus Worm.

Harriet (Lindo) og Rasmus Worms datter Louise blev gift med sin fætter Christian Kiellerup, søn af Almira (Lindo) og Anders Andersen Kiellerup. Her vil jeg kort give min viden om slægten Worm,- der er Christian Kiellerup`s forfædre på mødrende side.

Af min far Kay Kiellerup`s efterladte papirer:
Udskrift af kirkebogen i Hillerød.

Til underretning for R. P. Worm.

Anno 1755 d. 4. dec. indlod din fader Rasmus Worm sig i ægteskab med din moder Karen Christina Wied, en datter af overstyrmænd Wied i Kjøbenhavn.

Anno 1756 velsignede Gud deres ægteskab med en datter der i dåben....Anna Sophia.

1757 d. 15. nov. atter (?) en søn der...Navnet Jacob Heindrik

1763 atter en datter...Kirstina Maria, død.

1764 atter en datter...Sophie Magdalene.

1770 atter en søn...Peter Antoni...død d. 26.aug.

1773 atter en søn...Nicolei Christian

1773 den 14. nov døde din fader Rasmus Worm.

Næste generation:

Jacob Hendrik fik en søn den 15. marts 1783, der blev døbt Rasmus.---Fader Jacob var dansk toldembedsmand på St. Croix.

Han bliver gift med Marie Finch f. ca. 1768 på St. Croix.

Jacob dør 15/9 1793 på St. Croix.

Marie gifter sig 2. gang 1798 med I. W. Schiønning, kontrollør.

Rasmus Worm og Harriet Lindo bliver gift ca, 1815.

De fik 10 børn, hvoraf de 7 levede, de 3 døde som små.

1. Waldemar Petersen Worm. F.1817....d.1817.
2. Charles Laurence Worm. f.7-12-1818....d.1819
3. Charles Lindo Worm. f.17-3-1819....d. 1890.
4. Marie Henriette Worm. f.14-8-1821....d.10-5-1889
5. Emma Petrine Worm. f.22-7-1823....d.29-11-1897
6. Waldemar Worm f.20-4-1825....d.1886.
- 7: Rosalinde(Rosa) Worm. f.6-2-1828.....d.1896.
8. Almira Kiellerup Worm. f 1829.....d.5-9-1909.
- 9: Louise Augusta Worm. f.29-11-1832...d.7-4-1926.
- 10.Ernst Worm. død som nyfødt.

Nr. 1 og 2 barn er der intet mere om, nr. 3 Charles rejste til Sydamerika som ung. Han fik et barn med en slavinde, en datter der blev døbt Julie. Barnet blev en tid hos Harriet og Rasmus. Charles var vice-konsul i Arica i Peru.

Jeg har et brev der vil blive trykt lige efter disse oplysninger hvor han fortæller om sit liv, og sine børn,--så jeg går videre.

Marie Henriette blev gift med apoteker Riise, den 27-1-1842 på St. Croix. Der findes en bog om slægten Riise. Jeg har den ikke, så det er begrænset hvad jeg ved om slægten Riise. Fulde navn: Albert Heinrich Riise, f. 11-9- 1810 på Ærø, Død 18-10-1882 i København . De havde 13 børn.

Nr. 5. Emma Petrine blev gift med Frederik Borch på St. Thomas, han var født på St. Croix, hvor hans far var embedsmand. Emma og Frederich boede nogle år i Pt. Rico, hvor nogle af børnene er født. I sin alderdom blev han angrebet af stær på øjnene. Han rejste med dampskib til Europa for at blive opereret, men styrtede ned af en trappe. Han blev begravet på Atlanterhavet. Det var i 1875.

De havde 4 børn:

Anna Borch blev gift med William Brøndsted.

Hilda Borch. Ugift.

Carl Borch Gift med ? Mercedes Død 1886.

Emma Borch. Ugift.

Nr. 6. Waldemar blev gift med Emma Techt født på St. Croix. Han rejste også til Sydamerika. Nedsatte sig som købmand i Maracaibo, Venezuela.

Så er der noget jeg sætter et ? ved.

Han døde 1886 i Magdeburg.??

De havde 5 børn:

Almira Worm, d. i en ung alder.

Sarah Worm gift med Mesquite, løjtenant i hollandsk tjenste.

Flere børn.

Emmy Worm gift med Wandel, cemiker. 5 børn.

Albert Worm.

En søn!!

Nr. 8. Almira Worm gift på St. Croix, Frederikssted, med skolelærer og degn på St. Croix Ripperger, død 1877.

De havde 4 børn:

Mathilde, gift med Emerik Mallgrav, hospitalsforstander på St. Croix. 6 børn: Egil, Thora, Gerda, Otto, Olaf, Etna, Knud.

Rosa, gift med August Walløe, Købmand på St. Thomas, senere udgiver af St. Thomas Tidende. 2 børn. Olaf. Emma.

Alice, gift med Levin, forvalter ved kommunehospitalet i København.

Georg Ripperger.

Nr. 9. Louise Worm, gift med sin fætter jægermester Christian Abraham Kiellerup. f. 4-5-1826. d. 8-5-1883.

Nr. 7. Rosa Worm, døde ugift i København 1868.

Rasmus Worm døde på St. Croix den 19. juli 1863, efter 48 års meget lykkeligt ægteskab. På hans gravsten står

"Elsket og savnet af alle som kjendte ham. Velsignet er de som døde i Herren."

Harriet flyttede til sin datter Rosa på St. Thomas, hvor hun døde få dage før den frygtelige orkan 26. okt. 1867.

En ting til, jeg synes må med her.

James Lawrence arvede 2000 dollar efter Anders og Almira Kiellerup. Han boede da i Raleigh, North Carolina.

Endnu et par ting.

Der siges at Abraham og Ann havde endnu en datter, Adelaide, hun nævnes ikke, da hun før ægteskabet fik et barn, med "en Fischer", og "de rejste til Amerika."

Oldefar købte et hus der blev kaldt "Adelaide", det ligger i Ordrup.-- Er navnet efter den "fortabte" datter-eller er det "kun" en historie om den 3 datter?

Så er der et åbent spørgsmål.

1810-15-1.

Abraham Lindo forærer Harriet Gillingham af Philadelphia, Pennsylvania 130 acre land ved Sleepy Creek, som bevis "for den hengivenhed og kærlighed han haver til hende" mod betaling af 1 dollar. Ejendommen er beliggende i Greenbriar county.

Berkely county deed book 23. p. 126, Martinsborough. W. Va. Registreret 13-8-1811.

Så er spørgsmålet:

Var han enkemand, så er det helt i orden.

Var han ikke det, kan jeg ikke så godt lide det.

(Der kan jo godt være os ukendte ting der gør det forståeligt)

Men forvirringen vokser når vi læser det næste.

1810-26-5.

Abraham Lindo og Hustru af Alexandria!!!!!!!

sælger til Wm. Johnson af Frederick county 1/2 acre lod i Stephensburg for \$ 500 som i sin tid købtes af Louis Stephens og som nu beboes af John Rosebrough, tidligere Wm. Johnson.

A. Lindo (segl.)

Harriot Lindo. (segl.)

Deed book 32-p. 304. Frederick county. Winchester. Va.

Kjelds notater.

The following facts have been found regarding our ancestor Abraham Lindo, partly by our agent in Richmond Virginia and partly by the kind assistance of the:-

Assistant Director of American Jewish archives, in Ohio, Mr. Stanley F. Chyetm Ph. D. , to whom I am very grateful for kind assistance in supplying me with some very valuable information. The first two items are from this source:-
The history of the jews of Philadelphia from colonial times to the Age of Jackson, by Edwin Wolf and Maxwell Whiteman, published by the Jewish Publication of America, 1957 page 263:-

"It is interesting that, although only one Jew was a member of the New York St. George Society, Philadelphia there was at least ten. Abraham Lindo, who may have been a relative of the Charleston indigo expert, and Joseph Ricardo, who may have been connected with the great British economist, both joined in 1792".

The St. George Society was formed in 1772 by a group of Englishmen, for the purpose of helping immigrants and transients from their own country. The Society was a mutual aid society for Englishmen or their descendants only. They contributed an initiation fee and annual dues, which were used for the relief of impoverished members of fellow-Englishmen.

From this it must be assumed that Abraham Lindo was English.

The second item is a court case about a note of hand, issued at Winchester, Virginia on the 25th August 1796, for 246 dollars.

Case No. 423, James Welch vs., Abraham Lindo at the District Court of the District of Columbia for the County of Alexandria.

The case was heard on the 22th Dec 1807 and went on for several years at this Court, (Alexandria, Virginia) until it finally was brought before the Supreme Court of the U. S. A. at Washington on the 1st. of January 1810.

The Courts decision came in 1812.

From this we learn that Abraham Lindo lived in Winchester in 1796, (he probably married there and not in Philadelphia) and we also learn he lived in Alexandria, Virginia from about 1806 till 1812.

It is known that he was in DWI. on the 25th September 1812. (Passport protocol in the Danish State Archives.)

In Richmond, Virginia, the following information has been found:-
Alexandria- Arlington county, p. 24. November term 1807-7th day

John Skyren, Plaintiff	7	
against	7	In case
Abraham Lindo	7	

Concerning a Promissory note of A. Lindo, date 6th May 1795 for 332 dollars, payable 60 days after date.

Same court, November term 1809 (18th December 1809.)

Abraham Lindo, complainant	}	ON AN INJUNCTION adjourned.
against		
Charles Alexander		
son of Phillip.		

Abraham Lindo nævnes i retsprotokollen for Alexandria- Arlington County:-

Side 14. July Term 1809- 2nd day, hvor han bliver givet et "Licence to keep an Ordinary" mod sædvanlig sikkerhed.

Side 269. November Term 1809- 19th day, hvor han søger en "injunction against Charles Alexander, son of Phillip" (der må være det samme som ovenfor, men her på dansk).

Side 24. November Term 1807 7th day, hvor han af "John Skyten" anklages for ikke at have betalt en 60 dages veksel på 332 dollars, dateret den 6th Maj 1792.

Mærkeligt nu ca. 200 år efter at sidde og tænke på--hvorfors han ikke betalte- ville han ikke,- eller havde han dem ikke?

1796-25/8 Abraham Lindo modtager en veksel i Winchester, Va. fra John Kerchwall. (Retssagen sluttede i 1812.)

1799- 19/7- Abraham Lindo køber 3000 acre, kaldet "Deerfield" fra arvingerne efter oberst Joseph Holmes.

Frederick County Deed Book no. 30-p. 38- Winchester.

1800-15/1- John Dixon og hustru Margeret sælger 130 acre ved "Sleepy Creck" til Abraham Lindo fra Greenbriar County. (Berkely County Deed Book no. 15-p. 614. Martinsburgh.)

Dette land blev opmålt 19/9 1796, men det fremgår ikke om det blev opmålt med dette salg for øje.

1801-3/2- Deed of Trust- Abraham Lindo som den første, James Chipley på 2.side og Thes. Derry som 3.part, alle af Frederick County, Virginia.... Da Abraham Lindo har mange regninger udestående, pantsætter han tilhørende land, kaldet "Deerfield" på 300 acre, som ligger op til land tilhørende oberst Wm. Mc. Quire og general Henry Lee på Buffalo Marsh og som tidligere tilhørte arvingerne efter (afdøde) oberst Joseph Holmes og som senere er solgt til A. Lindo. Herunder også hus og grund på 1/2 acre i Stephensburgh som tidligere tilhørte John Mc Ginnis, desuden 10 negre (mænd, kvinder og afkom) 15 heste og hingste, 10 stk. kvæg, 40 får, 60 svin, farmerredskaber, indbo og klædedragter. (Frederick County Deed Book-27-p. 259- Winchester, Va.)

Abraham Lindo sælger "Deerfield" til James Chipley og Thes. Derry.

Hans hustru overgav ikke sine rettigheder som enke til samme "Deerfield."!!!!!!

Sammendrag af oplysninger om Lindo-Lawrence--Mann fundet i U. S. A.

Ifølge Annals of Southwest Virginia findes slægterne Lawrence og Mann som tidlige beboere i nærheden af Greenbriar County.

I 1763 nævnes John Lawrence i Augusta County, som delvis kom under Greenbriar County senere.

I 1772 købte William Mann land her omkring.

Der har ikke kunnet etableres noget familieskab mellem ovennævnte og vores stammoder Ann Mann.

Mange emigranter fra Europa kom til Philadelphia og fulgte derfra den naturlige rute vest gennem Hagerstown- Martinsburgh- Winchester og videre mod vest og sydvest.

Der er sket mange forandringer siden med amtsgrænserne, det gamle Frederick County er således nu opdelt mellem Washington County, Maryland- Berkeley County, West Virginia og Frederick County, Virginia. De respektive hovedbyer er:- Hagertown, Martinsburgh og Winchester samt Frederick i Maryland, disse byer ligger nu med de gamle protokoller her fra egnen.

1790- første amerikanske folketælling- Pennsylvania- Philadelphia- Familiens overhoved???? Alexander Lawrence -købmand--p. 224. (er øjensynlig pebersvend da ingen familie angives.) Denne Alexander Lawrence kunde muligvis være Ann Mann's første ægtefælle, hun må være ældre end søsteren Elisa, som er født ca. 1781 og Anne var enke i 1795 efter at have født børnene Anne og Alexander James Lawrence.

(Jeg (Ellen) mener et sted at have læst, at den omtalte Anne var unormal, og døde som lille barn.)

Nu har jeg taget "a nice cup of tea", det kan I vel også trøste til--hvis I har læst alle disse notater. Jeg synes de bør med, -hvis der bare er een der får glæde af dem, har Kjeld's (og mit) arbejde ikke været forgæves. Med fornyede kræfter fortsætter jeg.

1806--3/2- Kommission fra domstolen i Frederick County rejser for at besøge Ann Mann, for at få hendes underskrift, frafaldende hendes rettigheder i Deerfield som enke.

Omtalte Ann Lindo var ude af stand til at rejse til rådhuset i Winchester.

(deed Book 29- p.464 Frederick County at Winchester)

??????

1802--16/3-- John Mc Ginnis og hustru Elisabeth af Frederick County sælger til Abraham Lindo et hus i Stephensburg for \$ 1300 og 1/2 acre lod \$ 500 også i Stephensburg. Deed book 51- p. 9 Winchester, Virginia. ikke indført før 3/8 1824.

1802-1806--Winchester, Virginia, personlige skatter:-

Abraham Lindo- 16 slaver, 1 kvæg, 1 harnisk, 1 gig.

1803- 1/4 obligation på \$ 3000 udstedt til rådet for byen Winchester.

"Betingelsen for ovennævnte obligation er som følger:-

Abraham Lindo udnævnes til byens offentlige auktionarius og så længe han rigtigt og retteligt udfører dette hverv ifølge de i loven foreskrevne betingelser skal ovennævnte obligation forblive uigendrivelig. I modsat fald forbliver den stående med fuld gyldighed.

Underskrevet og forseglet:

A. Lindo	Segl
Jas. Chipley.	"
Ald. Powell.	¶
Jao. Mc. Donald	"

Indført 1/4 1803.

1803-- 1808 havde Abraham Lindo et auktionslokale i en ejendom på South Loudoun Street, Winchester, som tilhørte Isaac Baker. Selv boede han i huset ved siden af no. 40 South Loudoun Street, hvor han havde hotel. Dette hus var et stenhus og eksisterer (1964, da Kjeld skrev disse notater)

Det er lykkedes mig--Kjeld__ at fremskaffe et fotografi af disse to huse fra ca. 1820.

1806- 11/4- Elisabeth Mann dør i Winchester og bliver begravet Søndag d. 13.april. i sit 25 år. I hendes testamente dateret 9/3 1806 nævner hun Abraham Lindo, sin svoger og Isaac Baker, hendes nabo som executorer. Hun efterlader 20 dollars til sin nevø Alexander James Laurence og resten \$350 samt sine juveler og alt tøj til sin niece Harriet Mathilde Lindo, med ønsket, at pengene skal bruges til at købe en eller flere kvindelige slaver for Harriets private brug

(Will.book 2 p. 61.)

1806 22/4- Abraham Lindo køber slaven Lucy til sin datter Harriet for \$ 200.

(Deed book SC 5--p. 346. Winchester. Virginia.)

1806--30/9--Almira Lindo fødes i Alexandria, Virginia (egen opgivelse- folketælling i Kbh 1880.)

1806--1811 forskellige retssager viser at Abraham Lindo er bosat i Alexandria. Virginia.

1809--juli-- Abraham Lindo får bevilling til at holde hotel og kro i Alexandria Court. July Term 2 dag p.14. 1808-09.

The Lindo family.

Dec. 1863 preliminary investigation.

For ancestors and pedigree see the Jewish Encyclopædia vol. VII p.92. (1925) and Encyclopædia judaica vol. X 979-80 Berlin 1934.

Elias Lindo, of Devonshire Sq. Broker in London. Died 13-9-1785. Married 1757 to

Grace, daughter of Moses Lumbroso de Mattos.

She died in January 1788 (will proved 21st. Jan. 1788 P.C.C. 29 Calvert.)

They had 13 children:

1. Isaac Lindo 1758-1807, Married 1780 to Esther Delavatte 1760- 1849. 13 children.

2. Jacob Lindo.

3. Moses Lindo of Bury Court. 1760- 1837. Married in 1783 to Sarah, daughter of Moses da Costa, she lived 1758-1835.

7 children. One of these was Elias Haim Lindo 1783- 1865.

Merchant of St. Thomas, and later Writer and Historian in London.

4. Benjamin Lindo, probably the B. Lindo born in London who was Merchant on St. Thomas, and died there 1809.

Married to Grace from St. Kitts (St. Christopher) will 3-4-1809.

5. Ephraim Lindo of Canonbury & Brighton, Merchant, traded with Dansk Vestindien. Borgerbrev 20. Oct. 1781 on St. Thomas, visited Benjamin Lindo there on 13-2-1812 and 14-3-1814.

Protokol in Danish State Archives) lived 1763-1839.

Married 21-12-1791 to Sarah Basevi 1772-1814, daughter of Natan Basevi. 7 children, born from 1782-1800.

6. Bathseba Lindo 1765-1850. Married 21-12-1781 to Joshua (George) Basevi , Architekt, 1772-1845.5 children..

7. Abraham Lindo, born in London. Became a Member of St. George Society in Philadelphia 1792. Died ca. 1817.

Married ca. 1795 in Winchester, Virginia to Ann Mann. (Dette er mine tipoldeforældre).

8. Rebecca Lindo. 1768-1840.

Married in 1791 to Jacob Mendez da Costa 1766-1824.

9. Grace Lindo. 1769-?

Married 16-1-1793 to Jacob Mendez Belisario.

10. David Abravanel Lindo. 1772-1852, politician

Married 1794 to Sarah 1777-1852. Daughter of Abraham Mocatta. 18 children.

11. Esther Lindo. 1773- died?

Married to Pereguine Fernandez.

12. Rachel Lindo. 1774-1843.

Married to Hananel Mendez da Costa 1768-1813.

13. Abigail Lindo.1775-1824

Married 1794 to Moses Mocatta 1768-1857.

Note all the above children were born in London, and their death and burial, except where other stated are recorded by the Bewis Marks Synagogue London.

The above particulars are, in part, supplied by the Mocatta Library, University Collage, London, and are strictly copyright and issuid for Genealogical research for family purposes only.

Kjeld Ammentorp's notater om slægtens engelske navne.

David Abravanel Dormido var den første formand for menighedsrådet i den Spansk- Portugisiske synagoge i London, Bevis Marka, som blev grundlagt 1663. Han var efterkommer af Isaac Abravanel, og hans velstand blev forbundet med familien Lindo's ved ægteskab.

Slægten Mocatta stammer fra provinsen Seville. Det rent arabiske navn fører tilbage til den tidligste tid af jødernes historie på den Iberiske halvø, da Maurerne endnu herskede over landet. I 1489 da katolikerne kom, flygtede flere medlemmer af familien, de der blev boende og lod sig døbe tog navnet Nunes Marchena efter den by nær Seville, hvor de boede.

En efterkommer af disse, Abraham Nunes Marchena flygtede i begyndelsen af det 17. århundrede med sin familie til Amsterdam, hvor han igen tog det ældgamle navn Abraham Mocatta.

En af hans sønner Moses Mocatta bosatte sig kort efter 1655 i London. Han var købmand i Camomile Street og er stamfar til den engelske gren af slægten, som nu er uddød i den mandlige linie.

En bror til Grace Lumbroso de Mattos tog navnet Abraham Mocatta efter sin bedstefar. Han var fra 1783, sammen med Asher Goldsmith om firmaet Mocatta & Goldsmith, officielle mæglere for Bank of England for the East India Co.

Slægten Lumbroso de Mattos er i familie med franciskanerne. Hemmelige jøder i England fra før 1655.

Slægten Mendes da Costa spillede en vigtig rolle i de spanske Maranoers historie og senere i grundlæggelsen af det jødiske samfund i England.

Kjeld Ammentorp's optegnelser over bøger.

The Library, University College London, Coyler Ferguson pedigrees, Testamenter etc.

Guildhall Library, London, Brookers Bonds.

Chester County, Pennsylvania.

Index Register 1., alphabetical of naturalized Citizens.

American Census Office, Washington, D. C., folketællinger.

Presbyterian Historical Society, Philadelphia: Kirkebøger.

Pennsylvania Historical Society, Philadelphia: Records of Members of the Society of the Sons of St. George.

American Jewish Archives, Ohio:

Court case:-Abraham Lindo versus Welsh.

Rigsarkivet København: Matrikler for St. Croix og St. Thomas, folketællinger, retsprotokoller og testamenter.

Landsarkivet for Sjælland:-

Kirkebøger for St. Croix og St. Thomas.

Litteratur.

"History of the Jews of Spain and Portugal" af Elias Haim Lindo London 1849.

"The Jewish Encyclopedia", London 1900 ff.

"Miscellanies" of the XX Jewish Historical Society of England. Parts I to VI, indeholder: Ægteskab, Kontrakter, Bevis Marks, Begravelses Register of Spanish and Portugese Jews, London, Mile End 1657- 1735.

Oplysninger om Inkvisitionen og Jøderne på de Canariske Øer.

"Bevis Marks Records" part I & II: Early History of the Congregation until 1800.

Abstracts of the marriage contracts....until 1837

"Essays in Jewish History", Lucien Wolff, London 1934

"Familieminder" Clara Melchior og Lucien Wolff. Kbh. 1915.

"History of Jews in England" Cecil Roth, II edtn., London 1949.

"The Sephardim of England" Albert M. Hyamson, London 1951.

"Sketches of Anglo-Jewish History", Israel Finestein, London 1956

"The History of the Jews of Philadelphia from Colonial time til the Age of Jackson" Philadelphia 1957.

"Jewish Historical Developement in The Virgin Island" Harry Dreis, St. Thomas 1958.

"Pennsylvania Archives", Harrisburgh, Pa. 1880 ff.

Bemærk:- Bortset fra de 3 sidstnævnte findes disse bøger på Det Kongelige Bibliotek i København, og undtagen The Jewish Encyclopedia, kan de lånes til læsning hjemme.

Arica, Peru, March 1st 1889.

My dear Sisters!

After many years separation from each other and not knowing anything about the family, I was delightfully surprised by receiving a letter, addressed to my son, from Mr. Brøndsted dated 10 January, to which I now reply. -

First of all I see, that all my 4 sisters are widows and desirous to know something about me, I therefore begin stating, that after holding the position as Traffic Manager on this Railroad for over 30 years I was obliged, on account of ill health, to resign, after so doing the Directors in London favored me with a pension of £200. Sterling a year during my lifetime. With this and with the assistance of my sons I manage to live comfortably but not luxurious. During my life in South America I have seen many ups & downs, sometimes rich and sometimes poor, I have lost first in the great Earthquake & tidal wave in 1868 my house, furniture, clothing and valuables, all washed to sea in less than a quarter of an hour. The same happened in 1877 with another tidal wave and last of all the war with Chile, when the soldiers after taking Arica by storm in 1880, plundered and set fire to the principal houses, of which mine was the second. - However I managed to build another in the same style as the Apothecary at St. Thomas, which I suppose will

=

be the last, as I am now past 70 years and suffering from general debility and nervousness. -


The next question in Mr. Brondsted's letter is for me a sore one, enquiring about my poor old mother who has been for the last 12 years out of her mind and constantly locked up as she gets furious when she sees anyone. The only person that dares to enter her room is my daughter, who not only takes care of her mother but of all of us. -

My poor wife is a native of Panama, where I married her in 1854. daughter of a renowned lawyer by name of Gonzalez. The result of this was 11 children 6 dead quite young with disease of the brain, which in my opinion is a proof, that the disease is a hereditary one. The other 5 are all grown up, 1 daughter by name Enriqueta 22 years, who keeps the house alive with her Piano. Oldest son Julio 30 years is employed in the Railway Office at Tisagua in Chile, the second ^{28 years} is a Machinist on the same Railway; the third, the one who wrote to A. R. Kjellerup in November last, is 21 years of age and Cashier in the house of J. P. McLean of this town; the fourth is Ernesto 19 years, who at the present moment is idle, the house in which he was employed, having failed. -

I now desire to know all about the family, who are alive and who dead, particularly, if my Brother "Wally" and Emma Techt are still alive. I saw last month in the newspapers here the names of passengers by the Steamer from Panama to Valparaiso and astonished to find the name "M. Worm" among them. This I

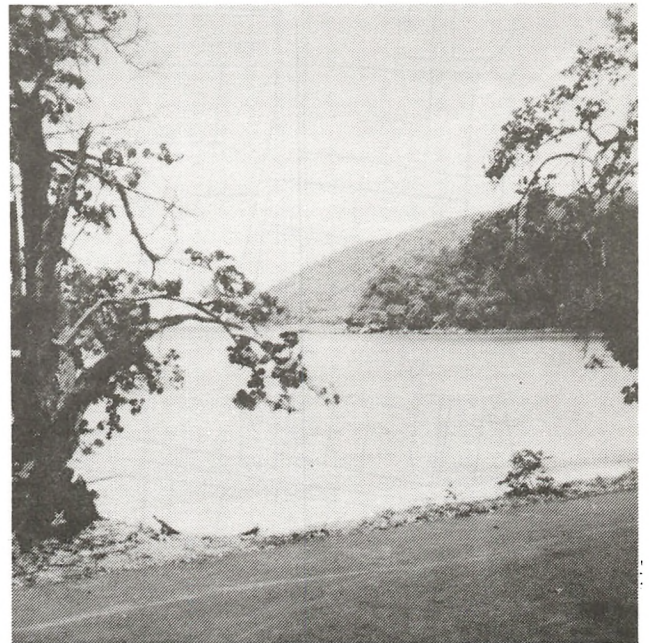
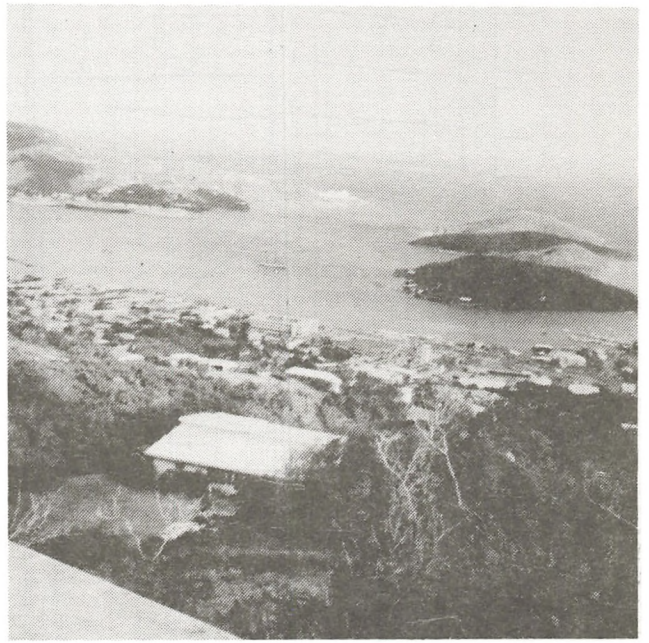
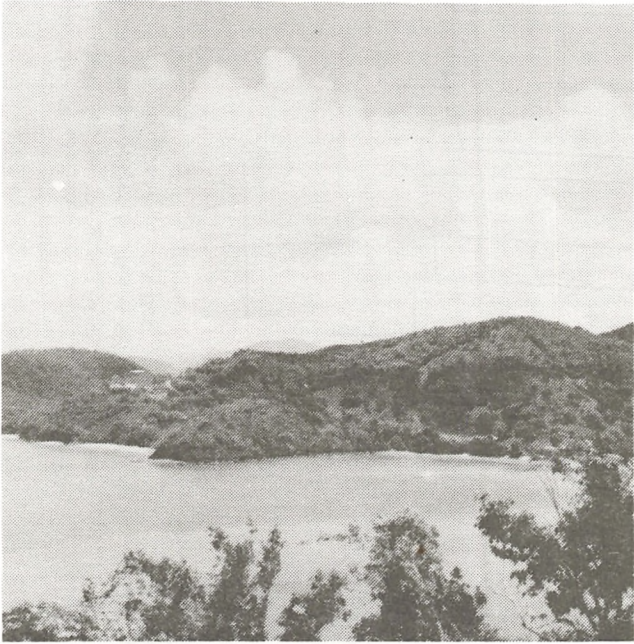
only saw the day after the Steamer had left and somehow or the other I fancied it might be a son of my Brothers, although he never inquired about me, nor paid me a visit, and inspired by some, "God knows what" I have written to him in Valparaiso requesting him to state, whether we are relatives or not. His answer can not arrive here until the middle of this month. -

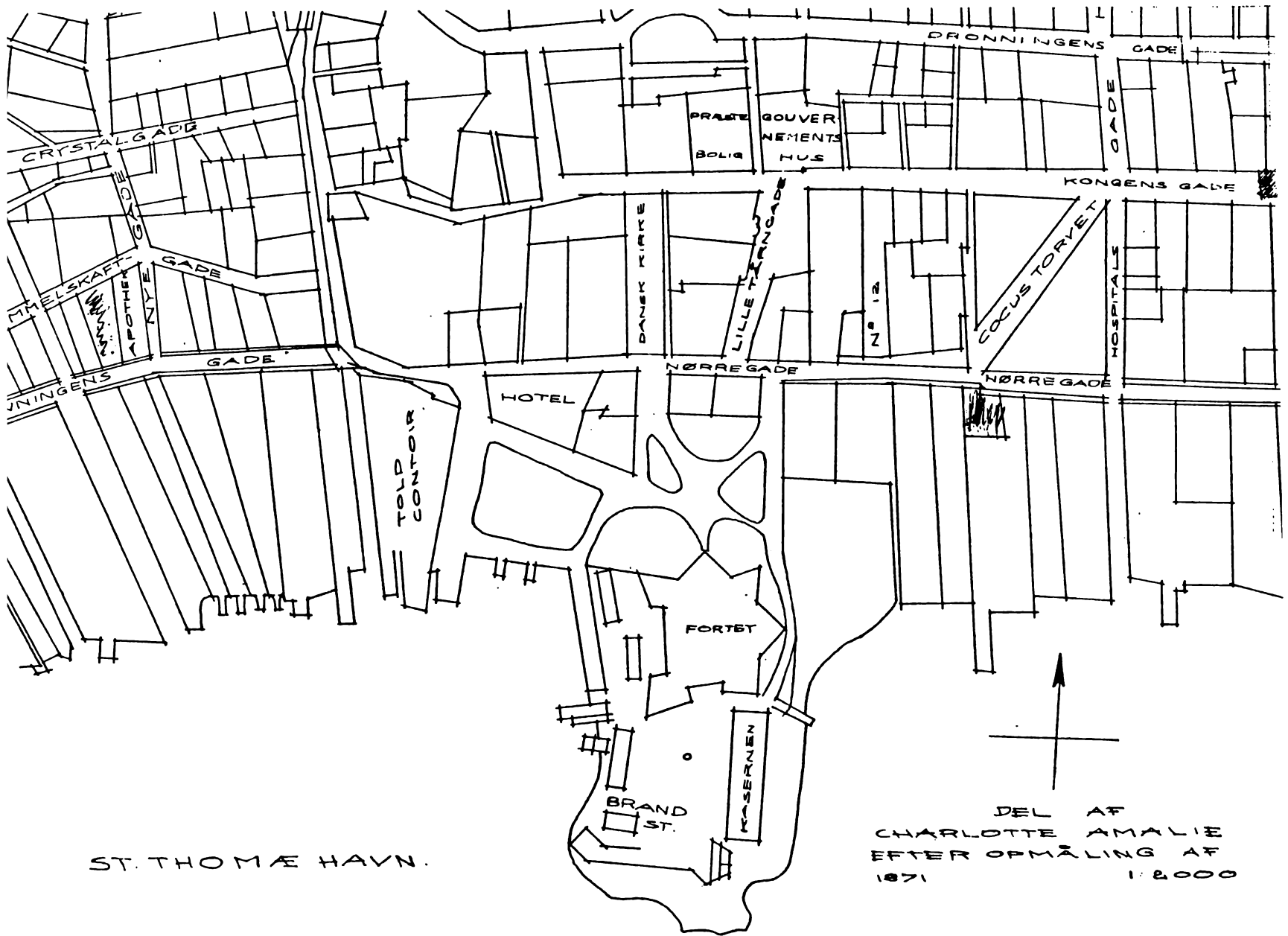
Having now exhausted my eloquence and not knowing what more to say, I wish you all a happy life and with a "God bless you all"

I remain
Dear Sisters
Your affectionate Brother
Chas L. Norm


3. Del.

50 a.





50 b.

ST. THOMÆ HAVN.

DEL AF
CHARLOTTE AMALIE
EFTER OPMÅLING AF
1871 1:2000

2. Del .

Jeg har i denne lille anden del min viden fra oldefars brevbog. Det er kun hvad der har med Vestindien at gøre, I læser her. Brevbogen er i sin helhed afskrevet af mig. Kjeld Ammentorp lånte selve bogen, og kontorchef Garde har "oversat" den til et for nutidens mennesker forståelig sprog. Den er delvis med gotiske bogstaver og på både dansk og engelsk. Jeg er taknemmelig for deres arbejde. Jeg tager uddragene efterhånden som de står i bogen.

Fortegnelse over
Major A. Kiellerup's Ejendomme og Midler paa St. Thomas, over-
leverede til hans fuldmægtig Captain A. J. Holms Administration.

No. 1.

Hus og Lod No. 12 til Nørregade, Kongens Quarter
Adkomstbrev dertil \$ 4.000.

Dette Hus sælges for den angivne sum eller udlejes
paa bedste maade til en vederhæftig køber, naar 1/4
del betales kontant og ballancen med renter å 4% i
4 Aar med pant i ejendommen.

(1/4 1845 solgt for \$3800, \$1000 kontant og bal. i
3 Aar, \$800 i 1846 og \$1000 derefter.

Det var i dette Hus vor Stamfader boede fra ca. 1828
til 1844, da de rejste til Danmark.

No. 2.

Adkomst til Hus og Lod No. 36. Litr. A. \$ 2.500.
Nørregade, Kongens Quarter.

Kan disponeres af vederhæftig køber mod \$600 og
renter og pant i 4 Aar.

(Solgt for \$ 2.200.
hvoraf \$1438 er krediteret 10. Juni 1844.

No. 3.

Ditto Hus og Lod No. 7 og 8B til Dronningensgade
og Vimmelskafts Gaden, Dronningens Quarter. \$ 10,000.

Der maa tages skridt til at forhindre at Fru
Pretto ikke faar hævd paa at have vinduer udover
min Lod, og at vandet fra hendes Tag ikke falder
ind paa Loddet.

Solgt til Riise for \$ 6,000.
i 1854.

no. 4.
Ditto Hus og Lod No. 22 og 23 Prindsessegade
Kronprinds Qut. \$ 2,400.

Imod en klækkelig contant betaling kan denne
ejendom sælges for \$ 2.100.
Ønskes disponeret af endog for noget mindre
end anført, fordi lejen er saa vanskelig at
indkassere
Solgt i Oct. 1845

no. 5.
Ditto paa Loddet No. 72 til Kronprindsensgade,
Kronprindsens Qut. med paastaaende Bygninger, \$ 8,000.
vedlagt Raadets skrivelse af 1/9 1843, hvori er
givet tilsagn om laan
Ejendommen solgt i Oct. 1845 for \$ 7,500.
derpaa betalt kontant \$2,000 og ballancen at
betale i 5 aarlige Terminer a \$1,100 p.a.

No. 6.
Adkomst til begravelsessted paa den militaire
Kirkegaard.

No. 7.
16 Aktier i St. Thomas Bank No.54 og 64-78 incl.
herpaa betalt \$25 paa hver. \$ 4,000.

No. 8.
25 Aktier i St. Thomas Marine Repairing
Ship Co. nemlig No. 136-142 incl. No.440-449
incl. og No.499-512 incl.,hvorpaa betalt \$ 5,000.
\$200 paa hver.

No.9.
Interessentskabs Kontrakt af 19. Juli 1838 mel-
lem A. H. Riise og Dr. Pretto om oprettelse af
et Apotek paa St. Thomas, med førnævntes paa-
tegnelse af 14. Jan. 1842, hvori han anerkender
A. Kiellerup som medinteresseret istedet for Dr.
Pretto, og pantsætter til A. Kiellerup St. Thomas
Apothekary Hall etc. for det ham til Apotekets
drift gjorde indskud. Herved findes vedlagte
B.
Auktionsskøde paa Dr. Pretto`s halvdel af Apoteket
til St. Thomas Bank og dennes transport til A.
Kiellerup.

C.
Voldgifts Kendelse af 29. Marts 1842 om at Riise ikke er berettiget til Husleje for sin Person og

D.

Oversættelse af Contracten.

Opgjort d. 8. Oct. 1846 og ballancen da foruden renter fra 1. Jan. f. Aar. (Riise udstedte 31. Dec. 1845 en Obligation paa \$24.206.40 til A. Kiellerup med pant i Apoteket.	\$ 19.000.
---	------------

No. 10.

John Marane & Phil Nevilles Obligation af 30. Jan. 1834 med pant i lod No.1. Dronningensgade, Dron. Qut. Sidstnævnte har betalt sin andel og Marane skylder pr. 30 Jan. 1845.	\$ 700.
---	---------

No. 11.

Fru C. A. Marshals Obligation af 18. Febr. til Dr. Hornbeck transponeret til A. Kiellerup med pant i Lod No. 11a Nørregade, Kgl. Qut. stor pr. Ball.	\$ 400.
--	---------

No. 12.

John Marshalls panteobligation med 1. prioritet i Loddet No. 57a Kronprindsessegade, Kronp. Qut. stor pr. ball. (dateret 10. Maj 1835)	\$ 440.
--	---------

No. 13.

A. Hohebs Obligation af 23. Dec. 1839 for	\$ 1,000.
hvorfor Dr. Pretto er Cautionist og Selvskyldner, derpaa skyldes en ball. paa	\$ 235.
Debitor maa klemmes og Cautionisten med, dog undgaas videre proces end Forligcommisionen.	
Anmærk. Denne Obligation har været transporteret til Capt. A. J. Holm, skønt den tilhører A. Kiellerup.	

No. 14.

A. Hohebs Gældsbevis af 12. Dec. 1839 for	\$ 300.
men derpaa skyldes kun	\$ 30.
Debitor død uden at efterlade noget.	

No. 15.

Do. do. af 12. Dec. 1843 for afgjort.	\$ 29,76.
---------------------------------------	-----------

No. 16.

Jomfru Campell skylder paa pantebrev en ball. efter Forsberg regning	\$ 31,65.
Betalt \$ 6,25. den 21. juni 1845.	

No. 17. W. Blackmanns Obligation af 30.Dec. 1838 arrangeres paa bedste Maade. (Død uden at efterlade noget).	\$ 200.
No. 18. Dr.Worm Obligation af 3. Jan. 1834.	\$ 500.
No. 19. Dito af 12.Juli 1837.	\$ 320.
Disse to fordringer maa aldrig kræves.	
overført	----- \$ 49,786.
No. 20. Runge Brabrands do.af 24. Febr. 1832.	\$ 48.
No. 21. E. Levy`s Do af 6.Aug. 1832 for	\$ 24.
No. 22. Rachel de Solas do.af 20. Marts 1833. Denne Obligation er transporteret til A. Kiellerup fra Levy.	\$ 382.
No. 23. Christiansteds Bytings Dom af 20.Marts 1820 mod Rasmus Søgaard for \$ Rigsdaler 440 og renter Disse 4 fordringer er uvisse, og paa deres Inddrivelse maa intet anvendes.	\$ 217.
No. 24. Procurator V. Kierulffs Skrivelse af 4. Marts 1844, ifølge hvilken han afstaar til mig halv- delen af samtlige indtægter ved Garnisons Auditoriatet samt Advocatus Regius Embedet paa St. Thomas.	
No. 25. I Cappes Auktions Extract, hvorefter der den 25. Marts 1844 solgte, efter fradrag \$ 3.25 andrager Cappe er ansvarlig, og efter aftale debiteres herfor intet incassations Salær. Crediteret Holm 1. Juni 1844.	\$ 517.

No. 26.

V. Kierulffs Gælds brev af 28. Marts 1844,
 betalbar om 3 Maaneder
 afgjort af Holm 1. Juni 1844.

\$ 100.

No. 27.

Assurance Police No. 2300 for Gods afsendt
 i Briggen Niord, Kaptain Quaade. Stor

\$ 3,000.

No. 28.

P. Indaths Gældsbevis med Captain Holms
 selvskyldner forpligtigt. betalbar
 1. Juni 1844, stor

\$ 28.

 \$ 54.102.

St. Thomas den 30. Marts 1844
 Saaledes overleveret

Sign. A. Kiellerup.
 " A. I. Holm.

Instrux.

For min paa St. Thomas efterladte Fuldmægtig, Captain og Raadssecretair August Jagermann Holm.

I Anledning af Administration i Almindelighed af mine Affairer paa St. Thomas, maa jeg næst at referere til Anmærkningerne paa Fortegnelsen over mine efterladte Eiendomme og Midler, bede Dem om stædse at handle for mig, som De under lignende Omstændigheder ville handle for Dem selv.

1.

Efterhaanden som Pengene indkommer, indsættes de i St. Thomas Bank, og naar et Beløb af \$ 500 eller derover er pr. Cassa, behager De derom at underrette til Broder C. Kiellerup paa St. Croix, som da for min Regning vil søge paa bedste Maade at remit-tere Pengene. Forsendelsen af Pengene fra St. Thomas til St. Croix skeer ved ordre paa St. Thomas Branche Bank paa St. Croix.. Pct. er derfor debiteres mig.

2.

De Breve som maatte ankomme til mig efter min Afrejse tilstilles min Broder C. Kiellerup paa St. Croix, som besørger dem til mig forsaavidt de ikke vedkommer mine herværende Forretninger.

3.

Den herværende Britiske Colonial Banks Repræsentativer maa ved Indbetalinger straks ombyttes eller deponeres, saa at jeg ingen Risico løber om bemeldte Bank standser med Betalingen.

4.

Med Undtagelse af en Regning circa \$ 9 for Græs fra Plantagen Løvenlund skylder jeg intet, og De kan ubetinget nægte et hvert Krav imod mig før 8. oct. 1843, da jeg udtog Proclama, og hvad jeg senere har kjøbt, derfor vil findes Qvittering,

5.

Jeg beder Dem om, at De vil gaa Hr. Apoteker Riise til Haande med Raad og Veiledning, naar han henvender sig til Dem, men forøvrigt befatter De Dem ikke med ham, kun modtager og qvitterer De for de Summer han maatte bringe Dem til Afdrag paa min Fortienste som Medeier af St. Thomas Apotek.

Skulde noget tilstøde Hr. Riise, som Gud i Naade forbyde, da vil De handle for Enken og mig paa bedste Maade. Dersom Hr. Riise maatte behøve Laan for en kort Tid og Penge ere pr. Cassa, da tjener De mig i af mine Midler at assistere ham, og i manglende Fald paa min Ansvarlighed cavere for ham og paa den Maade forskaffe ham Penge.

6.

Det er tilfulde forstaaet imellem os, at De indkasserer og remittere mine Midler for To er 2 pct., med Undtagelse af Leien for Eiendommen No. 72 til Kronprindsens Gade, og Leien af Negerværelserne paa mine øvrige Lodder, forsaavidt de udleies separat, hvorfor tilstaaes Dem Fem er 5 pct. over Leien for bemeldte Lod og Negerværelserne holdes separat Regnskab.

7.

Det er ligeledes forstaaet imellem os at De tilkommer 2 1/2 pct. i Commission for at sælge mine Eiendomme, det vil sige 2 1/2 pct. af de respective Salgssummer, og desuden 2 pct. for den Deel af Kjøbesummen som De indkasserer og remitterer.

8.

Endvidere er det forstaaet, at De afstaaer til mig Halvdelen af det Dem tilkommende Gebyr som Curator Bonorum i afgangne Kjøbmand Dundas Ramsays og efterlevende Hustrus fælles Bo.

9.

Negerinden Eliza og Negeren Sam, som beboer 2 af de øverste Negerværelser i Gaarden No. 12 til Nørregade, kunne for det Første forblive der leiefrit indtil de erholde Emploi, men dersom Stedet enten sælges eller udleies under Eet, er det en Selvfølge at de maa flytte.

10.

Negerinden Marys Tøi ønskes varetaget indtil hun returnerer, hendes søn William forbliver hos min Broder C. Kiellerup paa St. Croix indtil nærmere Ordre.

St. Thomas den 30. Marts 1844.

Ærbødigst A. Kiellerup.

Originalen heraf imodtaget.

St. Thomas d.u.s.

A.J.Holm.

Liste over Glas, Fajance og Vin fra Copibogen.

23 Fingerglas
 39 Vin og Vandglas.
 18 flade Champagneglas.
 69 Champagneglas.
 44 Ølglas
 96 Vinglas.
 29 Liqueurglas.
 21 Spritglas.
 19 Rhinskvinsglas.
 18 Karafler.
 2 Vand do.
 3 Smørskaale.
 1 Ostefad.

Hjemme engelske Glas.

Madeiraglas	2 dosin og 3
Rødvinglas	2 do og 8.
Champagneglas	2 do og 11.
Vin og Vandglas	2 do
Fingerglas	1 do og 10.
Ølglas	1 do og 3.
4 Saltkar -2 Smørkopper	
21 Spritglas og 18 flade Champagneglas.	

Brun Fajance.

1 Tyrin med 2 Fade.
 4 Sidefade m. Laag.
 4 Sauce Skaaler M. Laag og Fade.
 4 do uden " "
 4 Salatfade.
 12 Fade af forsk. Størrelse.
 13 dybe Talerkener
 54 flade "
 30 Frokost "
 32 Desert "
 6 Assietter.

(Jeg bruger bogens stavemaade.)

Paa Loftet over Rullestuen
opsat den 12. Maj 1849.

88 Kasser med 12 Flasker
1 " " 24 "
tilsammen 90 Doz Madeiravin
old London particular;

43	Kasser af Leacock Harrison & Co	fra	1816-17.
30	"	"	1824.
7	"	" Haughton & Smith	" 1820.
10	"	" Newton, Madock Gordon	" 1826.
5	"	Malvesirvin	
2	"	Tincture	
2	"	Serchal 1/2 fl.	
18	Demijohner Rum	fra 1822 og 27.	

Ved flytning fra Loftet
den 24. April 1852 fandtes:

20	Kasser fra Leacock Harrison & Co	1826.
10	" " "	1828.
24	" "	1831.
16	" " Newton, Gordon, Mordock	1826.
13	" " L & H Co	1834.
2	" Serchal fra do.	1830.
1 1/2	" Tincture " "	1830.
14	Demijohn Gl. Rum fra	1825.
4	Kasser Malversivvin fra L.H. og Co.	1826.

1 Demijohn er en Glasbeholder med hank, indeholdt i en kurvefletning, og den rummer een Gallon Rum.

1 Gallon er lig med Ca. 4 1/2 liter, efter engelsk Maal, eller ca. 4 liter efter Amerikansk Maal. Det sidste brugtes antagelig i Vestindien.

Jeg ved det samme ord er stavet paa 2 forskellige maader, men stadig bruger jeg bogens stavemaade, selv om jeg ved det er forkert.

Her følger udrag af brevbogen, der fortæller lidt om forholdene i Vestindien. Jeg fører stadig en -forgæves- kamp for ikke at tage for meget med.

Uddrag af breve:

21. Marts.

Hermed følger 10 Specier og 10 Piastre, som saavidt strække kan, anvendes til Indkjøb af følgende Ting,- en lille Hat min Kone har bedt Deres Frue om at Købe for hende. 2/2 Tdr. saltet Kjød fra Hr. Green i Altona, 1 a 2/4 Smør fra do., begge Artikler af bedste Slags, samt 15 a 20 Tdr. Havre.

-- Meldt at Sam og Mary ikke burde have fri Huus for ei at encourageres i Dagdriveri, de burde betale Leie- som kunde opbevares til de trængte.

Worm 30. April 1845.

Hermed det omskrevne Bestik til Obductionforretning og nogle Tandinstrumenter-Nyrup, ----
Hvad angaaer Universal-Raadgiver, som skal udkomme i Aalborg, har jeg ikke kunnet opdage hvor den er at faae.

----hvis man vil hjælpe en Slægtning maa man ikke paase for nøie Sikkerheden---

Vestindisk Huusholdnings Udgifter.

Huusleie, maanedlig	\$	24	\$ 288.
3 Folk à	"	8	
Til Spisning			" 288.
The og Kaffe daglig	\$	2	\$ 730.
Vadsk \$16 maanedlig	"	192	
Klæder til Mand og Kone			\$ 200.
Doctor og Apotheker			" 100.

Kalvekjød	3 u. for	\$1.
Oksekjød	5 " "	"
Lammekjød	4 " "	"
En Kalkun		"3.
En And	"	"3/4.
30 Æg	"	"1.
4 Kyllinger	"	"1.

Rosa Worm faar mange ting sendt ud. Her er et lille uddrag:

31/3 54.

Hereby follows

4 Dozen Lady Gloves 7 pr. Dozen	28· Rd.
Some Cotton Stuff for Aprons	7-1-8.
Mittchells account for Tape Thread etc.	13-5-9.
O.S.v.	

I Maj 1855 faar Rosa Worm igen Handsker for 24 Rd. foruden fra Levysohn: Mantilla og Silke for 44.2.14 Rd. og Sko fra Swensen for 10.4 Rd.

Igen i Jan.1856 er det galt med Handsker, da bliver der bl. a. sendt 3 Dozin og Swensen sender igen Sko. I 1856 er Handskerne steget til 36 Rd. for 4 Dozins, saa det er ikke kun nutiden der har prisstigninger.

Miss Rosa Worm, 25 Sept. 1860.

As your Father Sight is become so bad he must give up his Practise and consequently will not be able to pay your Dressing as hitherto, you will as long I live every years first of April receive from my Dividend from St. Thomas Railroad one hundred Dollars, say 100 \$ to assert you in Dressing.

Anna Borch. Paategning paa Brev fra Almira Kiellerup til A.B.

Copenhagen the 25. of January 1866.

My dear Anna! I wish you a great deal of joy on account of your Engagement,- may you and your Intended be happy and live long. I believe my dear Almira mentioned to you, I intended at my dear to leave you an annuity of one Hundred Spanish Dollars; but as you now are to be married, you might perhaps rather wish once for all to receive a Sum of 1.000\$ say one thousand Dollars instead of said annuity- please inform me.

A.K.

Disse faa uddrag, er med til at lære Oldefar at kende.

I der har brevbogen kender disse uddrag, men der er mange der intet kender til den- de der ikke mødte op til slægtsmøde, hvor jeg forærede deltagerne et eksemplar.

Resten af denne del er afskrift af bogen " A.H. Riise og Hustru" I Anledning af 100 Aars Dagen for A.H. Riises Fødsel. 1910.

I 18 ++ kom til Vestindien -fra Philadelphia, Abraham Lindo med sine 2 kønne døtre, Harriet og Almira. Papa Lindo var af spansk-jødisk afstamning, nogle mener at han var i slægt med Disraeli. Han var blevet enkemand, følte sig ikke rask, og da han var velhavende og uafhængig bestemte han sig til at flytte til Vestindien, hvor klimaet var så meget mildere. Hans 2 døtre, som var kristne fandt i de følgende år hver en ægtemand og bosatte sig på St. Croix og St. Thomas. Den ældste Harriet giftede sig med sin faders læge, Rasmus Petersen Worm i 1818. Brylluppet fandt sted i Frederikssted, hvor det unge par bosatte sig. Dokter Worm var barnefødt i byen, hvor hans fader var toldembedsmand. Kort tid efter døde Papa Lindo.

(Det ved vi intet om. Han kan ligeså godt være rejst tilbage til Philadelphia- evnt. taget til England for at besøge familie. Vi ved intet om ham. Måske kan det undersøges om han er begravet på de Vestindiske øer. E.K.)

Almira flyttede ind hos sin ældre søster, indtil hun i 1823 giftede sig med major Anders Andersen Kiellerup. Han var en fattig husmandssøn fra Jylland, men må have haft evner ud over det almindelige. Han studerede i København, blev dansk jurist, tog til Vestindien hvor han virkede som prokurator, byfoged og senere som major og etatsråd og ved sin hjemkomst til København blev han udnævnt til konferentsråd.

Både Worms og Kiellerup tjente mange penge, og førte stort hus, og fik mange børn. Harriet fødte 13 børn- 7 levede. Almira fødte 12 børn- hvoraf 4 levede. Harriets yngste datter Louise Almira blev gift i 1850 med sin fætter Christian Abraham Kiellerup. (Det var den 10-9-1852.) Han var eneste levende søn.

Worms levede i 40 år et meget harmonisk liv, han forgudede sin smukke kone, og hun var med sit lyse sind en strålende værtinde - og mor- i det store hjem, med den udstrakte selskabelighed. De var begge overordentlig godgørende og hjælpsomme. Han døde 1858 og hun flyttede så til St. Thomas for at være nærmere børn og børnebørn. I 1867 døde hun her.

Begge familier Worm og Kiellerup sendte deres børn til Europa nogle år, når de var halvvoksne for at fuldende skolegangen - og opdragelsen.

Ca. 1. april 1844 flyttede Kiellerup til København, hvor han købte ejendommen Lille Kongensgade.

Her indrettede han et meget flot hjem med theatersal, hvor ungdommen spillede komedie efter søndagsmiddagen, hvortil børn, niecer og nevøer med venner altid var indbudt.

På Ordrupvej i Charlottenlund købte han landstedet "Adelaide", hvor familien tilbragte somrene.

Nogle år før han døde, blev han udnævnt til Konferentsraad. Tilbage til Vestindien kom han aldrig mere, og afhændede sine interesser derude, for at anbringe sin meget store formue i Danmark.

Han døde 2-10-1868 i København.

Hans enke fortsatte med at føre stor Selskabelighed. Hun skal have været en meget smuk og statelig dame, som elskede at pynte sig, og køre ture med sit flotte hestekøretøj, med kusk og tjener. Hun døde 28-2-1887 i København.

På de tider var St. Thomas i en af sine glansperioder, i det der endnu var oplagsplads for en del af Vestindien, særlig med Puerto Rico blev der gjort store forretninger. På St. Thomas fandtes store firmaer af forskellige nationaliteter med tilstrækkelig kapital, udstrakte forbindelser og kredit i Europa og Amerika. Stedet var velkendt, medens de omliggende øer endnu tildels var ukendte i Europas handelsverden og ikke havde forbindelser der. Det store engelske dampskibsselskab Royal Mail Steamship Company havde sin hovedstation for Vestindien på St. Thomas, og der var iøvrigt en stor skibsfart på øen. Skibene bragte ladninger af alle mulige varer, for 5 millioner dollars. Fra St. Thomas sendtes skibene til de omliggende øer, for der at hente produkter: sukker, tobak, kaffe, cacao, træsorter og meget andet. Der var en i forhold til øens størrelse vældig omsætning. Alt så at sige, kunne sælges der. Det var et broget liv der dengang rørte sig på gaderne, og i de store varehuse, der strakte sig fra hovedgaden og ned til havnen. De var fyldt med alle mulige varer.

5 til 6 sprog hørtes stadig talt af købmændene. Der gjordtes (mærkeligt sprog, men det står der) store forretninger den gang. Selvfølgelig var alt dyrt, men det var skik at leve flot og bruge mange penge.

Harriet Worm var en udmærket hustru og mor, og en god støtte for familierne når de havde bekymringer- med sit lette sind og gode humør. Hun var meget afholdt både på St. Croix og St. Thomas. Hun var en smuk type på en creolerinde med alle dennes gode og skønne egenskaber. Creolerinde er en kvinde der er født i Syd-eller Nordamerika af europæiske forældre.

Selv på sine gamle dage, kunde hendes aldrende ægtemand med begejstring tale om hvor godt hun så ud, og at hun i hans øjne blev kønnere for hvert år. Hun var i sjældent grad trofast mod venner, begge var de overordentlig godgørende og hjælpsomme. Da dr. Worm døde flyttede hun til sin eneste ugifte datter Rosa til St. Thomas, hvor hun var i nærheden af sin anden datter Harriet, som var gift med apoteker Riise. Hun døde et par dage før den frygtelige orkan i 1867.

I 1867 hærgedes øerne af store epidemier, så folk holdt sig hjemme. Den 15. okt. var der som hvert år takkegudstjeneste for den lykkeligt overstået orkantid. Der havde ikke været nogen orkan siden 1837, og folk regnede ikke med den ulykke mere. De svære hurrigan-låse hvormed man under orkan barikaderede døre og vinduer (Det kan da ikke være hvad vi kalder låse- mon ikke det er træskodder?) var gemt bort.

Da udbrød en forfærdelig orkan, der anrettede store ulykker i byen og især i havnen, hvor den store flydedok sank, og alle skibene gik under eller knustes i bølgerne.

Næppe var man kommet sig efter den ulykke, dens følger næppe forsvundet før det rygte udspreddes at St. Thomas og St. Jan var solgte til de forenede stater i Nordamerika for 7 1/2 million dollars. Dette rygte der var kommet til øen med Royal Mail damperen fra Havanna, der stod i telegrafisk forbindelse med Amerika og Europa, hvilket på den tid ikke var tilfældet med St. Thomas, skulde snart tildels bekræftes.

Den 16. nov. ankom den kongelige regeringskommisær, kammerherre Carstensen med konventionerne af 24. okt. og kongens proklamation i anledning af øernes salg. Ligeledes ankom den amerikanske kommisær, præsten Hawby og med ham en amerikansk flåde under admiral Potter, på flagskibet "Susdnehanna", Salget var allerede blevet afgjort i okt., men var betinget af at befolkningen på øerne ved en afstemning gav sit samtykke. Afstemningen skulle efter den danske regerings bestemmelse have fundet sted om fredagen den 22. nov.

Men om mandagen den 18. nov. kl. 3, kom der et forfærdeligt jordskælv, der skræmte befolkningen og kommissionen, der da var på St. Croix, regeringens sæde. Ikke blot glas og porcelæn, men mange huse ramløde sammen. Stødene gentog sig uafbrudt. Alle styrtede ud af husene. Næppe var man kommet sig af den forskrækkelse, før man så en vældig bølge rejse sig fra det rolige hav, væltende sig fra havnen henover byen. Forfærdelse greb alle, og man styrtede op på bakkerne for at undgå ødelæggelse. Bølgen trak sig efterhånden tilbage, efterladende nye ødelæggelser i havnen. Jordrystelserne vedvarede dag og nat flere måneder igennem.

Straks efter de voldsomme naturbegivenheder, medens jordskælvne endnu vedvarede og folk tildels levede i telte på bakkerne, udbrød der epidemier af kolera, gul feber og kopper, der ydeligere hærgede øerne.

Alle disse ulykker gjorde selvfølgelig stærkt indtryk på hele familien der alle var stærkt nervøst medtagne.

Alle rejste hjem til Danmark, 10. april 1868 med barkskibet "Galilei", der ankom til København 20. mai.

Da der ikke fandtes nogen ordentlig skole på øerne den gang, blev børnene undervist af lærerinder man havde boende i huset, og siden sendt til Danmark for videre opdragelse og uddannelse. Der var gerne 4-5 børn hjemmefra samtidigt, forældrene savnede dem meget, men det vigtigste var dog at børnene fik en god opdragelse og de bragte dem selv over og hentede dem igen.

Under disse voldsomme naturbegivenheder kunne man jo ikke godt holde afstemning. På St. Croix hvor de amerikanske og danske kommisærer opholdt sig, var der stærke jordskælv, og der var det amerikanske krigsskib "Monangahela" med hele besætningen af flodbølgen blevet sat på land, midt i en af Frederikssteds gader, og var blevet der, også efter flodbølgen havde trukket sig tilbage.

Amerikanerne begyndte at blive noget betænkelige ved deres køb. Sagen trak i langdrag, i det købmændene på St. Thomas søgte at opmå gunstige betingelser af amerikanerne gennem kammerherre Carstensen og den amerikanske udsending.

Afstemningen fandt ganske vist sted den 9. jan. det følgende år, med 1039 stemmer for overdragelsen og kun ganske få imod.

Som bekendt blev traktaten aldrig godkendt af senatet, og den 7. maj 1870 måtte kong Christian den 9. i en proklamation give sine "kære og tro undersætter i Vestindien deres samtykke tilbage."

(For de fleste af Jer, er det oldemors søster det næste omtaler. for mig er det min fars mormor= min oldemor.)

Worms boede på St. Croix. Deres hjem står for børnebørnene som indbegrebet af hygge og poesi, og det var en stor fryd at besøge dem. De var to elskelige mennesker, som boede med deres eneste ugifte datter Rosa. Hun var et praktisk og dygtig menneske, og meget afholdt.

Da oldefar Worm døde flyttede hans enke og tante Rosa til St. Thomas. Oldemor Worm døde et par dage før orkanen i 1867. Tante Rosa var selv syg og 3 niecer skiftedes til at være hos hende. Om morgenen var vejret godt, men ved middagstid begyndte det at storme, og den gamle negerpige og den unge pige måtte barikadere vinduer og døre. Stormen tog frygtelig fat, regnen styrtede ned. Taget blæste af huset, skorstenen knustes, vandet styrtede ned i lejligheden, så de måtte søge ned i nederste etage; der sad de og krøb sammen i angst. De troede fuldt og fast at dommedag var kommet, og selv som gammel, kunne niecerne ikke udholde at beskrive dagens timer og den rædsel de følte. Om eftermiddagen, sent, lykkedes det apoteker Riise at sende et par stærke mand, samt nogle negere (!!!!!) med en bærestol til den syge, for at transportere hende til apoteket.

Cocosnutsquare var fuldstændig raseret, alle træer lå strøet over pladsen, så man måtte klatre sig frem. Byen var som uddød. Regnen strømmede stadig ned, og det blæste stadig meget stærkt. Man sad i dagligstuen om natten i gyngestole, da vandet stod højt i soveværelserne. Næste dag så man grønklædte bjerge og bakker helt afsvedne, ikke et blad eller græsstrå. I byen var en mængde huse blæst helt eller delvis omkuld, og man kunde flere steder kigge frit ind i stuerne, da hvirvelstormen havde bortført den ene side. Alt var kaos. Udover havnen lå på havbunden alle mindre fartøjer og skibe, som ikke i tide var kommet bort. Og fra vandfladen ragede master op som nåle i en pude.

En orkan er ubeskrivelig forfærdelig. Det bliver begmørkt midt på dagen, det regner og lyner og flere jordskælv spores, medens stormen står på; man fatter ikke at nogen kan overleve.

Det er meget svært at få repareret og bygget op igen, da negrene ikke for gode ord eller betaling vil hjælpe. De tror enden er

når og det ikke er umagen værd at anstrenge sig. Der bliver dog lappet lidt sammen, men allerede den 18. nov. medens familien sidder ved lunchbordet, indtræffer det første jordskælv. Fru Gad, en ven af huset er gæst. Vejret var strålende, men fru Gads hund tudede uafsladeligt og var så urolig, at den blev lukket ind i en anden stue. Pludselig kom jordskælvet; hjørneskabet styrter om, og glas og porcelæn knuses. Alle farer instinktmæssig mod døren for at komme ud af huset. Børnene, lærerinden og tjenestefolkene kommer grædende og rædselsslagne fra barnekammeret, skolestuen og køkken. Da vi styrter ud på gaden følger det ene stød efter det andet. Huset overfor slår revner og truer med at styrte sammen. Vi er klar over at vi hurtigt må bort, og alle, store og små begiver vi os på vej op på en bakke hvor fru Gads træhus ligger. Efter vi har gået et lille stykke vej, hører vi et sønderrivende skrig, da vi vender os om, ser vi en uhyre bølge, tårnhøj og i hele havets bredde komme styrtende imod land. Negrene var, som vi andre vilde af angst; vi troede alle St. Thomas vilde synke i havet, men pludselig så vi bølgen brødes ved at havnens to yderarme delte vandene, så at styrken af bølgen formindskedes betydeligt. Skrækken næsten lammede os, fremad måtte vi, der var altfor farligt mellem de høje stenhuse. Vi vandrede videre og stadig støtte store flokke til. Da vi kom op på bakkerne hvor fru Gads hus lå, var det naturligvis umuligt for hende at give os alle husly, så kun de gamle samt de yngste børn kom under tag. Alle andre kamperede udenfor på bakkeskråningerne, og sad kun og ventede at næste øjeblik vilde bringe os døden. Der forefaldt mange gribende scener. De syge fra hospitalerne var flygtede og lå der under åben himmel, indsvøbt i deres uldne tæpper. Fængslerne blev åbnet og fangerne fik lov at løbe. Præsten gik omkring og talte med os, psalmesang og bønner hørtes hele natten. Enkelte små børn blev hurtigt døbt, og de ræktes fra hånd til hånd hen til præsten- man anede knapt, hvor de kom fra. Søster Harriet kom således til at holde et lille barn over dåben, og jeg husker godt, hvor bevæget hun var, da hun stod med det på armen. Jordskælvene gentog sig flere gange i nattens løb, mer eller mindre stærkt. Næste morgen lavede fru Gad en mægtig keddel the, og denne blev øst op så langt den rakte. Andet nød vi ikke, men ingen følte heller trang dertil. Efter et par dage overtalte far (apoteker Riise) nogle negre til at gå ned til apoteket for at hente henkogte sager, medicin og deslige. Far vilde også gerne have pengeskabet aflåset, da det var bleven så hurtigt forladt. Moders gemmer lå også uden tilsyn, hun havde i det øjeblik hun forlod hjemmet, tømt sin nøglekurv ud på gulvet, og taget den tomme kurv med på armen- et bevis på vi næsten var vanvittige af skræk. Efter et par dage måtte vi finde et sted at bo. Far ejede et hus delvis af træ nede i byen. Det var beboet af gode venner, men vi bad nu om at bo der, og tog da ophold hos dem. Vort eget hus var slemt medtaget og jordskælvene vedvarede stadigt, ikke en dag gik uden vi mærkede større eller mindre stød. Endnu turde ingen begive sig ned i byens gader, der var som uddød. Vi måtte blive et par måneder hos disse venner, og var ikke een nat af klæderne.

Kirken var styrtet sammen og gudstjenesterne måtte holdes på en åben fællid, det var meget gribende. I jan. kunde vi flytte hjem igen. Huset var istandsat og alle spor af forstyrrelserne blev fjernet.

Efter et par måneder, hvor vi stadig var angst og nervøse, blev det bestemt at vi alle skulde rejse til Danmark, og blive et årstid, for at samle kræfter, - men da far senere så hvor lykkelige vi var her, under de rolige forhold, bestemtes det at vi skulde blive.

Mor rejste hertil med 9 børn, vor gamle barnepige Lætitia, samt vor lærerinde, som havde været hos os i 4 år.

4. Del.

Slægten Kiellerup.

Slægten Kiellerup stammer fra Almtoft der ligger ved den gamle landevej mellem Silkeborg og Viborg. Den er nu helt sammenbygget med Kjellerup.

Her kan I læse hvad jeg ved om familien .

1729.

Dom. Bergisima blev Anders Jensen og hustru Else Hansdatter af Kjellerup deres liden søn dødt Niels Andersen.

1755. I følge Thorning kirkebog 1629-1762 nr. 1 side 94.

Den 8. jan. blev Niels Andersen (1729-1806) og Maren Christensdatter (1731-1810) trolovede. Den første er fra Kjellerup den anden fra Thorning.

Den 1. juni 1755 blev Niels og Maren copulerede i Thorning kirke. De fik 7 børn.

1755. Dom. 2. Adv. døbtes datteren Else. Hun døde samme år, blev begravet 28 juli.

1757.

Dom. 24. P. Trin. døbtes sønnen Anders.

1761.

Dom. Publ. Prestio døbtes sønnen Chresten.

1764.

Dom. 11. P. Trin. døbtes sønnen Christian.

1767.

døbtes datteren Else Kirstine.

1771.

døbtes sønnen Hans. Han døde 1771.

1774.

Dom. 2. P. Trin. døbtes sønnen Hans.

Kort at fortælle om de 5 børn der levede. Nr. 2 der er vor stamfader fortælles om senere

Nr. 3.

Chresten blev kontrollør i Holsten. Arvede 2 gårde i Sinding og Hids. Han døde 1833 i Serup. Han var gift 2 gange og efterlod sig flere børn.

Nr. 4. Christian rejste tidligt til København, hvor han nedsatte sig som købmand, firmaet Rydinger og Kjellerup. Han var gift, men havde ingen børn. Han oplærte sine brodersønner Niels og Anders i Handel og efterlod en betydelig formue. Anders fik Sinding kirke. Chresten 2 gårde i Sinding og efter forskellige legater blev brodersønnen Niels universalarving.

Nr. 5.

Else Kirstine blev gift med Jens Christensen, kaldet Jens Hørup, de boede først i Almtoft, senere fik han gården Matr. 1844 no.7 i Kjellerup. Ingen børn.

Hans døde.

Nr.7.

Hans blev husmand i Almtoft. Han var gift og havde en datter ved navn Bolette, evt. flere børn.

Den 2. febr. 1802 fik han skøde på en gård i Almtoft, på 15 tdr. land. Han driver den med hest og plov. I 1816 fik han en udmærkelse, en medallie "for sin fortjeneste som soldat.". Kjeld fortæller at han kun målte 60 tommer.

Så er vi ved nr. 2. Anders.

Han bliver trolovet i Højbjerg kirke 7.maj 1786. Copuleret i Elsborg kirke 1.okt.1786 med Dorthe Nielsdatter Aagaard født på Aagaard, Hørup Sogn, Lysgaard Herred.

I 1786 overtager han faderens gård i fæste, men i 1797 frikøber han gården for 550 rd. Den 4.marts 1816 mageskifter han gården til matr. nr. 4 i Hinge, og flytter dertil. Samtidig bliver der til navnet føjet Kjellerup. I 1826 sælger Anders sin gård i Hinge og lever herefter som finansmand.

Anders og Dorthe fik 13 børn.

Anders døde 25.april 1833 og Dorthe døde 29.juli 1850.

På Hinge kirkegård satte børnene en mindesten på deres grave, hvor der står:

"Herunder hviler Støvet af Anders Nielsen Kjellerup f.1757 d.1833 og Hustru Dorthe Nielsdatter f.1766 d.1850. Af deres 13 børn overlevedes de af 6, der sørgede over deres grave og i taknemmelig Erindring satte dette Minde."

S. T. Hr. Brandmajor A. Kjellerup.
Colonial Adjudant på de Dansk Vestindiske Øer.
Vestindien.

Fra Forfatteren (præst)
Johan Henrik Stabel.

Ord ved Anders Nielsen Kjellerup's Grav i Hinge Den 6. maj 1833.

Kaldet til i dag at tale ved denne hedengangne broders grav fandt jeg de ord, som Guds Aand har ladet os antagen i Åb. 1.22.12.

"See jeg kommer snart, og min søn er med mig til at betale enhver efter som hans gjerning monne være", hvad jeg søgte:-Ord til opbyggelse, ord til gavnlig mindelse, alvors ord til alvorligen stemte tilhørere.

"See jeg kommer snart", så taler den hellige, men han tilføjer på andet sted:-Eder bør det ikke at vide stunden hvilken Faderen haver sat i sin egen magt, thi ligesom lyset udgår fra østen og skinner i vesten, så skal og menneskesønnens tilkommelse være.

Så vide vi da ej til hvilken tid Herren kommer, om ved midnat eller ved hanegal, thi den i dag er sund og rød, i morgen blegner og er død, men dette vide vi, at ikke alle, og vel få af os, ville opnå så høj alder som denne hedengangne.

Syv gange ti år er støvets år, sjældent, sjældent flere.

Hvor har vi da årsag til at tælle vore dage for at bekomme visdom i hjertet, årsag til at bede enhver for sig i Herren:-Lad mig kende mit endeligt og mine dages mål, hvor snart jeg skal lade af at leve.

Ja, visseligen! Vi vide ikke når Herren kommer, vore tider ere i hans hånd.

Se jeg kommer snart:-så taler livets og dødens herre også til os. Og min søn er med mig til at betale enhver, som hans gjerninger monne være, siger han videre.

Til ingen tider og i ingen henseender har den evige fader ladet sig uden vidnesbyrd blandt sine børn og har ej heller ladet det være skjult for os hvad der venter os i evigheden.

Formår vi end ikke at drage det dække, som skjuler det tilkommende for vort jordiske blik, så ere vi derfor ikke uvidende om dem, som i saa henseende-, ikke uvidende om at det er alle mennesker beskikket engang at døe og derefter Dommen, og at vi har sået, skulle vi hisset høste, at for Jesus Christi dom skulle nu alt åbenbares, så at vi hver kan få efter hvad han her har gjort, enten godt eller ondt.

Men når han kommer, den Alretfærdige, som fører lønnen med sig, da vil han betale enhver, som hans gjerninger monne være.

Og for Jesu Christi dom er han nu, denne hedengangne broder. åbenbarlig, for lyset er bragt, hvad før var skjult i mørket, enhver hans tanke udfældet, enhver hans hjertes råd påvist og har hans gjerning vejet.

Han, som dommen tilhører, vil dømme, han som haver lønnen med sig, vil betale. Hvorledes da opkaste os til at dømme. formaste os til at fordømme, vide jo dog, at han skal stå og falde for sin egen dommer.

Var han sand, svag, havde han fejl, faldt han end i mange stykker, O, vi lade de døde hvile i fred, vogter os vel at udpege skjæven i broderens øje, så længe bjælken endnu er i vort eget, enhver prøve sin egen gjerning, enhver bede for sig:-Herre, rens mig af lønlig brøst, og stræber da efter at vorde ren, at rens sig kjødets og åndens besmittelse!

Men dette vide vi om den hedengangne, og dette skylder vi broderen til hans hæder, at der var guds frygt fra hans øjne og i hans hjerte, at det var for ham et evigt liv at kjende den sande Gud og den, som han udsendte, Jesus Christuus.

Han agtede, ligesom fordem Paulus, sig intet at vide iblandt os uden Jesus Christuus og hans trofasthed, i troen på hans forløsnings høje værd og salige frugt var han fast og urokkelig indtil sin sidste stund, han modtog her af Ham det evige livs ord og derfor ville han ikke vende sig til anden.

Han søgte flittigen Herrens hus, delede gjerne Guds ord med andre, fandt stedse Herrens møje at være miskundhed og sandhed og trofasthed, og takkede Gud for nåden, sig beriget, ligesom fra alle ting i Vor Herre Jesu Christi navn, og måtte han stundom klage:-

Det gode, som jeg vil, det gjør jeg ikke, og det onde, som jeg ikke vil, det gjør jeg,- O, så var da også angeren i hans sjæl, så bestraffede han sig selv, så bad han ydmygeligen:- Gud være mig arme synder nådig.

Dette vide vi om ham, at han, født og opdragen i armod og trange kår, kæmpede standhaftigen, arbejdede troligen, virkede ufortrøden for at afhjælpe trangen, lette byrderne og forbedre sin forfatning, hvilket også lykkedes ham, at han døde i ganske andre omstændigheder end under hvilke han fødtes.

Det vide vi om ham, at han var en god og trofast ægtemand, der delede i enighed og kjærlighed de onde såvel som de gode dage, sorgerne som glæderne, lykke såvel som vanheld med sin ægtemage, med hvem han levede noget nær halvt hundrede år og som han blev tro indtil enden.

Deres sammenavlede talrige børneflok var han en omhyggelig og retsindig fader, opdrog dem i tugt og Herrens frygt, bar omsorg for, at de måtte tiltage ligesom i alder, så og i Jesu Christi kundskab og nåde, forsømte heller ikke at sørge for deres timelige lykkes fremme, at åbne og berede deres veje til virksomhed, flid og gavnlig syssel i livet.

Dette vide vi om ham, at han i omgang med mennesker var villig og tjenstagtig, søgte både selv fred og også stifte fred blandt uenige, glemte ej heller at give og at gjøre vel fordi han vidste, at sådanne offer behage Gud.

Men hvad jeg har sagt, kommer af mit hjertes fulde overbevisning grundet på længere tids iagttagelse i omgang med den afdøde, og mine læber skulde stedse bevare sandhed, såvist som jeg ingenlunde udlejede min tunge til at tale svig eller til at kalde det unde godt og det gode undt.

Så skal du da- Hedengangne Salige- hvile i fred i din grav, der skal klaffernes tunge ikke styrre din ro og bagtalesens gift ikke skade dig.

For din Guds og Frelser Jesu Christi dom er du åbenbaret, Han, på hvem du her troede, vorder dig en nådig Gud og en barmhjertig fader, Han, forledede dig sine råd, annamme dig nu til ære. Han, som haver udfriet dig fra alt ondt, frelse dig til sit Himmelske rige.

Men mindes, i kjærlighed, ihukømmes med taknemmelighed skal han, - thi det har han fortjent- af dig, da skal du og komme der hvor Han er, den bedrøvelse omvendes til glæde, din trængsel, som er stakket og let, skal give dig en uforgængelig salighed.

Mindes i kærlighed, ihukømmes med taknemmelighed skal han af eder, I børn, nærværende og fraværende, for hvem han var i sandhed- en fader glemmer aldrig hvad I skylde ham efter hans død og takker ham i hans grav, og fornemmeligen derved, at I, som han formanede eder til, frygte Gud og holde Hans bud alle eders dage, og hvad som helst i ham I har set og kjendt, eller nu får at kjende, at hans liv var rent, og helligt og dydigt og priseligt, mennesker værdig og Gud velbehagelig, det giver agt på, det lære af ham, deri vorder hans efterfølgere ligesom han var i Jesu Christi.

Mindes i kjærlighed, ihukømmes med taknemmelighed skal han af alle eder, I søskende og slægtninge, svigerbørn og svogre, i hvis virken han tog så oprigtigt del,- deledede glæder med glæde og sorger med bedrøvelse, nægtede ej hjælpen hvor han havde hånden, ej råd hvor han havde forstanden, men i alle tilfælde hjælpssom, villig og redebon tjenstagtig.

Må vi da alle, unge og gamle, stærke og svage, som atter i dag og ved denne åbne grav overlægge at komme de sidste ting ihu, vi ville derom forme ord, atfor Gud og for hver broder i tiden som de, der stunder til Evigheden, lover Herren og lever i håbet på det, at, hvad enten vi lever eller dør, vi da må høre Herren til.

Derom lader os anråbe vor Gud i andægtig bøn:

JESU GJØR FOR DINE SMÅ
 AT HVOR JEG I VERDEN GÅE
 MÅ FORSIGTIG TRINE
 TÆNKE GRAVEN ÅBEN STÅR:

LAD MIG DØ I SALIG TRO
 NÅR JEG SKAL BLANDT DØDE BO;
 OG NÅR DOMMENS DAG SKAL VÆRE
 TAG MIN SJÆL TIL EVIG ÆRE:

AMEN:

I landsarkivet i Viborg er originalen af denne ligtale nu opbevaret.

Følgende brev fra Anders A. Kiellerup til provst Stabel findes hos en af dennes efterkommere, hr. K. A. Bilgrav i Birkerød.

Højærværdige og højædle
 hr. provst Stabel

St. Thomas
 15 juli 1834.

De vil formodeligen allerede fra min familie have erfaret, at jeg i sin tid modtog Deres Højærværdigheds, i maj f. år over min afdøde fader, holdte skjønne tale for hvilken ikke alene jeg, men hele familien er Dem meget forbunden og hvorfor jeg hermed aflægger Dem min forbindtlige tak.

Jeg håber, de og Deres vakre familie har befundet Dem vel siden vort korte bekendtskab, og min kone forener sine hilsener med mine til Dem og Deres.

Siden vi kom her tilbage har vi været ret uheldige med atter at miste de 2 af vore børn, og vi har nu af 8 fem i graven, hvilket vi naturlig anser som en såre tung skæbne.

Hermed lader jeg følge 6 pund extra god kaffe til provstinden og 6 flasker gammel Vestindisk rum for Dem selv, hvilket jeg håber De modtager som et bevis på min forbindtlighed.

Jeg er med megen agtelse

Deres ærbødige

A. Kiellerup.

For oversigtens skyld nævner jeg først navn og dato, derefter kort om hver enkelt af min oldefars søskende.

1788.

Niels f. 9.sept. d. 1840.

1790.

Niels f. 12.aug.

1792.

Anne Marie f. 29.juli.

1794.

Anders f. 22.febr.

Det er vor stamfader, Derfor ikke mere om ham nu.

1796.

Christian f. 20.okt. d. 17.juli 1846.

1799.

Anne Marie. Hun døde samme år.

1800.

Den 18.april en dødfødt søn.

1801.

Else Marie f. 15.sept. d. 29.juni 1868.

1804.

Christian blev døbt 2.påskedag.

1806.

Simon blev døbt Dom. 12. P. Trin, d.1892.

1809.

Den 7.juni blev en datter dødfødt.

1810.

Hans blev født den 10.april.

1812.

Marie Carhrine født den 13.nov.

1788.Dom. 18. P. Trin. blev Niels døbt, født tirsdagen d. 9. sept., frembåren af husbondens søster Else Nielsdatter.

Niels var hjemme, til han kom ind som soldat ved 2. jyske regiment i 1811. Han målte 61 tommer. Den 10. august 1813 rejste han til København for at lære handel hos sin farbror Christian. Han nedsatte sig som høker og arvede i 1821 onklens forretning og penge. Han varetog sin broder Anders interesser, medens denne var i Vestindien. Han skal have været en driftig og forstandig mand, som oparbejdede en solid forretning ved sin egen og sin hustrus stræbsomhed. Han var gift med Zidsel Marie Hansdatter fra Ribe (1782-1864), med hvem han havde 2 børn. Han døde af vattersot i 1840. (Se Generalkonsul Johan Hansens memoirer, Kbh. 1934).

1790.Dom. 14. P. Trin. blev Niels fremvist, født torsdagen den 12. Augustii 1790, frembåren af konens søster, der fortiden har tjeneste i Brandstrup præstegård (Mette Kirstine). Denne Niels, (2) var den eneste der blev ved landbruget. Han var soldat i 1816 og avancerede til fændrik i reserven. Han fik en gård i Mausing i 1826. Han var gift med Else Jacobsdatter. De havde 2 døtre. Niels døde 1851.

1792.Dom.9. P. Trin blev Anne Marie fremvist, født fredagen den 29. juni eftermiddag, frembåren af mandens søster Else. Dom. 3. i fasten 1799 blev Anne Marie begravet i Hørup.

1794. Anders, vor stamfader hører vi om senere. I synes måske disse søskende er ret ligegyldige, jeg vil ikke sige Jer imod, men de må nu med, hvis der bliver interesse for den danske slægt.--- Er jeg optimist.--Ja.så absolut.--- Jeg tror I bliver optaget af denne bog, så - måske kun hos en enkelt- I føler trang til at vide noget mere, så har I brug for disse oplysninger. I andre kan jo springe det over.

1796.Dom. 26. P. Trin.blev Christian døbt, født natten mellem den 20. og 21.okt., frembåren af Anne Kathrine fra Tange. Christian døde i 1802.

1799. Født mandagen den 11.febr. og død onsdagen derefter, som var den 13. ditto, Anne Marie, alder to dage og nogle timer.

1800.Mandagen den 18.april blev en dødfødt søn begravet i Hørup Kirkegård.

1801.Fredagen den 15 sept. blev Else Marie født. Hun blev den 10. nov. 1821 trolovet med Peter Nielsen Storgaard i Hinge Præstegård, og blev den 1. dec. 1821 copuleret hjemme hos sine forældre i Hinge.

Der er mere at fortælle om Else Marie og Peter Storgaard. De overtog Anders og Dorthes gård og fik Dorthe på aftægt. Anders efterlod sig 775 rd. sølv 2269 rd. 4 mk. 7 sk. Kiøbmand Niels Andersen Kiellerup af Kjøbenhavn fremlagde dernæst en beskrivning af Frederiksteds jurisdiction Extractsprotokol af 1. aug 1829 med vederhæftet fuldmagt af samme dato hvormed A. A. Kiellerup og C. A. Kiellerup befuldmægtiger ham til at bestyre deres anliggender i Danmark. Dorthe levede 17 år som enke. Året efter Anders død, den 1. okt. 1834 tilskøder Dorthe sin svigersøn huset i indelukket. For den utålmodige: spring det næste over,

Skjøde.

Underskrevne Dorthe Nielsdatter, enke efter afgangne Anders Nielsen af Hinge, med lauværgen hr. provst Stabell tilstår herved at have solgt og afhændet, ligesom jeg og herved uden foregående skriftlig købecontract, sælger, skjøder og aldeles afhænder fra mig og mine arvinger, til min svigersøn gårdmand Peder Nielsen Storgaard og hans arvinger det mig tilhørende, af min salig mand for en del år siden opførte jordløse hus beliggende på bemeldte min svigersøns gårds grund eller gadejord og bestående af 12 fags bindingsværk indrettet til beboelses-lejlighed for en familie samt 2 mindre huse på følgende vilkår:

1.

Peder Storgaard, som fra dato er ejer af huset indrømmer mig til min død, fri beboelse og benyttelse af de i samme værende værelser og køkken, således som jeg for tiden har og bruger dem, ligesom og begge haverne.-

Han vedligeholder huset forsvarligen med fornøden årlig reparation på tag og fag indvendig og udvendig, samt tilsvarer, uden erstatning af mig, den årlige contingent af den sum, som huset er forsikret for i landets almindelige brandkasse.

2.

Han besørger årligen i rette tid 16 forsvarligen gode læs klyngertørv bjergede og mig tilkørte, af hvilke han dog er berettiget til at grave 8 læs i den mose, som tilhører Ander Hjulmands hus og som I ved det af min salig mand i sin tid derpå udstedte skjøde blev os forbeholden og

3.

Fra næstkommende 1. nov. af og så længe jeg lever, er han pligtig, at levere mig årligen 2 tdr. rug og 1 td. byg, rent, sundt og fuldvægtigt korn, med en fjerdedel hvergang, den første november, februar, maj og august, ligeledes 2 lsp. smør og en 1 lsp. ost, således, at den ene halvdel smør leveres mig den 1. novbr. og den anden halvdel den 1. maj i hvert år, men osten inden hvert års oktober måneds udgang, og ydderligen dagligen i sommer halvåret, regnet fra 1. maj og til 1. novbr. 2 potter udmærket sød

mælk, men i vinterhalvåret kun 1 potte dagligen, hvilken mælk leveres og bringes mig i mit hus hver middag straks efter malkningen. I det tilfælde, at jeg bliver for at holde en tjenestepige til min personlige opvartning, da bliver hun af Peder Storgaard at forsørge med forsvarlig kost, ligesom hans egne tjenestefolk, men lønnen udreder jeg selv og gør det til pligt for pigen at gå i hans arbejde, så ofte han dertil erholder min tilladelse.

Da nu køberen, som ikke har nogen købesum at betale, har lovet at udrede ordenlig til rette tider samtlige her anførte præstationer, som anslås til en værdi af 35 rd. sølv, der 5 gange beregnet udgør 175 rd. sølv, så meddeler jeg med lauværg, ham herved lovlig skjøde på det førnævnte jordløse hus med tilhørende byrder, som min salig mand og jeg har været samme ejende.

Til bekræftelse med min lauværges underskrift i vitterlighedsvidners overværelse.

Hinge den 1. oktober 1834.

Som lauværg
Stabel.

Dorthea Nieldatter.
enke efter
Anders Nielsen.

Storgaarden er stadig i familien Storgaards eje.
Der findes en bog om familien Storgaard.

Så fortsætter jeg med omtalen af søskendeflokke.
Vi er kommet til:

1804. 2. påskedag blev Christian døbt. Født 4. april.
Den 19. aug. 1820 rejste han til København. Han aftjente sin værnepligt og blev lieutenant i reserven. Han rejste inden 1829 til Vestindien, hvor han den 18. juli 1833 fik borgerbrev som plantagebestyrer. Han døde på St. Croix den 17. juli 1846.
Han var ugift.

1806. Dom. 12. P. Trin. blev Simon døbt.
I 1825 var han færdig med sin læretid som skrædder i Viborg
I 1829 rejste han til København.
Han blev gift med Johanne Nielsen (1800-1888)
Simon døde 1894. Han havde 4 børn. Linien er nu uddød.

↑
1809. Den 7. juni blev en dødfødt datter begravet.

1810. Den 10. april blev Hans født, han blev frembaaren af Jens Aagaards hustru fra Højbjerg.
Han nedsatte sig som grovsmed og smedemester. Var gift med Josephine Amalie Lye fra Ordrup. Den 23. maj 1857 blev han fundet druknet i en mergelgrav nær sit hus.

Det maa være det rigtige sted at sætte oldefars brevbog ind, hvad der angaar familien i Jylland. Her er uddrag, det bliver for langt at sætte hele breve ind.

Herr. Justitsraad Blechingberg.

6.Aug.1840.

Fra min Broder S. Kiellerup har jeg just imodtaget den sørgelige underretning, at min ældre Broder N. Kiellerup ved Døden er afgaaet den 17. July sidstleden, at De fra ham i Kraft af den Dem meddeelte Fuldmagt havde overtaget mine Papirer, med Bemærkning- at Deres mange Forretninger ikke lovede Dem Tid til at befatte Dem med mine Affairer. De er for Tiden min Fuldmægtig i Danmark og som saadan ønsker jeg alle mine Forretninger ere under Deres Bestyrelse og er det en Selvfølge, at jeg betaler derfor, hvad billigen kan være, skulle De ikke have Tid at befatte Dem med Op- synet med Huusene, og disses Udlejninger vil De mod en rimelig Betaling- helst en vis Procent af netto Provenuet- employere Een De har Confidence til, til at gøre dette. Skulde min Ven imod Formodning ønskes fritaget for min Fuldmægtigskab eller ønske at have vigtigere Assistance end den af mig ovenforsslaede, betviv- ler jeg ikke, at Herr. Adolph Fibiger vil paatage sig at være min Fuldmægtig enten allene eller i Forening med Dem.

Jeg kan ikke give Dem bestemte Instruxer om Administrationen af mine Forretninger, jeg blot beder Dem bruge Deres egen gode Døm- meevne og gjøre hvad De troer at være fordelagtig for mig.

Blechingberg.

14.Aug.1840.

Som vor Fuldmægtig maae jeg underrette Dem om, at vor gamle Moder Dorothea Nielsdatter, Enke efter afgangne Anders Nielsen Kiel- lerup lever endnu i Hinge Bye, Lysgaard Herred, Wiborg Amt. Det var vor Hensigt og Ønske, at efter hendes Død skulde Børnene som alle vare myndige dele Boet imellem sig- om dette endnu kan skee efter N.A. Kiellerups Død, anseer jeg saare tvivlsomt, fordi hans Datter er umyndig og hans Søn fraværende, men hvis slig Vanskelighed kunde overkommes f. Eks, ved Datterens Givtemaal og Sønnens Tilbagekomst førend vor Moders Død, er det min og Broder C. Kiellerups ønske, at De substituerer vor Broder Simon Kiel- lerup til at repræsentere os ved Delingen af hendes Boes efter- ladte Formue, da det er os mere om at gjøre at Arvingerne opgjøre Boet i Venskab og Harmonie end at erholde nogen betydelig Arve- deel-skjønt vi ikke derpaa ville renoncere- saa ville De for- binde os ved at instruere S.K., at han vel bør paasee vor Interes- se, men han maae paa ingen Maade være paastaelig eller lægge

Hindringer i Veien for en venskabelig Opgjørelse mellem Arvingerne. Formuen bestaar for det meste i rentebærende Panteobligationer, som for saavidt ved Delingen maatte tilfalde mig og C. Kiellerup kan forblive hos vor Svoger Peder Storgaard i Hinge, der kunde bemyndiges til at indcassere og qvittere for Renterne. Denne Mand skal for nogen Tid siden have gjort et Gaardkjøb, og ønskede Laan fra min afdøde Broder at betale med- om han fik saadant eller endnu mangler Pengene 7 a 900 rbd. veed jeg ikke, men skulde han henvende sig til Dem som min Fuldmægtig for dette Beløb, saa hjælp ham. De kan uden videre remittere Pengene, naar de begjæres og blot paalægge ham saa hurtigt skee kan at lade udstede rentebærende Panteobligation med første Prioret i den kjøbte Gaard og Prioret i hans gl. Gaard, næst til derpaa hvilende Hæftelser, lade samme tinglæse og tilstille Dem.

28. Nov. 1840. Blechingberg.

Kære Hr. Justitsraad.

Jeg har havt den Glæde at imodtage Deres venlige Breve af 25. Aug. og 28. Sept. sidstleden, og er Dem meget forbunden for de givne Oplysninger om mine Forretninger. De beder mig opgive hvad jeg anseer for rimelig for disses Bestridelse, men dette maae min Ven selv bedømme. De har Arbejdet og kan bedst bedømme hvad dette er værd, og saadant er jeg villig at betale.---

Her kommer et par breve, der hører hjemme her-synes jeg.

Pastor Kold, Levring, 18-2-62.

Undertegnede Conferentsraad Anders Andersen Kiellerup, født i Almtoft, Hørup Sogn, den 22. Febr. 1794, Søn af Gaardmand Anders Andersen Kiellerup, tillader mig hermed til Deres Velaværdighed at sende en Obligation fra Creditforeningen af Jydske Grundeieendomsbesiddere stor 1000 rd. udstedt 11. Dec. 1859 under No. 2360 med tilhørende Coupons.

Denne Obligation beder jeg Hr Pastor L.K. Kold paa mine Vegne at overlevere Hørups Sogneforstanderskabet for at opbevare og hvis den udtrækkes, købe anden Værdipapir derfor og stedse aarligen at anvende Renterne til saadanne trængende, som vel ikke ere under Fattigvæsenet, men dog har Hjælp nødvendig og fortjene en saadan efter Sogneraadets Skjøn.

Pastor L.K. Kold. 15-6-68.

Hr Pastorens meget ærede af 9. dennes har jeg havt den Fornøielse at modtage, men beklager ikke at kunne efterkomme Deres Velærværdigheds Ønske om Laan til Almtofte Skolebygning; derimod subscriberes 100rd. som her vedlægges og som De vil anvende, naar en Subskription sættes i Gang for at indsamle Penge til en saadan Bygning eller naar De paa anden Maade kan gavne denne Institution ved disses Anvendelse.

Her slutter omtalen af Oldefars Familie.



Fotografi af Anders A. og Almira Kiellerup
og deres 4 børn.

Så er vi endelig kommet til:
Anders Andersen Kiellerup.

Anders blev som fortalt født 1794 i Almtoft.

Han fik sin juridiske examen den 22-6-1816. Den 3-5-1825 prøveprokurator ved retterne på St. Thomas og St. Jan. 30-1-1827 tillige på St. Croix. Bosiddende i Christiansted. 29-8- samme år (1827) prokurator ved over- og underretterne på de Dansk-Vestindiske Øer, dog med den bestemmelse, at han, så længe 2 yngre sagførere ikke er udnævnt på St. Croix, skal tage bopæl i Frederiksted, såfremt den vestindiske regering finder sig foranlediget til at opfordre ham dertil.

I indstillingen siges, at han er en meget brugbar og ordentlig forretningsmand, hvem borgerrådet har vist den tillid at vælge til incassator.

21-3-1830 koloniadjutant hos generalguvernøren. 21-3-1832 brandmajor og chef for brandkorpset på St. Thomas med Majors rang. 3-6-1834 auditor og advocatus regius på St. Thomas. 17-10-1837 R.af Dbg. 17-4-1845 afsked som brandmajor. 2-5- samme år (1845) afsked som advocatus regius, og udnævnt til etatsråd. Derefter bosiddende i København. 22-5- 1860 konferensråd.

Anders rejste nok til Vestindien i 1816-17. Han blev gift med Almira Lindo (f. 30-9-1806). 5-5-1827.

Vi (jeg) ved intet om livet på Vestindien. Jo, en enkelt ting. Christian og Anna Dorothea, de to ældste børn blev sendt til Europa, da der ingen skoler var i Vestindien. Derom senere.

I 1844 flyttede familien til Danmark. De købte ejendommen Lille Kongensgade (mon ikke der skulle stå en ejendom i Lille Kongensgade). 3.maj 1847 købte de Kronprinsessegade 20. Der blev indrettet theatersal, hvor ungdommen spillede komedie efter søndagsmiddagen, hvortil børn, niecer, nevøer og venner altid var indbudt. Edith fortæller, at de havde en ko på 1.sal i et lille rum , beliggende i sidebygningen på gårdspladsen.

Børnene skulle have frisk mælk!!!

Edith Rode fortæller også en dejlig historie om oldemor.

Almira var på besøg hos en kusine i Frederiksholms Kanal (det er navnet på en gade) hun ankom i Landauer der kørte ind i den store port, hvor hun steg ud, gik på visit. Landauereren kørte ind i porten, ind steg Almira . Vognen kørte ud på gaden, og ind af porten ved siden af, (kun adskilt af en væg) ud steg oldemor og gik på visit hos næste kusine.

For man kan da ikke komme gående på visit!!!!

Edith har en enkelt gang kørt tur med vor oldemor. Som tak måtte hun kysse hende på hånden efter turen.

Anders A.-oldefar- købte på Ordrupvej i Charlottenlund, landstedet "Roligheden" hvor familien tilbragte somrene.

Der er nogen uenighed med hensyn til landstedets navn, jeg har i papirerne set begge navne, Rolighed og Adelaide.

Anders A. K. købte en gaard i Skaane, Wertraby. Vi har en annonce hvor den udbydes til salg, det er fra den 8-10-12 juni 1868. Den staar i bladet Fædrelandet, samt 2 gange i aftenbladet i Stockholm og 2 gange i Aftenbladet i Christiania (for den unge generation er det nok nødvendig at forklare at der er tale om Oslo)- for regning C. Liebe. Oldefar døde den 2-10-1868, saa han har nok villet afvikle den betydelige investering, imedens han levende. Annoncen lyder :

Landeindom i Skaane.

Westrabygaard i Skaane, beliggende imellem Helsingborg, Kullen og Engelholm, med Besætning og Inventarium, kan erholdes tilkøbs underhaanden. Arealet udgjør ca. 1080 Tdr. Agerland, foruden Thurkøb 8 Torper med ca. 220 Tdr. Land, hvis Beboere ere hoveri-pligtige til Gaarden, samt Thurkøb Skov, ca. 100 Tdr. Land. Gaarden ligger midt i sine Marker, og de meget anseelige Bygninger ere opførte af Grundmur for faa Aar siden.

Nærmere oplysninger erholdes paa Højesteretsadvokat C. Liebes Comptoir i Kjøbenhavn. Norgesgade Nr. 30.

Her vil jeg igen komme ind med uddrag af brevbogen.

H. Petersen 24. Febr. 1845.

Besvaret Brev af 22, og sendt tilbage Kjøbecontracten for Westraby Ladegaard 1059 Tn. 225/10 Kapper, Thurskop 311 Tn. 9 2/10 No. 4 Østraby 50 Tn. Mollarps 154 Tn. 22 8/10 og No. 7 og 13 Kattarp 224 Tn. 13 1/2 Kap kjøbt for 250.000 Rdb. Rigsgjeldt at betale 1. April 60.000 og 1. juli 40.000, første Juni 1846 50.000 eller Ballancen.

Underskrevet Ansøgning om at være Landmand i Skaane og sendt den over- spurgt om Fodring til Stude og Heste leveres til Oct..

H. Petersen 21. April 1845.

Jeg har imodtaget D. Ærede af Gaars Dato og i anledning deraf tillader jeg mig at svare at jeg er villig til at engagere Dem som Forvalter paa Westraby eller Inspecteur over sammes og det der underliggende Gods fra 1. Maj næstkommende og indtil videre mod en aarlig Løn af 300 r. siger Tre Hundrede Rigsd. Rigsgjeld, 2 Proct. af Brutto Indtægterne af Gaarden, een Td. Hvede, 8 Tdr. Rug, 6 Tdr. Byg, 1 Td. Ærter, Kartoffler og Brændevin til Deres Huusholdning og Kjøkkensager naar de haves, samt Foderet til 1 Hest og 2 Køer. De Folk som maa fødes paa Gaarden fødes paa samme Vilkaar som Forvalter Morrison nu føder saadanne.

Til Gaarden er Hoverie af 3.120 Karledage og 199 Fruentimmerdage.

Foruden Skatkøerne, Forvalterens og Mejeriforpagterens Køer og

Heste- er Gaardens Besætning: 33 Heste, 40 Trækstude, 130 Køer og 4 Tyre.

Skoven som ikkun tildels er indhegnet med Steen vil ikke følge i Forpagtningen, men maa fredes og indhegnes.

I April opkom Ildebrand- ved at Skorstenen sprang eller revnede. Ved at slukke Ilden brugte man Gaardens Sengeklæder dyppede i Vand, saa de tildels bedærvedes (thi Fjer kan ej blive vaade uden at beskadiges) en Deel af Taget brændte og reves af Huuset ----

S. Åberg. 2. April 1855.

Endvidere er jeg min gamle Ven overmaade forbunden for Deres Interesse for min Skov, den er kun lille og kan ikke taale at plyndres.-

Undrer gjør det mig at Hr W. Rønne med hvem Hr. Petersen mente at være paa en god Fod, ikke har meldt ham noget om Skovfogdens Galskab, thi en Mand som troer onde Aander huserer i Skoven om Nætterne er i det mindste saa gal at han ikke duer til Skovvægter. Jeg har skrevet Hr. Petersen at samtale med Dem og efter Deres Raad tage saadan Skridt, som lovligen kan gjøres til min Fordeel eller Skovens Confirmering og Pleie.

----- gjentagende, at den Ballance Hr. Herredshøvdingen efter specificeret Regning faaer tilgode, vil blive Dem betalt; i mit 72 Aar, har jeg endnu ingensinde disputeret en Regning og er temmelig forvissat om, i mine Dages Aften, ingen Anledning at faae dertil.

Anders A. K. køber en Gaard der ligger i nærheden af Westrabby til sin Søn Christian. (De 3 Døtre fik Penge i stedet for.) Gaardens navn er Hyllinge, den ligger ikke langt fra Helsingborg. Der er nogle Breve desangaaende der her kommer i uddrag:

Cronfoged Aaberg 13. Aug. 1861.

----Have erfaret hvorledes Gavebrevet til min Søn Jægermester Christian A. Kiellerup paa Hyllinge skal clausuleres, og hermed følger Kiøbecontracten og Fæstebrevet fra Hr. Tornerhjelm til mig paa bemeldte Eiendom. Min Søns Døbeattest vedlægges- for om den skulde vedlægges hans ansøgning til Kongen om at faae Ret til at eie Eiendom i Skaane.

Cronfoged Aaberg, 8 Sept. 1861.

-- Gavebrevet og Ansøgningen ere underskrevne, hin tillige af min Kone, som jeg formoder var meningen. De vil tjene mig i at faae Gavebrevet tinglyst og i den Stand det skal være, samt lade mig vide, hvad jeg har at betale for Hr. Cronfogdens Uleilighed og Udlæg.

Nok om gaardene i Sverige.

Her kommer saa de sidste breve fra Brevbogen. De viser Oldefar ogsaa tænkte paa mennesker der havde det svært, men at der var en grænse, viser det første uddrag.

Til?+ 21. Dec. 1863.

Din Skrivelse af 15. dennes har jeg modtaget og beklager Din Stilling, at Du istedet for at betale Din gamle Gæld anmoder om Yderligere Laan . Især beklager jeg Din Kjære Hustrus Svage-lige Helbred, Du har ret i, at jeg baade havde evne og Villie til at Hjælpe Hvis Du var den Eneste som trængte dertil, men mine fattige Slægtninge i Jylland, min Hustrus i andre Verdensdele, mine egne Børn samt mine nærmeste Bekjendtere her og der gjør at jeg plages saaledes, at jeg er nød til at afslaa Hjælp jeg gjerne ydede, imidlertid vil jeg endnu engang paa Grund af Omstændighederne føie til det øvrige Du skylder mig 30rd. som her vedlægges.- Udlaan befatter jeg mig ikke med.

Bræstrup. 9. marts 1860.

Da jeg af de Beretninger, som ere mig tilhænde kommet, saavel om Flakkebjerg Opdragelsesanstalt som Fængselsselskaberne heri Landet, finder Opfordring til at komme Bestyrelserne for disse 2 særdeles gavnlige Institutioner til Assistance og derved medvirke til opnaelse af det Øiemed hvorefter tragtes- tillader jeg mig herved at tilstille Herr. Conferentsraaden Frie Obligationer nemlig Litra A. No. 23 og 55 af den Sjællandske Creditforening samt Litra A. No. 305 og 1.440 af Jydske Landejendoms, hver paa 1000 rd. med Rentecoupons fra 11. Dec. sidstleden; den ene af de først anførte Obl. skjænkes til Flakkebjerg Opdragelsesanstalt og den anden til Fængselsselskabet hersteds; de 2 andre remitteres til Bestyrelsen for Fængselsselskaberne i Viborg og Horsens, hvorom jeg ærbødigst anmoder Dhvbhed; da jeg er med Forstanderne for disse Selskaber bekjendt.

Horsens Fængselsselskab 24-4-1860. (Undskyld dette skulde staa først.)

Det har været mig en Glæde at imodtage Selskabets ærede Skrivelse af 2.F.M. hvori det erkjendes modtagelsen af en Obl. for 1.000 r. med Rentecoupons fra 11. Dec. sidstleden, som jeg gennem Herr. Conferentsraad Bræstrup har ladet Selskabet tilstille; naar dette Bidrag til dets Fond maatte sætte samme istand til kraftigere at virke til dets ædle Øiemeds opnaelse, da er Giveren vel lønnet for sin Gave. Det var Selskabets beskedne Anmodning i Aviserne ifjor om at komme samme til Assistance af Een Daler aarlig i Forbindelse med min Følelse for de ulykkelige Væsener, som skulde hjælpes derved der bragte mig paa den Idee, efter Evne at komme det til Hjælp.----

* Deres høgvelbaarenhed

Fundats for Konferentsraad Kiellerup og Hustrus Legat til Bedste For trængende Enker efter de i Sidste Krig faldne Officerer og senere for andre Enker og Faderløse Pigebørn.

Undertegnede Konferentsraad Anders Andersen Kiellerup, Ridder af Dannebrog, og Hustru Almira Kiellerup, født Lindo, henlægger ved dette vort gavebrev 15.000 rd., siger femtetusind rigsdaler, i 4 % rentebærende obligationer af Københavns Kommunelaan, der derom nu forsynes med paategning, til et bestandig Legat under

"Konferentsraad Kiellerup og Hustrus Legat", med følgende nærmere bestemmelse:

1

Den aarlige rente, fordelt i 6 portioner à 100 rd., tilfalder trængende enker efter de i denne krig faldne officerer for deres livstid, forsaavidt de forbliver i ugift stand og deres kaar ikke kendelig forbedres.

2.

Dør nogen af de ved legatet betænkte enker inden 15 aar fra 11. juni termin 1864 at regne og efterlader børn med sin afdøde mand, erholder disse børn moderens portion indtil fornævnte 15 aar er omme.

3.

Bortgivelsen sker af os saalænge nogen af os lever, men naar vi begge er døde, af denne Stads Magistrat, til hvem vi overhoved anbetro legatets sikkerhed i fremtiden.

4.

Udbetalingen sker halvaarligen, sidst i juni og december maaneder hver gang med det halve.

5.

Naar ved enkernes dødelige afgang eller den for børnene ovenfor nævnte aarrække ingen anvendelse af renterne som foranført mere kan finde sted, uddeles fremtidig den aarlige rente af legatet i portioner paa 50 rd. til trængende og værdige enker eller faderløse pigebørn, saaledes at ingen nyder mere end en portion, og at indvaanere i København har adgang til legatet, men uden hensyn til om de er af militær eller civil stand. Dog skulle efterkommere i den nedstigende linie af os selv og mine, konferentsraad Kiellerup's brødre, Simon A. Kiellerup og Afdøde Niels Kiellerup, naar de hører hjemmæ her i staden og af Magistraten findes trængende og værdige altid have fortrinnet til hver at nyde een ledig portion, hvadenten det er mand eller kvinde, gifte eller ugifte personer.

6.

Af legatet svares den ved allerhøjeste resolution af 11. febr. 1861 bestemte afgift til stadens kasse, men ligesom magistraten har tilladt, at de nu af os udnævnte enker og deres børn fritages for i dette øjemed at lide nogen afkortning, saaledes vil det være os kært, om der ved hensigtssvarende anbringelse af kapitalen efterhaanden som de aktiver, hvori den nu anbragte indfries, kunde samles et overskud, af hvis renter afgiften kan afholdes og muligvis i tidens løb en reservekapital opsamles eller nye portioner uddeles. Dette til bekræftelse ved vor egenhændige underskrift i overværelse af Notarius Publicus.

Kjøbenhavn den 23. oktober 1865.

A. Kiellerup, Almira Kiellerup.

Stadfæstet ved kgl. resolution af 21. november 1865.

Hermed slutter omtalen af Oldefar Anders A. Kiellerup. Ved et arbejde med hans brevbog (Som her kun er i meget korte uddrag) er jeg kommet til at holde af ham. Her følger en ligprædiken holdt af Pastor C. Trolle.

Jeg har en håndskrevet tale, holdt af pastor C. Trolle, ved Anders A. Kjellerup's bære i hjemmet, og i Frue kirke. Den er ret besværlig at læse, så derfor kommer den skrevet på maskine.

Jeg lader de første par sider komme med af manuskriptet, så I kan se pastorens skrift.

Ved Conferentsråd

Anders A. Kjellerups bære den 3die og den 7de Oktober 1868.

I huset.

Her har han levet,- her har han stridt sin sidste strid, omgiven af kærlighed,- herfra er han bortgangen til de evige boliger, medens støvets grus er blevet tilbage for verden. O, hvor dybt føle vi dog ikke, at vi ere støvets og jordens børn, når også dette sidste borttages, og vi intet kunne fastholde, end ikke det, som var det håndgribelige! Det er alt forbi, hvad jordens var, og kun tomhed og savn bliver tilbage med et minde af det forbigangne. Men hvor levende skulde vi dog ikke som Christne just i sådanne timer påskønne, at vi i tro bære en bedre og højere del, noget uforgængeligt i os, ved hvilket vi ere Guds børn,- hans til hvem sjæle i smerte skue op, og hvem vi befale os på hans nådes ord, takkende for alt, hvad vi endnu beholde i mindet om hvad vore hedengangne kære have været os!

Når da hustruen som sørgende enke her samler søn og døtre med eder, dette husets nærmeste! ved den trofaste kjærlige husfaders kiste, og I føle hjerterne strømme over i erkendelse af hvad han som mand og fader og ven har været for eder: så drager til minde hvad apostelen skriver:" lader i alle ting eders begæring indkomme for Gud i påkaldelse og bøn med taksigelse, og Guds fred, som overgår al forstand, skal bevare eders hjerter og tanker i Christo Jesu, vor Herre."(Phill.4,6-7.)

Thi er det ikke med tak, at I ville skue tilbage og erindre ham, der har arbejdet så trolig, og betænksom villet hvad han anså for det gavnligste og bedste for eder,- hisset ovre i hans krafts og driftigheds år, her i de ældre dages hviletid,- men altid den samme i kærlighed og omhu, ikke svagt eftergivende men rolig, besindig, glad ved at glæde, deltagende i eders ve og vel, oplivet og tilfreds, når han samlede eder alle om sig i sit altid åbne hus og hjem!

"En trofast mand skal arve mange velsignelser." (Ordsr. 28,20.) De lyde efter dig, du forklarede! fra din sorgnedbøjede hustru! I loved hinanden kærlighed og tro,- I have delt medgang og modgang.- I have seet årene svinde og meget omskiftes; men som Guds nåde ikke har slået fejl, således har ikke heller den tillid og håb, I satte til hinanden, skuffet.

Så være dig takken bragt i tårer for al din kærlighed, din stille opmærksomhed, det trofaste sind, efter hvilket du har omgivet hende med hvad der letter og forskønner vandringen her-nede, og beriget dette med måden og hjertet deri, så at hun følte sig tryk og rolig, følte sig lykkelig og glad ved din side.

Det minde, du trofaste mand, blive hos hende i velsignelse! Og når dine børn og de, der bleve dig som børn, her omgive hende ved din bære, er det da ikke tak, at deres hjerter finde udtrykket for hvad der i minderne levendegøres?

De have været støttede ved en faders trofasthed, venligen sammenkastede ved et lykkeligt barndoms og ungdomshjems dyrebare, stærke bånd; fra fædrenehjemmet udgik de hver ad sine veje, men ved dette dvælede tankerne, og der bleve de aldrig fremmede.

Den trofaste mand i råd og dåd, i omgang og bestemtthed, i velvilie og hjælpsomhed skal æres og takkes.

Så lyde her et udtryk deraf i afskedsstunden,-

Velsignelse blive over det minde, de bevarer!

Og så et farvel fra vennekredsen, fra eders, som så ofte, i så mange forskellige forhold, mødtes her med ham i glæde, og mødte hans deltagelse i eders sorger,- og fra såmangen hisset i det fjerne hos hvem dødsbudskabet vil vække vemods savn og alvors-tanker!

Men fra alt det, som hører jorden til, løfte sig vor bøn med tak til dig, vor Fader i himlen, fra hvem tilsidst al god og al fuld-kommen gave kommer, og ved hvis hånd vi ene lære at bruge den retteligen,- med påkaldelse lade vi vor begjering indkomme for dig,-al trøsts og barmhjertigheds Gud!

De have svøbt dette lig med tårer og lagt det stille på båren: Nu føres du bort!

O, så lys din fred over dem, som blive tilbage, og hør os, i-det vi alle samle hvad vi have behov i psalmens ord:-

" Kom sandheds konge, Christus kom, ind i min sjæl du drage, Min hjertefred det gælder om i disse stridens dage!

Så tidt er sindet altfor trygt, så tidt det føler syndens frygt, og verden gør det bange: Ak løs mig ud af syndens bånd, lad palmen grønnes i min hånd, tag verdens frygt til fange!

Kom, sorgens mester, drag du ind, jeg åbner dig mit hjerte, forgæves dog det tunge sind hos verden fred begjerte!

går al min tanke klædt i sort, du rejser som i Nains port, mit håb fra dødens bære,

Jeg seer igen min tabte trøst, mit Hosiannas fryderøst, frembryder med min tåre.

Kom sandhedsfyrste, før min sag mod gravens mørke hære,
 er du mig nær, skal dødens dag en Palmesøndag være!
 O Christus, vær mig god og mild, når hisset mellem skyens ild
 i herlighed du kommer! For dig har ingen roes og ret,
 gør du mit tunge regnskab let, og vær en nådig dommer!

Amen.

I Frue Kirke.

Psalme no. 555- og no. 564.

Så har den psalmes ord lydt over denne hensovendes kiste, som her forsamler denne hædrende sørgeskare, hvilken var så godt som det sidste, der opbyggende og styrkende lød til ham fra en kærlig datters læbe, da han stred sin sidste svære strid. Thi han var en mand, som- hvormeget hans liv end var optaget af denne verdens handeler og forløb i travl uro med dem- dog aldrig glemte sin Gud, men just af salmebogen morgen og aften hentede hvad der tjente ham til troens befæstelse, således bragte sin Gud lov og pris, ligesom han herfra søgte lys og kraft under de dages tryk, der have hvilet på ham.

Thi om end menneske lever de mange år og glæder sig i dem alle, så kommer han og nøjsomhedens dage ihu, thi disse mangle ikke, vidner skrifterne. Og han var ikke den mand, som svag og blot fængslet til det jordiske, skyede erkjendelsen af, at vi alle have at sige engang det svære farvel til alle vore kjære, eller som søgte at glemme, at denne verdens ting forgår, så at vort liv ej skal gå op dets timelige opgaver alene, medens vi færdes hernede;-hans tale har oftere, just i de senere år, været i fortrolighedens alvor og om hvad vi forvente, med troens fortrøstning til den Almægtige, som nåderigt have ført ham gennem de omvekslende skæbner indtil de gamle år.

Og hvor lidt syntes det varslet for denne oldings vugge, at han skulde gå bort, omgivet af så manges deltagelse, hædret af de højerestillede iblandt vort folk,- i den fulde nydelse af hvad der forskønner og forædler dette liv,- i den kærlige omgivelse ikke blot af sine nærmeste, men af den store vennekreds! Og dog er alt dette skeet således, at det just - som han selv har ytret - tjene til at give mungen en ringestillet yngling frejdighed, tillid og mod, når han står, henvist til sine egne kræfter, for ved Guds nådige bistand, under tro benyttelse af sine evner, at bryde sig en bane og at vinde sig en plads i det samfund, i hvilket det så ofte synes, som alles hånd var mod alle, og at neppe nogen fandtes, der have øje og hjerte for mere end sig selv.-

Hans jordiske fædrearv var, at være brave forældres fattige barn, fra barndom vænnet til arbejde og nøjsomhed i Herrens frygt.

Men Gud havde skænket ham evner til den sunde klare tanke, med det blik på hvad der skal virkes for, der ikke hildedes af omsvøb eller så fejl af hovedsag og bisag, og dertil det greb på at gennemføre, hvad han havde erkjendt for rigtigt og hensigtsmæssigt, der senere udmærkede hans hele virksomhed. Og hermed var den unge sjæl forbunden en lyst og udholdenhed i arbejde og en drift til at søge kundskab og til at gøre det frugtbringende, der tidligt henledede andres opmærksomhed på ham, og vakte villien til at komme ham til hjælp med at udvikle hans begavelse. Støttet ved andres godhed, lykkedes det ham således hurtigt og grundigt at tilegne sig den uddannelse, som var fornøden, - og han fandt samtidig anvendelse for sin kundskab og dygtighed på forskellige steder og i flere stillinger; men som nogle af de lykkeligste og betydningsfuldeste år fra hin tid betragtede han stedse dem, han tilbragte i hiin landsdel, hvor hans fædrenehjem var.

Dog- Herren fører ofte underliggen ad sine veje!- Hvad vi har vundet kært og hvad der lover os en fremtid, opgive vi nødigt; alligevel da hin frænde, som kærligt havde støttet ham, selv trængte til en pålidelig medhjælper, hvem han kunde forlade sig på, da tøvede den taknemmelige ikke med at følge kaldet, der udgik til ham og som måtte fjerne ham fra mennesker og omgivelser, i hvis midte han havde følt sig tilfreds.

Men den nye virkekreds blev kun som en overgang.

Svækket ved det anstrengende arbejde, under hvilket han ikke skånede sig selv, måtte han endnu i sin tidlige ungdom drage hisset over havet til steder, hvor hans mandomsår henrandt i en virksomhed, som stedse udvidede sig, under hvilken han førtes fremad til agtelse og ære, og fik lykke til at berede den sorgfrie, ansete stilling, som han har indtaget.

Denne var grundet på andres tillid til hans retsind og dygtighed, og han svigtede den ikke, men befæstede den. Han var den rolige og betænsomme mand, der ikke henreves, - den nøjagtige og pålidelige mand, der omhyggelig og utrættelig varetog, hvad der pålåg ham. Derfor overdroges ham også mangt et tillidshverv i de offentlige anliggender, - hans erfaring og dygtighed benyttedes og hædredes af hans konge, og han påskønnedes i den vide kreds af mennesker, han kom i den forskellige berøring eller samvirken med, medens hans gæstfri hjem stedse var åbent for de mange, som der modtoges af den venlige hustru og følte sig vel blandt dem, hos hvem husfaderen søgte sin adspredelse og fandt sin hvile efter dagens trættende gjerning.

Men hvor har fædrelandet en underlig dyb kraft til at drage os og knytte os til sig? - Tilbage til dette forundte Herren ham at vende, førende alle sine egne med sig, og her betragtede han det selv som en nådegave af den Gud, hvis følelser havde været fulde af miskundhed mod ham, at han endnu kunde tilbringe sin alderdoms år, i en selvvalgt virksomhed, men som hvilens år i den vide vennekreds og i den kærlige huslige kreds. Og som han her har været en trofast støtte for mangan, der taknemmeligen vil erindre ham,

så har han og ved betydelige gaver knyttet sit navn til flere af vore veldådige stiftelser, af hvilke det erkjendeligen gemmes. Men i kærlighed, i velsignelse skal han mindes i sit hjem!- Der skal han savnes af den hustru, hvem han var den trofaste ægtefælle, ved hvis venlige tanke så ofte forstod at føje den bedste del til det gode, som skænkedes dem! Der skal han savnes af sine børn og børnebørn, hvem han var den stærke støtte, aldrig mere glad, end når han samlede dem om sig, og ikke skulde savne nogen!

De ville bevare hans minde i ære, i kærlighed, i velsignelse og tak.

Nu er alt forbi, hvad jordens var! Vi ere samlede at bringe støvet til sit hvilested idet vi synge:-

Sørger ei for dem som sove
med Guds fred i gravens skjød!

Men Guds fred! Kristelige sørgevenner! Peger ikke nedad, men opad,- den Gud, hvor vi i troen ikke alene skue tilbage, men fremad mod Guds Rige,- Den er kun hvor vi tør henflye til Hans Nåde, For hvem ingen af os har roes eller ret (thi vi have alle syndet!) men som har skabt verden og givet sin eenbårne søn på det at hver den som tror på Ham, ikke skal fortabes, men have det evige liv.

Så være `Guds Fred` med dem som sørge,- være den med os alle i gry og kvæld, såmange, som hjertelig bede, at Christus, Guds søn, må være vor løn, når vi skal af verden udvandre!

AMMEN.

Ved

Conferentsraad Anders A. Kjellerups

Baare.

den 3^{die} Octbr. og den 7^{de} Octbr. 1868.

A. Krohn

H. Hased.

Her har, han levet, - her har han stridt sin sidste Strid, omgivet af Kjærlighed, - herfra er han bortgaaen til de evige Boliger, medes Støvet kun er blevet tilbage for Verden. O, hvor dybt føle vi dog ikke, at vi ere Støvet og Jordens Børn, naar ogsaa dette sidste Bortgaaes, og vi Intet kunne fastholde, end ikke det, som var det Uaandgribelige! Det er Allforbi, hvad Jordens var, og kun Tomhed og Svan bliver tilbage med et Chinde af det Forbigaaende. Men hvor levende skulde vi dog ikke som Christne just i saadanne Tider føle og paakjønne, at vi i vor Tro bære en bedre og højere, ^{del} noget uforgængeligt i os, ved hvilket vi ere Guds Børn, - Hans, til hvem vor Sjæle i Smerten skue op, og hvem vi befale os paa hans Naades Ord, kække

Kjøbenhavn 12 Martz.

Carl Selmer Nielsens Brev af 3 Martz har jeg modtaget, og svarer derpaa, at jeg er villig til at lade Deres Broder i Randers faae disse Penge, med Undtagelse af 10 (kr?- rd?) om Aaret, som jeg vil bede Dem om at tilsende Marie Helene Kiellerup, Jens Nielsen Rods Kone, Sinding, saaledes at der bliver til Deres Broder)= (?) Om Aaret at modtage, da de 10 (?) gaae fra til ovennævnte Kone. Disse Penge vil blive Dem tilstillet og bedes De om at Qvittere for dem naar de kommer, som vil skee til den sædvanlige Tid. Vil De tjene mig i at underrette Deres Broder om dette, da jeg har modtaget et Brev fra ham, med Anmodning om disse Penge, nu da De veed min Bestemmelse kan De underrette ham derom. Ligeledes beder jeg Dem, naar Deres yngste Broders Læretid er forbi at sende mig en Regning og Qvittering for de 50 (?) som jeg har lovet og de skulde blive betalt.

Med Hilsen og condolerer til Søsterens Død er jeg Deres

Tante

Kiellerup.

Hjortenskov d. 12^{te} Marts

Carl Selmer Nielsens Brev af
 3^{die} Marts har jeg modtaget,
 og svarer derpaa, at jeg er villig
 til at lade deres Broder i Randers
 faae disse Penge, med Undtagelse
 af 10^{re} om Aaret, som jeg vil
 bede Dem om at tilsende Maria
 Helene Kiellerup, Jens Nielsen Rode ~~Kone~~
 saaledes at der bliver til ^{Sindrig}
 deres Broder 90^{re} om Aaret at
 modtage, da de 10^{re} gaae fra det
 vænnecont. Kone. Disse Penge vil
 blive Dem tilstillet og bedes De
 om at kvittere for dem naar de
 kommer, som vil skee til den
 ordvanlige Tid. Vil De tjene

mig i at underrette Deres
 Broder om dette, da jeg har
 modtaget et Brev fra ham med
 Anmodning om disse Penge,
 nu da De ved min Bestemmelse
 kan De underrette ham derom.

Ligeledes beder jeg Dem, naar
 Deres yngste Broders Læretid er
 forbi at sende mig en Rejning
 og Gratulation for de 50^{re} som jeg
 har levet og de skulde blive
 betalte. Med Hilsen og condoleen-
 til S'olstens Død er jeg Deres
 Tante

Kiehlens

C. Liebe.
 Højesteretsadvokat.
 Kjøbenhavn. den 4 Januar 1887.

Næst at takke Dem for de i Deres Skrivelse af 28. f. M. indeholdte Oplysninger indlader jeg ikke paa Conferentsraadinde Kiellerups Vegne at meddele Dem at man bifalder den af Dem foreslaaede Deling af de Else Marie Nielsen hidtil tillagte 200 Kr. aarlig, der saaledes for Fremtiden, første Gang i 11. Juni Termin d. A., og indtil videre vil tilfalde

Else Marie Nielsen	med 1/3	Deel
Politibetjent Jepsens Datter	med 1/3	Deel
og Deres Broderdatter i Randers	med 1/3	Deel

og bedes De meddele de Vedkommende fornøden Underretning i saa Henseende.

At foretage noget Skridt ligeoverfor Coferentsraadinden i Retning af Understøttelsens Fortsættelse ogsaa efter hendes Død til Niels Christian Nielsen, har jeg ikke kunnet finde tilraadeligt, da Conferentsraadinden for Øjeblikket er saaledes syg at der ikke om noget af den Art bør tales til hende.

Erbødigst

C. Liebe.

Til

Hr. Carl Selmer Nielsen.

Mausing.

pr. Kjellerup.

F. LIEBE.
Højesteretsadvokat.
KJØBENHAVN.

den 17^d Januar 1887.

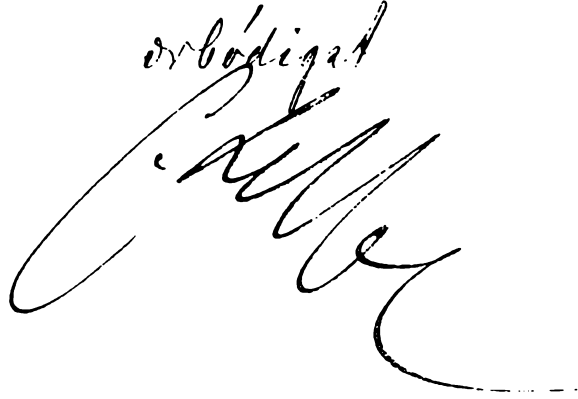
Nøst at takke Dem for de i Deres Skrivelse af 28^d f. M. indeholdte Oplysninger indlader jeg ikke paa Conferensraadinde Nielsens Vegne at meddele Dem at man bifalder den af af Dem foreslaaede Deling af de Else Marie Nielsen hidtil tillagte 200 Kr aarlig, der saaledes for fremtiden, første Gang i 11^{te} Juni Termin d. A., og indtil videre vil tilfalde:

Else Marie Nielsen med $\frac{1}{3}$ Deel
Politibetjent Jepsens Datter med $\frac{1}{3}$ Deel
og Deres Broderdatter i Randers med $\frac{1}{3}$ Deel
og bedes De at meddele de Vedkommende fornødes Underretning i saa Henseende.

At foretage noget Skridt ligeoverfor Conferensraadinden i Retning af Undersøttelsesfortsættelse ogsaa efter hendes Død til Niels Christian

Axelsson, har jeg ikke kiømt finde tilraadeligt, da
 Conferentsraadinden for Geblitetet er saaledes syg
 at der ikke om noget af den Art bør tales til-
 hende.

erbødigst



Sil.

Mr. Carl Selmer Nielsen.
 Mæssing
 pr. Kjellerup

kjøbenhavn 18. Decemb.
1868.

Min kjære Tante!

I min Moders Navn tilskriver jeg dig disse Linier, idet hun takker dig for dit smukke Brev, af 14. Decemb. det har glædet hende deraf at se at saavel du, som den øvrige Familie ere raske .- Hun beder dig at købe for Julen en Present fra hende for indlagte 20 Rd., hun gjør det ei selv da hun ei kjender din Smag.

Hun og min afdøde Fader har i deres fælles Testamente, tiltænkt dig 200 Rd. aarligt, men da Boet næppe vil være sluttet før Juni Termin 1869, kan du næppe faa pengene før til den Tid. Skulde du ønske at meddele min Moder om et eller Andet, da brug ei Simon til Mellemand, thi hverken hun eller min afdøde Fader eller jeg har tilladt ham Indblanding i vore Afærer, men søgt at holde ham og hans tre Skridt fra Livet, kort sagt, han ved aldeles Intet, derfor i sligt Tilfælde skriv til hende selv - hun er altid god, kærlig og medfølende, og vil altid med Venlighed modtage dine breve.

Nu en kjærlig hilsen fra mig til dig og dine med de bedste Ønsker for Eder i det tilstundende nye Aar. Jeg forbliver din hengivne Brodersøn

C. A. Kiellerup.

P. S.

Skulde du ønske at skrive mig til er min Adresse

Jægermester C. Kiellerup.

Kronprindsessegade No. 8 - 1.Sal.

Rijolentkaent d. 18^{de} Decem
1868.

Min kære Svende!

I min Moder Mose
deltog i en juleaften i Linnis, idt
fæm hattede mig for dit frim.
Nu Er du af 18^{de} Decem. Det
for glæde fæm du af, at jeg
at fæm det, som du on-
rige Succes i en ny, -

Jeg beder dig, at tjene for
Tiden en Prospekt, som fæm
for indtægt af 20^{de}, fæm jeg
det i fæm, du fæm i tjene
dine Erng. - Jeg og min
afvæde kære Svende for i deres

3^{de}
fællas Epiphanie, tilsvækk
dig 200 Rd. uroligt, som du
høst ender vil være fællat
for Linnis Linnis 1869, kære
dine ender fæm fæm for
til den tid. -

Skilde du især at
indtæle min Moder og fæ
eller hvede, da bring i Linnis
til Møllemand; fæ fællat
fæm, fællat fæm min afvæde
Tænk eller jeg, for tilladte fæm
Sædler i en ny Aflever, min
af at fællat fæm og fæm for
for Linnis, kære fællat fæm
deltat fællat fæm og fællat. Af
i fællat fællat fæm til fællat fæm
fæm er altid god, kære og fællat
og vil alle med fællat fællat
dine Erng. -

Nu en kære fællat fællat
til dig og Linnis, med de kære
Prospekt for fællat i det fællat fællat
sage Linnis fællat fællat fællat
gæm fællat fællat
P. S. Skilde

P. S. Skilde du især at fællat
mig til et min fællat

Jeg er fællat C. Skilde
Komprindsvejgaden 8
1. Et.

5. Del.

Anders og Almira Kiellerup`s ældste søn Christian Abraham Kiellerup blev født paa St. Thomas den 4-5-1826. Han blev sendt til Danmark for at blive uddannet til landmand. Det ved vi fra nogle breve (der findes på næste side). Christian var med i krigen 1848 som frivillig. Der findes et brev, med gotiske bogstaver, som jeg efter utrolig lang tid fandt ud af. Der står følgende:

At frivillig Korporal Christian Abraham Kiellerup der har gjort Tjenste ved den 5.Linie Infantatie Batallion 1.Companie fra den 6. April til 9. Juli 1848 som menig og Korporal, og som Assistent ved Feltpostkontoret ved det Nørrejyske Armekorps, fra den 10. Juli til 22. October samme Arme, under 18. October denne Arme, ifølge Krigsministeriets befaling, er meddelt afsked fra Krigstjeneste paa Grund af Senesvagthed, ligesom at Kiellerups Forhold i den Tid han har gjort Tjeneste ved Compagniet har været særdeles god og modig.

Stoubye den 22. October 1848.

A. Fugl.

Kaptain, Chef for 5 Linie Infantarie Batallion
1 Companie.

Christian fik en Erindringsmedaille.

Jægermester Christian Abraham Kiellerup af Kjøbenhavn erkjendes herved berettiget til den af

HANS MAJESTÆT KONGEN

allerhøist indstiftede Erindringsmedaille for Deeltagelse i Kampen for Fædrelandet 1848-50.

Medaillen bæres paa venstre Bryst i rødt Baand med hvide Striber. Baandet maa ikke bæres uden i Forbindelse med Medaillen.

Krigsministeriet i October 1876.

W. Haffner. /Jacobi.

Uddrag af brevbogen der omtaler min bedstefar Christian Abraham Kiellerup.

Blechingberg 7. Jan. 1843.

--- Hvad derimod angaar min Søn Christian der nu til Paaske confirmeres, da stoler jeg paa, at De naar dette er overstaaet, faaer ham paa rimelige Vilkaar hos en dannet, duelig og sindig Landmand, der grundigen kan lære ham hvad udfordres for at blive fuldkommen i sit Fag.- De har før meldt mig at De kjender en saadan og jeg overlader med fuldkommen Tillid til Dem at gjøre hvad Arrangement, De i saa Henseende maatte finde hensigtsmæssig for hans Fremtids Vel, ligesom og at tilstaae ham noget passende i Lompepenge, samt Confirmationsdagen give ham Foræringer fra hans Forældre og Sødskende.

C. Kiellerup. 11-3-1843.

Gratuleret til Confirmationen, lovet rimmelige ønskers opfyldelse Om vor Hjemkomst,-om Jordskælv.

Forpagter Petersen den 27.Juli 1844.

Deres ærede af 22. og Deres Broders meget venlige af 14,dennes ligger for mig, og min Søn Christian Kiellerup vil om intet hinderligt indtræffer afgaae herfra med Dagvognen paa Mandag til (jeg tror) Tabernoye Kroe, hvorfra han maa see at faae Leilighed til Jungshovedgaard, der vil han jo hos Dem erholde Kost og Logi og Vask, samt i det Hele behandles som henhørende til Deres egen Familie, og da Hensigten er, at han hos Dem skal lære Landvæsenet maa han deeltage i alt til Avlsbruget henhørende Arbeide, som hans Kræfter tillader, og er ham paalagt at være Dem lydige og Hørig i det hvad De maatte befale ham.- Som Vederlag for Deres Uleilighed og Bekostning med hans Underhold saalænge jeg lader ham forblive hos Dem, erlægges af mig 16rdl.4m. Mark maanedlig, der beløber til 200 rdl, siger 200 rdl. om Aaret.-- Om hans Tøi, en Skatol og et Skab.

Forpagter Petersen. 28-4-1846.

Deres Ærede af 17. dennes har jeg imodtaget tillige med indlagte Regning 122r. stor, hvoraf 3rbd. er leveret min Søn, og heri indesluttet 120rbd. saa De vil skylde mig 1. rbd.

Paa Torsdag næste Uge vil han retournere med Dagvognen, om intet uforudset hænde.

(Jeg har en tegning af 8 soldater, den ene er Christian, han ser meget lille og spinkel ud, saa jeg tror paa Senesvagheden.)

Christian blev den 10-9-1852 gift med sin kusine Louise Augusta Worm, født i Kjøbenhavn den 29-11-1832, datter af Læge Rasmus Worm og Harriet, født Lindo.

Der var i ægteskabet 5 børn. Almira Mathilde Vibeke f.18-8-1853 og Anna Christine Rosa f. 6-7-1855.

De døde af en børnesygdom med 4 dages mellemrum, Almira den 25-10, og Anna den 29-10-1859.

Der var endnu en Datter Harrietta F. 3-5-1858 i Kjøbenhavn, død 9-1-1935 i Kjøbenhavn.

Saa var der 2 sønner. Anders Rasmus f. 5-12-1860 i Kjøbenhavn død 5-2-1931 samme sted.

Den anden søn var min far Kay Hjalmar f.29-9-1875 i Kjøbenhavn død 12-3-1940 samme sted.

Christian blev udnævnt til Jægermester. Jeg har et meget flot dokument.

VI FREDERIK DEN SYVENDE;
AF GUDS NAADE KONGE TIL DANMARK; DE VENDERS OG GOTHERS, HERTUG
TIL SLESVIG, HOLSTEEN, STORMARN, DITMARSKEN, LAUENBORG OG
OLDENBORG,
Gjøre vitterlig o.s.v.

Nederst staar
Aldeles gratis.

Paa næste side staar
Givet paa Frederiksborg den 1. Januar 1859.
Under Vor Kongelige Haand og Segl

nederst paa siden:
Bestalling for C.A. Kiellerup
til at være Jægermester.

Af gårdkøb ved vi fra brevbogen at 3. april 1848 nævnes første gang køb af Bernstorf Hovmarksgaard. Købt til Christian. Første gang gaarden Hyllinge i Skaane nævnes er 15. november 1852. Vi ved ikke Datoen for købene, - eller hvornaar de blev solgt.

Vi har nogle breve Christian har sendt til sønnen Anders. De er skrevet paa de rejser Christian maatte rejse med sin mor, der naturligvis ikke kunne rejse alene.
Brevene følger nu.



*Fotografi af
Harriet, Anders og Kay
Kiellerup.*

Min kjære Dreng.

Jeg skrev igår til din Kjære Moder, medens de Andre vare ude, og det samme gjør jeg i Dag til mine Børn. Hertil er jeg kommet da der i dette Øjeblik blev banket på min Dør og to Breve leveret mig et til Bedstemoder, på Håndskriften kan jeg see, at det er fra Onkel Arendrup, men Bedstemoder er ude, så hun får det siden- men jeg har nu læst mine. I fra min egen Mama og de Andre fra dig og Harriet.- Ja! min Dreng-jeg blev både glad, og jeg vil ikke negte det, jeg blev også lidt bedrøvet, over en Sætning i Mamas Brev- men måske har jeg taget fejl af Meningen- og vil trøste mig med, med næste Post at læse hendes Brev anderledes.

Du har min Dreng hidertil været afholdt af Alle- fordi Du har gået for en opvagt og flittig samt god Dreng- og Du vil vedblive dermed- ikke sandt min Anders-for din Papas Skyld, som jeg ved du elsker høit, ja! min Dreng- lad din altopofrende Moder og kjærlige Fader kunde være stolte af deres eneste Søn og den gamle, ædle og hæderlige Bedstefader vil fra sin Himmel smile Kjærligt ned til sin Sønesøn, som han holdt så meget af, da han levede.

Se! tænk på dette når du sidder på din Plads i Skolen- da vil du være opmærksom- og da vil du også sikkert engang blive noget stort, ja! hvem ved, måske en dag en berømt Mand- alt hvad der fordres dertil har Du- og din Gud har hertil føiet- det vigtigste, nemlig Evner- brug dem, brug dem mit Barn; thi han vil ellers engang kalde dig til Regnskab for hvorledes du har brugt hans Gave.

Du er jo nu så gammel at du nok kan forstå at hvad jeg her skriver ei er Skjend; thi aldrig har jeg holdt mere af dig end netop nu, men seer du, jeg må også stå min Gud til Regnskab for hvorledes jeg opdrager mine Børn- og derfor er det min Pligt som ovenfor at råde dig på det Bedste.-
Og så nok hermed

Kl. 7 1/4

Da vi havde spiiist Middag igår, gik vi alle 3 hen på Marcuspladsen en Timestid og sade ved Hjemkomsten og talte om de mange Kjære i vort lille hyggelige Danmark, så fik vi en Indvitation af Verten her i Daniaelle til at see på en Bande Maskerede, som før de gik til Operaen, vilde besøge deres Ven. Kl. 9 1/2 kom først en 20 Musikantere og en 30 Herrer i Optog to og to. Alle maskerede, syngende og musiserende. Vi stode i Gangvinduerne, de kyssede på Fingrene af os, og overdængede os med Confitti / sukker-gotter/. Så gik vi op i Dansesalen, hvor de strax bøde os og alle de Andre Gjæster, Champagne og Confitti og da Moder og Frøken Arendrup toge beskedent- fik de en Masse i Skjødet. De Maskerede vare klædte alle ens, som spanske Riddere.-
Fortsættelsen følger i H's Brev.
Nu min Dreng tag Papas varmeste Kys og husk hvad du kan glæde hans hjerte med. Din kjærlige Fader.

Torsdag 1^{de} Februar

Min kjære Dreng.

Jeg skrev i går til din kjære gode Moder, medens du andre vare ude, og det samme gjør jeg i Dag til mine Børn. Glad er jeg kommen, da der i dette Brev er banket paa midt Døi og to Brev leveret mig et til Bestemoder, og Flaandiskriften kan jeg se, at det er fra Onkel Brendrup. men Bestem er ude. saa kunn jeg det siden. men jeg har nu læst mine. - I fra min egen Mama og de andre fra dig og Henriette. - Ja! min Dreng. jeg ble baade glad, og jeg vil ikke negte det, jeg ble ogsaa lidt bedrøvet, over en Løsløsing i Mamas Brev. men maaske har jeg taget fejl af Meningen - og vil troste mig med, med næste Post at læse hendes Brev anderledes.

Di har min Dreng kendt til været afholdt af alle. fordi Du har gaaet for en opdragt, og flittig samt god Dreng og Du vil vil blive dermed. - Ikke sendt min brøder, for den Pappas Skjold, som jeg ved du elsker høit, ja! min egen Dreng. lod den attopfrende Moder og kjærlige Fader kunde se, at de støtte af deres eneste Søn og din gamle, adle og hødelige Prædte fader vil fra sin Plumbel smile kjærligt ned til sin Sønnesøn, som holdt saa meget af, da han levede.

Se! tænki paa dette naar du sidder paa din Plads i Selsk. da vil du være opmærksom. og du vil du ogsaa sikkert engang blive noget stort, ja! hvem ved, maaske endog en berømt Mand. - alt hvad der fordrer dertil har Du. og din Gud har hertil føiet. det vigtigste, nemlig. Coner. brug dem, brug dem, mit Børn, thi han vil ellers engang kalde dig til Regnskab for hvorledes du har brugt hans Gave.

Du er jo nu saa gammel at du nok kan forstaa, at hvad jeg her skriver er en Lejerd, thi aldrig har jeg holdt mere af dig end netop nu, men ser du, jeg maa ogsaa staa min Gud til Regnskab for hvorledes jeg opdroge mine Børn - og derfor er det min Pligt som overfor at raade dig paa den Prædte. - Og saa nok hermed.

Da vi havde spist Maden, gik vi alle 3 her paa Mærkepladen en Time tid og sad ved Hjemkomsten og talte om de mange Kjærlige i vort lille hyggelige Danmark, saa fik vi en fortælling af Væsten her i Danmark til at see paa en Børns Masker, de, som for de gik til Operaen vilde besøge den. Den 9^{de} kom først en 20^{de} Missantere og en 30^{de} Sker i Optog til. - Vi stode i Bangordens, de kjæreste paa Tingene af os, og overdagede os med Confite (Likkogetter). Saa gik vi op i Danskalen, hvor de staaede alle os og alle de andre Kjæster, Champagner og Confite og da Moder og Fader kom tog de bestemt - fik de en Blase i Skindet. De Maskerede vare klædt alle ens, som spanske Riddere. - Fortælleren følger. - Nu min Dreng tag Pappas varmeste Kys og husk hvad du kan glæde hans Hjerte med. Din kjærlige Fader.

Min egen Dreng!

Du kan ikke tro hvor dit og din kjære Mormors Brev glædede din egen Papa, ved heri at se, at min Anders synes at vilde blive min gamle flittige Dreng- ja min Søn, ingen Present, nok saa stor, kunde saadan glædet mig saa-meget som disse efterretninger, lad mig nu bare se du er rigtig opmærksom i Timerne; thi deri ligger det Rigtigste.

Du spørger mig hvad jeg har købt til dig, ja! jeg maa tilstaa, jeg ikke har fundet noget, jeg syntes om for en Dreng; men tænk dig godt om, og skriv mig til hvad du ønsker- og er det ikke alt for kostbart skal du faa det.-

Faar jeg ikke noget svar finder jeg nok en aller anden ting i Neapel, Florents eller Paris- du ved jo nok, min Dreng, at din Fader ikke vil glemme sin Søn,-Vel?

Nu ser jeg nok af det, jeg faar af svar, at I ? ? med ?- og her er paa samme Tid temmelig Mildt, og nogen mild regn dagligt.

Hvem blev Kattekonge i Skolen, gav du de Postmærker jeg sender dig ? og hvilke kan jeg skaffe dig.

Paa Onsdag tage vi til Neapel, hvortil jeg glæder mig meget, for Rom er ikke en By for mig eller Bedstemoder- den er for? og ? uvuderlige skatte- men det er en død og uddød By- men i Neapel staar Foraaret alt i Flor- og livligt, der tænker jeg vi ville more os.- Naturen er der saa storartet og interessant f. eks. Vesuv, Iichia og Capri med den blaa Grotte, jeg glæder mig allerede i Tanken om at skulde tale med Eder derom.

Skulde Papa blive væk endnu i længere Tid, Bliver jeg fortvivlet. Sig mig hvorfor tale I aldrig om "Kara" synes I den savner mig- eller den har andre Herre at følges med.-

Hvorledes opførte de 6 unge Frøkener sig i Søndags, vilde de vide noget af dig?

Hils Professor Bohr og ? Jensen fra mig.-

Saa faar min Dreng ? du nøjes med dette for denne Gang og naar du faar disse linier, saa gaa hen og slaa Armene om Halsen paa Mama og giv hende et rigtigt kjærligt kys og siig- det er fra ham der elsker dig højest i Verden, hun vil give dig et igen og sige Det ved jeg min Ven.-

Kys ogsaa Høne fra hendes Papa og saa farvel min egen kjære Dreng.

Din Fader.

Vi er alle raske- og Bedstemoder sender kjærlige Hilsener til alle.

Du maa huske at datere dine Breve rigtigt- det Sidste var dateret 18. Jan.

Glem ikke at hilse Cusine Anna, samt ogsaa vore Folk, jeg haaber de ere flinke mod Mama.

(Jeg syntes dette brev maatte med, selv om der var ulæselige ord, hvor jeg har sat ?.)

Roma d. 24^{de} Februar
1872.

N: 9.

 apendice p 25^{de}

Min egen Dræng!

„Du kan ikke tro
for dit og dine kjære Mø.
nuet hvor glædelig din egen
Kærlig, ved det at jeg, at
min anden fjendt at vilde
blive min gamle flittige
Dræng - ja. min Dø, ingen
Kærlig, nok fra for, kindt
jante glædelig mig for meget
jante Døst afserkninger. lad
mig nu bare på du at rig
dig og medkjen i Timorua, hi

107

i længere Tid, blev jeg fortvilet.

Vig mig forresten hele 3
uldrig om Clara's fjendt 3 den
jante mig - alle den for nu.
den Herrer at følge med.

Hvordan sigte de i ingen
Trokaner sig i Nordens, vilde de
vide noget af dig?

Jilt Professor Bøker og
jante Jensen fra mig.

Vil jeg min Dræng mi
smør du vilde med dette for
denne Gang og naar du for
løst Døst Døst, jaer gave for
og flere Armaner om forlæn
jante Mama og jante for at rig
higt kjærligt Kje og sig - det er fra
jante det dyktet dig for i Nordens,
jante vil jante dig at jante og jante.
Det vand jeg min Dø. - Kje og for
not Høst for jante Kje og jante
Farvel min egen kjære Dræng!
Din Fader.

Men ikke ad hille's Lovene jante! - Skant egen
som alle sig hørte de nu hørte med Mama.

Den man havde at daktin - sine
Brev mig sig! - det stædt var det
1872. januar.

At alle andre - og
Biskopsmænds anden
Kærlig Høns
1800..

deri ligger det vigtigste.
Du spørger mig, hvad
jeg far kjøbt til dig, ja!
jeg naar hjælp, jeg andrue
Endst far kjøbt, fordi jeg
ikke far fjendst noget, jeg
gjæter om for nu drang;
man kunde dig fals om,
og skriv mig til hvad du vil
skat - og at det ikke alt for
kopbart skal du far det -
Nar jeg ikke noget far
fjender jeg nok om alle om
den ting i Neapel, Florens at
les Paris - du med jo nok, min
agur drang, at du sader ikke
nil glansene for det - val?
Nu far jeg nok af det,
jeg far af dit Læs, at I far

fløjet med Kugbolte - og far at
far færm lid læmmeligt mildt,
og noget mildt slagen dagligt. -
Jærm blev Dattkovge i Skolen
far du de Føremøder jeg fjender
dig? og fiske kan jeg fluffe dig.
Nar Onsdag kage vi til
Neapel, fortil jeg glædes mig meget,
for Rom er ikke nu dig for mig
allat Lypemoder - for at for nu
Midreperbomand og Compost i jg
Skatte - man det at nu det og
iddede dig - man i Neapel, for det
nærk alt at i Floer - og lidligt, der
lønker jeg si stille mere om - der
Livom at det far forresten og
far instanserne f. f. Neav, Siskia
og Capri med du blev Grotte, jeg
glædes mig utvandt i Tænk om
at fjilde det med fjer drøm.
Skulde kage blive for andrue

Min kjære Anders!

Igår fik jeg Mamas Brev af 26. Marts No: 16, som naturligtvis glædede mig meget, da jo et Brev, man får i Udlandet, altid er en glædelig Begivenhed, men det glædede mig dog mere end almindelig, da jeg læste deri, at du var kommen 2 op i din Klasse; for min egen Dreng du gjør virkelig din Papa megen Glæde, og Gud velsigne Dig derfor, og du vil sandelig engang erfare hvormeget Got du gjør dig selv; thi alt kan berøves dig af Guder her på Jorden, kun ikke Kundskaberne du selv har erhvervet dig, det vil altid blive din Ejendom, men nu nok med Moral og endnu engang tusind Tak min egen Dreng.-

Jeg veed endnu ikke rigtig når jeg forlader Rom, thi kan Onkel Krabbes ikke blive her hos Bedstemoder, må jo jeg, og på Grund af Frøken Arendrups Sygdom, vil det vist trække ud en 14 Dages-tid, dog synes Dokteren hun er bedre de to sidste Dage, så på Onsdag vil jeg bestemme mig.

Jeg var også inderlig glad over vor egen Høne så vel har overstået den fæle Koldfeber, jeg håber I kommer rigtig godt ud af det med hinanden, hun er jo en kjærlig god Pige, ikke sandt, du kan blive hende en god Støtte med Tiden. Stakkels Oluffa hun har ingen Sødskende, hun har mange kjedelige Timer, og længes uhyre efter at komme hjem, hun sender Eder og de øvrige Cusins mange Hilsener.

Jeg skrev til Mama at hvis du fortjente det, måtte hun nok, købe dig en ny Uhrnøgle, så du får altså En efter de sidste gode Efterretninger. Jeg håber Julius denne Gang vil holde sig rask i Kjøbenhavn hils ham fra mig, ligeledes må du huske at hilse Herr. Jensen og takke ham fra Papa for, den Umage han gjør sig for dig. Sig Mama, at jeg første Gang jeg var i Wien også hørte Mestersangerne og syntes slet ikke om den; siig hende at hun naturligviis må sende fine Buketter til de kvindelige Confirmanter af vort Bekjendskab. Beed Cusine Anna hilse Hilda når hun skriver og selv være venligst hilset;- Bedstemoder og alle Krabbes sende også kjærligst Hilsen til alle i Hjemmet.

Men nu kommer det allervigtigste, kan du rigtig kjærlig og sønligt give det Bedste vi eie, din Papas Kjærligste Kys, og sige hende hvor meget vi alle tre holde af hende, lad mig see du gjør det rigtigt og godt, så er du min egen Dreng; så må du også kysse Høne fra mig.

Nu min Søn Farvel for i Dag og tænk ofte på din gamle Fatter, som altid har dig i sin Tanke, min egen Dreng,

Din kjærlige Papa

C. A. Kiellerup.

af mine Brev og i kv. Tid,
 saa Indtrykkene ere dog hos
 En endnu om end kun
 slumrende, og ganske bestemt,
 er der et Hjerte paa en
 gode Times Gang, hvor haardt
 jeg selv vil eller tillade de
 Andre at kjøre ned naar vi
 forlade Davos / sidtals her
 Du, saa. / Tak. min kjære Anna
 og din gode Bland / for al den
 Hjærlichkeit I viste os, da vi
 fik det stærke Sår - jeg for-
 siktrer dig, da Louise kom fra
 Brännicke og sagde mig hvad
 hun havde sagt, maatte jeg
 ligesom snappse efter Luft,
 mit Hjerte hørte nesten op
 at banke. Dog jeg ser det nu
 ligere. Luid beskyttede mig for at bli-
 ve skuffet. Og en Ting hentes
 i den Tid det var. See hvor
 I holt af mig i jeg ved ikke,

alle ved samme Tid alle Brevskifter og Uddeltelse
 og en har lidt p. Glæde og lidt p. sm. ...
 at jeg ...

min alle for her, hvor gode er for mig til at gøre ...
 vi var med mig ...
 min alle for her, hvor gode er for mig til at gøre ...

men tidligere har jeg aldrig
 sat den rette Pris paa Midf-
 øde, nu paaskjinner jeg den,
 den gjorde mig saa inderligt god.
 Derfor maa Du og Krabbe ikke
 tro, at det først var, jeg har
 lært Eders Tale over for os
 at kjende, nei! Anna jeg ved
 I have alle været mig god,
 og hengiven, men et for mig
 et Brev, gør alligevel saa godt.
 Du mener nu vist jeg er
 for jolsom, det er mulig, men
 mit Hjerte er saa blidt og
 bevæget i denne Tid. —
 Det bedrøvede mig at læse,
 at Krabbe har maattet kripe
 tilkiles, nei hvem er saa glad,
 og min egen Luf, hvad skal det
 betyde, men det er maaske en
 kommende Periode, jeg haaber
 snart Gang, at høre, at Berge-
 rene fuldkomne raske. Det
 var sigtigt med alle Brevene
 jeg ønsker ingen af dem eller

Udenpaa er et 60 Centimer 112.
Postmærke- forgyldt- til Luf.

Davos d. 9 November.
1874.

Min kjære Søster!

Jeg har skrevet et længere Brev til Moder idag, og føler mig træt i Haandledet, saa jeg neppe faar dette fuldendt nu, men kan jo altid fuldende det imorgen. Altsaa som Du veed ere vi havnede sikkert her, dog som Du ogsaa har hørt ikke uden Farer, besynderligt nok tænker jeg just ikke synderlig herpaa om Dagen; men om Natten dratter jeg hyppigt ned i Afgrunde deels gaaende, kjørende eller ridende og vækkes af min Søvn og i kold Sved, saa Indtrykkene ere dog hos En endnu om end kun slumrende, og ganske bestemt, er der et Stykke paa en god Times Gang, hvor hverken jeg selv vil eller tillade de Andre at kjøre ned naar vi forlade Davos- udtales her Dafoos- Tak! min kjære Anna- og din gode Mand- for al den Kjærlighed I viste os, da vi fik det stærke Schok- jeg forsikkrer Dig, da Louise kom fra Brünnicke og sagde mig hvad han havde sagt, maatte jeg ligefrem snappe efter Luft, mit Hjerte hørte nesten op at banke. Dog jeg seer det nu lysere, Gud beskytte mig for at blive skuffet. Og een Ting lærte jeg i den Tid det var at see hvor I holdt af mig i jeg veed ikke, men tidligere har jeg aldrig sat rette Priis paa Medfølelse men nu paaskønner jeg den, den gjorde mig saa inderligt godt. Derfor maa Du og Krabbe ikke tro, at det først er nu jeg har lært Eders Følelse over for os at kjende, nei! Anna jeg veed I have altid været mig god og hengiven, men et fornyet Beviis, gjør alligevel saa godt.

Du mener nu vist jeg er for følsom, det er muelig, men mit Hjerte er saa blødt og bevæget i denne Tid.-

Det bedrøvede mig at læse, at Krabbe har maattet krybe tilkøjs, nei hvem er saa glad? og min egen Luf, hvad skal det betyde, men det er maaske en kommende Periode; jeg haaber neste Gang, at høre at Begge ere fuldkommen raske. Det var rigtigt med alle Brevene jeg ønsker ingen af dem eller Lignende. Understøttelsesforeningen -Hr. Borgen- er jeg Krabbe forbunden for at betale for 6 Maaneder -den Regning han har sendt og fremdeles 1 Rr, om Maaneden til jeg kommer Hjem. Hils Codosa fra L,H, og A. hun er en god og medfølelse Pige.- Anders siger at han føler sig glad ved at Oluffa savnede ham, men er bange for hun dog hellere ville dandset med de voxne Herrer end ham, forresten venter han et lille Brev fra hende.-

Den 10.-. Jeg kunde ikke skrive mere igaar og er ganske glad derover; thi jeg faar derved Leilighed til at bede Dig foreløbigt bringe vor kjære Mama en hjertelig Tak for Smørret, som lykkeligt ariverede iaftes og som allerede imorges var paa Thebordet Du kan tro vi nød det, det var nu selv i Kjøbh. en Delicateresse -Smør af slig Bonitet-hvad er det da ikke her i Schweitz.- I morgen skal L. og Børnene veies for anden Gang, bare de ikke findes for lette. Resultatet skal Du faa af Mathildes Brev.

da jeg i overmorgen vil besvare hendes Brev. Der er flere Ting som jeg ofte, naar jeg gaar, tænker "det skal Du skrive om", men saa glemmer jeg det i det Øieblik jeg skriver, dog kommer det ikke i det Enes Brev kommer det Sandsynligviis i den Andens, saa de store Begivenheder vi opleve altid vil komme til Alles Kundskab ved Meddelser gensidigt. Ved at gennemlæse disse Linier seer jeg nok, at jeg har fyldt 4 Sider og Lidt til, men hvor tager man dette fra her, hvor Folk er for syge til at gjøre kur, skjønt vi ere saa nær derved- kan Du gjætte den?- eller forlove sig, samt andre interessante Ting. Vel, Kjære Anna, tag altsaa hvad jeg formaar at byde, samt min kjærligste Hilsen til H., Oluffa og dig selv, hvortil L.H.og A. af hjertet slutte sig. Med Haab om gode Efterretninger om Eder i næste Brev, tag da et Kys fra din trofast hengiven Broder

Christian.

Vi hilse Alle Frøken E. Krabbe.

Det "Schok" han omtaler, er at hans 43 årige kone er gravid.
Det var min far der blev født 29-9-1875.



Tegning af Christian Abraham Kiellerup.

Det sted vi faar mest at vide om Christian, er fra Anna Dorotheas dagbog. Her fortæller hun sin datter, Oluffa, om Christian.

Her er en afskrift:

Onkel Christian Kiellerup er min ældste Broder, vi var 12 Sødskende, nu er vi 4 tilbage, alle de andre døde som Spæde. Onkel Christian var Landmand, det bedste Hjærte under Solen, min Ungdoms Fortrolige, han og jeg havde en Del tilfælles, han var opdraget hos Conferentsraad Blechingberg, som han hang ved, han kunde ei heller finde sig i, at der blev giort Forskel mellem os og de andre Sødskende. Han blev forlovet med Louise Worm en Kusine af os hun var dengang en fin yndig Skikkelse. De havde 5 Børn, Almira, Anna, Harriet, Anders og Kay. Almira og Anna døde i Løbet af 4 Dage af Skarlagensfeber, samme Tid vi mistede vor Olga af Hjernebetændelse. Han fortalte mig at Folk var saa deltagende, men han kunde sukke efter at være alene med sig selv for at overgive sig til sine Føelser. Af overdreven omhyggelighed naar man har Sorg troer Folk, at de tjene En med at holde en ved Selskab. Ak, Ensomheden og Tiden læger bedre. Nu lever Onkel Christian af sine Penge, han har solgt sin ene Gaard nu eier han Store Hyllinge i Sverige, han er afholdt af Sødskende og deres Børn. Kun en Feil har han, han er jaloux paa Mathilde, at Moder holder mest af hende. For mig gierne, siger jeg.

Efterskrift:

Onkel Christian blev sindsyg af Byld paa Hjernen og Hjertet, kom den 16. paa Hospitalet den 22. Sept. 1882 bragt til Bidstrup Sindsygehospital.

+++

Smertens Time er udrunden
Livets Krone er nu vunden;
Thi Du stred med Mod og Taal!
Ad den trange Himmelstige.
Steg Din Aand til Lysets Rige.-
Himlen var Dit skjønne Maal.-

I Dit Hjem er tomt og øde,
men til salig Giensyns Møde
Skal vi Dig i Lyset see!
Signet skal Dit Minde være
Herren styrke Dine Kjære!
Siger saa: Guds Villie Skee!

1883. +++ 9 Maj.

I dag kom Budskabet Christian er hensovet paa St. Hans Hospital. Gud være lovet! Han har udstridt. Hvilken Tilværelse han har ført i Kampen mellem Sløvhed og enkelte bittre lyse Øieblikke og tilsidst stridt den tunge Kamp, ene uden Slægt. Ære være dit Minde min kjære Broder. Nu har Du den evige Fred hos Gud Fader. Du har udkjæmpet den Kamp, vi Andre have tilbage, inden vi stedes for Gud Herren. Om en liden Stund mødes vi, haaber jeg hos vor Frelser.

Amen.

15. Maj + Christian Kiellerup.
 Den sidste Taage er nu forsvunden
 For ham en bedre Tid nu oprunden
 Af Sløvheds Aand løsnet veget bort
 Vel er for os, - endnu Himlen Mørk og sort
 Tit naar Sorgen Sygdom hans Pande rynked
 Tit naaer han med Graad i Stemmen klynked
 Da ønskede Vi at slette Rynkerne af Panden ud
 Og bad: Forløs ham snart Du kjære Gud.-
 Nu med dyb ufattelig store Smerte
 Vi mindes ret hans kjærlige gode Hjerte
 Vi mindes ham fra Ungdoms skjønne Alder
 Vi mindes ham som aldrig mere paa os kalder
 Hans Minde vil os evigt blive kjær
 Om Tiden da vi hinanden var saa nær
 Vi Dig har elsket fra Vuggen nu til Grav
 Gud være lovet Du har nedlagt din tunge Stav.

Christian! kun en liden Stund Du er forudilet. Ret snart min Broder, jeg følger Dig til salig Hvile Hos vor kjære Fader i hans deilige Himmerige. Der skal vi ei sørge ei mere nogensinde lide. Da skal blandt Englene vi Gud Fader prise. Der for alt paa Jord vi her har lidt da findes lise.

Jeg synes ikke Christian kan faa en smukkere omtale end den vi lige har læst. Jeg har intet at tilføje, men i tanken sender jeg en tak til Anna Dorothea.

Da Lighisten ved *Jegumuster Chr. Chr. Bjelkes*
 Begravelse overstiger det i midlertidige Bestemmelser for Begravelsesvæsenet i
 Kjøbenhavn fastsatte Maa af 1 Al. 3 Tom. i Heiden med 3 Tommer, er
 Dags Dato betalt 3 Kr., for hvilke *J. H. Kr.* kvitteres.

Kjøbenhavns Begravelseskontor, d. 11 Mai 1883.

*P. Brasme
 Schramburg*

Jegumuster Kjellerup's Begravelse

Orgelepil	7	kr.
Vand	20	"
Fløkkeringning	10	"
Hydratbeholdning	2	"
Lys og Gas	6	"
Fløkkere	6	"
<hr/>		
	51	kr.

*Lehall
 Ravn*

Kjøbenhavns Begravelseskontor

den 11 Mai 1883

Ved *Jegumuster C. A. Bjelkes* Begravelse
 fra *Købmænds Kirke* Kirkegaard
 er betalt 83 kr. 25 Øre,

hvorfor kvitteres.

*Køpen 20-50
 Lys 30-
 Løkke 26-
 Gas 0-85*

*P. Brasme
 Schramburg*

Bedstemor.

Louise Augusta Kiellerup, f. Worm. Vi har lige læst hun blev gift med sin fætter, og om deres 5 børn. Den ældste søn Anders var postmester og ugift. Han samlede antikviteter i stor stil. De blev solgt paa auktion efter hans død 1931.

Min far Kay Kiellerup blev gift 9. maj 1899 med Anna Vilhelmine Jensen, f. 9. dec. 1878. Den 18. maj blev der født en datter Lily Louise Almira, og 4 aar efter kom jeg til verden, Ellen Agnes Johanne f. 11. juli 1904.

Det var en stor skuffelse at jeg ikke blev en dreng,- een pige det er i orden, men nr. 2 ogsaa en pige, det var næsten ikke til at bære,- der skulle gerne være en dreng til at føre navnet Kiellerup videre. Ved min barnedaab i Søllerød kirke, (mine forældre boede den sommer (paa landet) i Holte, derfor Søllerød Kirke) kom bedstemor nok, med tog afsted før middagen. Hun tilgav mig aldrig jeg blev en pige.

Som halv stor gav hun mig sit guldfingerbøl med ordene: "De siger jeg holder mest af Lily, men du skal have mit fingerbøl!"

Det var nok fordi jeg altid havde et haandarbejde i haanden, og Lily absolut ikke brød sig om at brodere.

Hveranden søndag var vi til middag hos bedstemor der i min barndom boede Bredgade 6. Der blev spillet kort, efter middagen, Hele familien har en udpræget kortsans. Bedstemor lærte i sin høje alder bridge, før var det Lhombre, der blev spillet. Lily og jeg maatte sidde og se paa, indtil barnepigen kom og hentede os, og vi blev kørt hjem i droske. Jeg husker endnu den sure lugt af kold tobaksrøg.

Vi fik altid skøn mad, jeg husker navnlig kabliau med østers-sauce. Det var ikke nogle faa østers, nær, saucen var tyk af østers, skeen stod lodret - hvis jeg prøvede det. Saa var der hendes lagkage, det var 12 bunde lagt sammen med forskellige slags syltetøj, og udenpaa glasur af flormelis og æggehvide, hvorpaa der var drysset sukkerkugler i flere farver. Den blev lavet flere dage før saa den var gennemvædet at det søde syltetøj. Behøver jeg at sige, at idag ville jeg synes, den var uspiselig, men dengang saa jeg hen til, vi skulle have den. Bedstemor lavede altid desserten selv, ellers var det den trofaste Marie, der lavede maden,- hun staar for mig som det sureste menneske, jeg mødte i min barndom.

Bedstemor maatte flytte fra Bredgade 6 da huset skulle rives ned. Det gjorde et dybt indtryk paa mig, da jeg kort før hun flyttede kom til søndagsmiddag, at se nogle drenge nede i gaarden, gik med kranier paa stænger. Der havde været pestkirkegaard.

Bedstemor flyttede til Lykkesholmsalle, små 5 min. gang fra vor bopæl Gl. Kongevej 96. Papa gik hver dag til sin mor, på vej hjem fra Sparekassen for København og Omegn, hvor han var hovedkasserer. Det stående spørgsmål til ham var: "Hvad fik du til middag i går", og var svaret "Suppe og suppekød", lød det lige så omgående.: "Suppekød er ikke noget man spiser, det giver man til de fattige". En blandet fornøjelse for min mor, med denne daglige kontrol af hendes madplan.

Edith Rode har i nogle noveller omtalt min fars amme, Kesten. - Hun var en af dem, der fik suppekødet. Hver gang Edith omtalte Kesten, kom hendes datter, og forlangte penge af Edith, fordi hendes mor var omtalt.

Bedstemor havde en papegøje, den kunne sige 2 ting Poppedreng ha`sukker og Rundt på gul-let. Man skulle ikke sætte fingeren hen til den, så snappede den. Værten, hvor bedstemor boede, havde en kat, der kom meget hos hende, ikke mærkeligt da hun altid gav den Philip Canaux sardiner, (det dyreste mærke i sardiner) hun påstod, at den ikke spiste almindelige sardiner.

Edith fortalte om et besøg hos (vor fælles) bedstemor. Edith havde i udlandet mødt en dame, der sagde, at hun kendte bedstemor, og sendte en hilsen til hende. Bedstemor var ganske uinteresseret, sagde kort: "Kender hende inte". Edith blev ufortrøden ved. Så lød det: "Kender hende inte min barn, hun er kvadron."

(Det vil sige 1/4 neger). Så kendte man hende ikke. Bedstemor havde hele tiden været klar over hvem Edith talte om!!

Bedstemor havde også glemt at hendes bedstefar var jøde. Når hun havde haft en jødisk gæst- hvad hun dog havde engang imellem- gik hun rundt i stuerne med en refrachisseur og sprøjtede Eau de Cologne med ordene: "De lugter, min barn."

Bedstemor talte lige til sin død med stærk accent.

Disse spredte træk må være nok. Bedstemor døde af blindtarmsbetændelse, efter et meget kort sygeleje, den 7-4-1926 i Kbh.



Fotografi og Christian og Louise Kiellerup med deres 3 børn.

Almira f. 1853. Anna f. 1855. begge døde med 4 dages mellemrun i 1859 af en børnesygdom. den 3. paa fotografiet er Harriet der blev født 1858. D.v.s. at fotografiet er taget kort før de døde.

6. Del.

Anna Dorothea Krabbe, født Kiellerup, fortæller sin datter Oluffa om dennes bedstefar, Anders A Kiellerup (hun lader ham selv fortælle)

Jeg siger med digteren Steen Steensen Blicher:

Min barndoms sol har smilt på mangen hede.
Min fødestavn er lyngens brune land!
Min spæde fod har trådt det gule sand.

Jeg kan just ikke sige ungdom, thi da var jeg borte fra de jydskede heder, men der tilbragte jeg min barndom. Mine forældre havde mange børn, 13 i tallet, og dertil trange kår, så vi børn måtte tidlig tage fat.

Jeg måtte vogte får, men det trivielle arbejde var mig imod, thi kun til bogen stod min hu, ofte tog jeg min bog ud med mig på marken, læste og grundede, og drømte om at blive en lærd mand, men når jeg vågnede til virkeligheden, så indså jeg, det var umuligt for mig at blive andet end en hyrdedreng.

Da jeg havde fyldt mit 13. år, modtog min far besøg af en grosserer, en rig slægtning af min far, som fandt behag i mig og tilbød mig at tage mig med sig, han ville opdrage mig til handelen, men heller ikke i det fandt jeg behag, og jeg måtte overtale min onkel at lade mig studere; efter han havde overvejet det, og som han selv sagde- han kunne måske få mere gavn af mig- tillod han det.

Jeg måtte føre hans regnskabsbøger, thi jeg var født regnemester, mente han. Jeg måtte tage natten til hjælp til at studere, endelig fik jeg min eksamen, og onkel lod mig underskrive et papir, hvorpå der stod, at jeg skulle tilbagebetale ham, hvad mine studeringer havde kostet.

Nu fik jeg plads som volonteur i en af de offentlige comptoirer, men der skulle jeg ikke blive længe, thi mit bryst var blevet angrebet af den forcerede studering, og rimeligvis af en stærk forkølelse. Lægen rådede mig til at tage til Italien en vinter, men jeg havde ikke råd dertil. Imidlertid blev der et embede som fuldmægtig på et vestindisk rets-comptoir ledig. Jeg søgte det. Forbitret herover nægtede onkel at betale min overrejse dertil, og vi skildtes fra hans side i uvenskab. Captajnen på et skib gav mig fri passage imod, at jeg skulle holde hans regnskabsbøger i orden, og senere (som han sagde), når jeg blev rig, huske på ham, som det lod til, var han selv trængende og sad med en stor børneflokk.

Her afbryder jeg (Ellen) for at fortælle at efter eet år fik kaptainen sine penge, og rigeligt, som tak for den tillid han havde vist. Min viden har jeg fra oldefars brevbog.

Jeg kom til St. Croix. Lykken begyndte at tilsmile mig. Jeg kom

i højere stillinger, og min første tanke var nu at begynde at afbetale min gæld til min onkel, så da jeg var 25 år, var jeg gældfri.

Da lærte jeg eders bedstemor at kende, hendes beskedne væsen indtog mig straks, men jeg, den fattige mand, turde ikke bejle til øens rose, som hun blev kaldt. Hun, som kunne have valgt, hvem hun ville, syntes også bedst om mig, og Vorherre var med mig og lod mig erhverve så meget, at jeg kunne byde hende et hjem om nok tarveligt. År for år forøgedes familien, og Gud være lovet også mine indtægter. Jeg blev poletimester, prokurator og brandmajor, senere byfoged på St. Thomas.

Nu var jeg i stand til at give mine børn en god undervisning og opdragelse, tungt var det, når de måtte sendes til Europa, thi derude fandtes ej skoler dengang. Nu kunne jeg se fremtiden klar, jeg var i stand til at sørge for en sorgfri alderdom for mig selv, min ungdomsbrud og vore børn.

Nu er mine dage talte, og jeg går roligt bort; Mine børn og Børnebørn ar alle fri for at kende til næringsssorger. Jeg lukker mine øjne i mit fødeland, og til det sidste modtaget nådesbevisningen fra hans majestæt.

Jeg begyndte som hyrde og ender som konferensråd. Og det takker jeg Ham, den algode Gud for, som var med mig fra de jyske heder til sydens glødende jordbund, og tillod mig at vende tilbage til Danmark, omringet af børn, svigerbørn og børnebørn.

Husk, børn, nu Jesus ord til Martha, som havde travlt, medens Maria sad ved Jesu fødder. Martha beklagede sig til Jesus over Maria, som ikke hjalp hende, og Jesus svarede hende: Martha, du gør dig uro for mange ting, men kun eet er fornødent.

Det beder jeg jer børn om også at vælge ligesom Maria den gode del. Kærligheden til Jesus- det kan ingen tage fra eder.

Husk at hjælpe de fattige og ej være hovmodige, thi eders bedste-fader glemte aldrig, at han havde været en fattig hyrdedreng.

Kort tid efter blev han syg, og hans sidste ord var " Gud", han døde som han havde levet, i den faste tro på Vorherre, og takkede og priiste ham tit indtil hans sidste stund.

Mange fattige sørgede med børnene over hans bortgang, thi ingen gik ubønhørt fra hans dør. Når nogen sagde, de misbrugte hans godhed, var hans svar: " Måske, men det kunde dog tænkes, at der kunde være een mellem 10, der var virkelig trængende."

Helligt min faders minde.

Så kommer vi til 6.del. I der har læst bogen til dette øjeblik får belønningen, for nu kommer det bedste og mest spændende i hele bogen. I kan tro mig, jeg er den der kender den bedst. God fornøjelse.

Så er vi kommet til Anna Dorothea, nr. 2 i søskendeflokken. Hun blev født den 14-2-1830 på St. Thomas. Som 9.årig blev hun sendt til Altona i kostskole, hvor hun blev i 6 år, uden at se sin familie. Da hun var 15 år, flyttede familien fra Vestindien til København, og Anna Dorothea kunne komme "hjem".

Fra dagbogen ved vi at hun var blevet en fremmed for dem, og hun følte det meget stærkt.

Hun blev forelsket i en ung mand, som ikke var fin nok for hendes mor, selv om hun havde mødt ham i sine forældres omgangskreds. Kærligheden var gengældt, og maaske det alligevel var blevet dem, hvis ikke han kom med i krigen 1848. Der skete det beklagelige, at han fik et barn med en kromands datter, og så var der ingen håb for Anna Dorothea.-

(Undskyld jeg skiftevis skriver Aa og Å, jeg er klar over det, men orker ikke at rette det, I forstår jo meningen. I er også klar over, at det er svært at skifte om fra det gamle sprog, til nutids dansk, i hvertfald for mig, der var over 80, før jeg prøvede at skrive på maskine,- altså undskyld.)

Anna Dorothea blev gift den 10-9-1852 med Oluf J.H. Krabbe, f. 23-3-1820. Han var enkemand, men havde ingen børn. De fik 3 børn, hvoraf de 2 ældste døde. Den 3.Oluffa blev født 2-5-1860 i Viborg.

Anna Dorothea skriver i en dagbog om familien. Det er dejligt for os, at hun lader oldefar, Anders A. Kiellerup, selv fortælle om sit liv. Dernæst skriver hun om familien, og lader os få indblik i sin tanke om kvindens stilling, vel nok et bittert opgør med sin egen stilling som hustru og kvinde.

Men først skal vi læse Oldefars selvbiografi.

Her synes jeg I skal have fortsættelsen af hendes historie. Jeg skriver efter dagbogen.

Den 24. December 1871 traf vi sammen i Rom, det var Juleaften. Vi havde ikke talt med hinanden siden den 28. Marts 1852. Det var et underligt sælsomt Møde paa begge Sider. Han var dybt bevæget, han havde mistet sin lille Dreng, som han selv sagde havde givet ham Erstatning for sit tabte Livs Lykke, han havde skjæmmet sig, det var ikke min muntre Ungdoms Ven, jeg gjenfandt, Aarene havde ældet ham, Sorgen havde kuet ham, begge havde vi lært at kjende Livet, begge vare vi bleven ældre, dog glade at gjenses-, da greb Medlidenhed mit Hjærte, kun han var i min Tanke, og jeg var nær bukket under for Følelsernes Magt og Vælde, men Gud gav mig en trofast Ven, der hjalp mig til at kjæmpe, jeg blev syg i Rom. B. i Florentz, og da vi bleve raske, lærte vi at indse, vi vare begge bedst stillede som det var nu. Vi ere lykkelige, han har en velsignet rar Kone og jeg en ædel Mand, som jeg aldrig kan være taknemlig nok, at han den gang hjalp mig, og bar over med min Svaghed. Nu kan B. og jeg tale sammen uden Fare om den forsvundne Tid, som er nu kun en Drøm for os. Noget der kun har existeret i Fantasien.

Et digt (salme?) af Anna Dorothea.

Bønnen.

Vil Du Dig til Bønnen vie
Gjør det ikke aabenlyst!
Hjertet tale! Læben tie!
Tillid svulme i dit Bryst.
Hver en Tanke fjern og nær.
Hvert et Savn og hver en Længsel
Andagts gyldne Kjæde bær!

Bed naar Synden Dig tilbyder
Glædens Drik i bredfuldt Maal!
Bed, naar Anger daglig gyder
Helvedsqvaler i dens Skaal!
Bed, naar nid fra Øiet skeler,
Hevn og Had Dig viser Vei
Og naar Dig til Daad besjæler
Kun dit eget lille jeg.

Bed naar Elskovs Brynde svinger
 Lokkende til Kamp sit Flag,
 Naar for Guld man med Dig tinger
 Om at qvæle Retfærds Sag!
 Bed naar Du en Skilling vender,
 Før Du Armod giver den
 Mens din Pung ei Maade kjender,
 Hvor det gjælder Nydelsen.

Bed naar i den Lykkes Furer
 Hovmods Spirer frodig groe
 Naar, mens Tvivl i Hjertet lurer,
 Læben praler med din Tro!
 Bed, naar vaklende Du dvæler
 Mellem Nød og Niddings færd!
 Bed naar Hjemmets Fred Du qvæler
 Mens Du Helgen Masken bær!

Bed om Mod til at bekæmpe
 Fristeren i svage Bryst!
 Bed om Styrke til at dæmpe
 Dine Sanders vilde Lyst!
 Bed, og vil end disse bløde
 Under Kampen tidt i Løn
 Snart skal Fristelse og Brøde
 Flygte for dit Hjertets Bøn.

Bed, naar Guldets Pungen tynger
 Stiger af din Ager frem
 Bed, naar Kjærligheden slynger
 Roser om dit glade Hjem!
 Bed, naar Venskabs Skygge
 Lægger Vandrings Staven ned!
 Bed, at skjærme maa din Lykke
 Viisdom fulgt af Ydmyghed.

Bed naar Lykken hver sin Straale
 Spreder paa din Bane ud
 Bed om at Du den kan taale
 Glemmer derfor ei din Gud!
 Du i Sorgens Stund ei søge.
 Ene den din Støttestav!
 Lad end meer den Tro forøge
 Glæderne, Dig Herren gav!

Bed, ifald Dig Gud betroede
 Millioners Vel og Vee!
 Jordisk Magt, det er et gode,
 Som kan Bønnen mindst Afsee,
 Bed, at Hjertet koldt ei bliver
 Mod og Kraft ei svigte maae
 Selv om Sorg hver Time giver
 Og Du tidt Dig miskjendt saae.

Bed, ifald Du Hjertets Qvaler
 Skjule maa dybt i dit Bryst
 Mens sig i dit Aasyn maler
 For al Verden Livets Lyst!
 Bed, naar Sygdom daglig vinder
 Smertens Torne om din Stav
 Naar dit Haab til Ankret finder
 Ingen Grund i Sorgens Hav.

Bed naar Kindens Rose blegner,
 Dine Aar Du finder talt!
 Bed, naar Du fortvivlet segner
 Paa den Grav der tog dit alt
 Bed, og Smertens Suk forstummer
 Aandens Tvivl bortflyer igen
 Og som Siælens bittre Kummer
 Svinde Hjertets Qvaler hen.

Bed saa naar Du Haanden rækker
 Efter sidste Læskedrik
 Og Samvittigheden dækker
 Himlen for dit brusne Blik!
 Bed, og hvis Du her i Livet
 Had og Fjenskab, Vold og List
 Tidt og gierne har tilgivet
 Savner Du ei Naaden hist.

Hist, hvor dennes Væld ei Tømmes
 Før det fylder sig igen,
 og hvor Brøden ikkun dømmes
 Veiet først mod Fristelsen
 Hist, hvor jordisk Glands forsvinder
 Verdens Dom ei agtes paa
 men hvor ene Dydens Minder
 Guddoms Prøven kan bestaae.

Hist, hvor ingen Taare fældes
 Hvor med evig Salighed
 Hver en Sorg og Qval giengiældes
 Som paa Jorden uskyld led,
 Hist vil Du, som tidt hernede
 Klager over Verdens Løb,
 Indsee, hvorfor Hient kun Skede,
 Dette Qvaltes i sit Svøb.

Hist din Tak fra Hjertet strømmer
 Selv for Bønnen ikke hørt
 Der, først der, Du rolig dømmes
 Om hvor Herren Dig har ført.
 Seer, at aldrig her forgjæves
 Steg dit Hjertes fromme Bøn,
 Ak før Graven Dække hæves
 Høster Ingen Livets Løn!

I Livet, Hvorfor? besvares ei let
 Og heller ikke, hvorhen efter det.
 Den skønneste Blomst, hvor godt den end pleies
 Af Stormem omkastet saa ofte bortfeies,
 Det edleste Hjerte den klareste Aand
 Ei sporer Tidens vanhellige Haand.

(Tak til Jer der har læst hele denne salme.)

Saa vil jeg fortsætte med at fortælle lidt om Anna Dorothea.
 Hun var svag, men fik hjælp i sin tro. Hun var ikke lykkelig i
 sit ægteskab, men hendes dagbog hjalp hende naar hun syntes det
 var for svært, var det i den hun fik al sin smerte og savn ned-
 skrevet.
 Vi har i dagbogen ogsaa hvad vi nok vilde kalde nogle visdoms-
 ord. De siger en del om hende. De følger her.
 Derefter kommer digte af Anna Dorothea, og Digte der har sagt
 hende noget-det er med til at danne et billed af hende.

Anna Dorothes `Krabbe`s vers og strøtanker.

Manden forstår ej Quinden.

En kone elskede sin mand, efter et halvt års giftemål kom hun en dag ind på hans værelse for at sige farvel og give ham et kys førend hun går ud, han snerrede til hende " See du da ikke jeg har noget at bestille".

Som en snegl kryber hun i sit hus, i sig selv, vænnes efterhånden til ikke at blive fortørnet, vænnes til at lade være at vise manden sin kjærlighed, holde inde med sine kjærtegn, og kjærligheden dør, de går fremmede ved hinandens side, han herre hun hans slavinde.

Hvor lidt bryder en mand sig om at bevare sin hustrus kjærlighed, hvor lidt vise hende utallige små opmærksomheder, hun sætter pris på, de bliver kaldt barnagtigheder der kun egner sig til forlovelsestiden, nu er hun hans husholderske, sykone ect.,hun er hans -og det er nok en lykke når der er børn, da er der noget at elske - Thi kvinden er kjærlighed, Quinden er god, men det er under mandens hensynsløse færden imod hende at hun bliver ond.

Han vækker de slette lidenskaber i hendes bryst, hun kan tåle alt for kjærligheden, med kjærlighed kan hun ledes til alt.

Hvorfor er mændene hårde ved quinden, og anser hende for et underdanigt onde. Men det er måske kun hos quinden den sande kjærlighed findes.

En quinde skal fra ungdommen vænnes til at beskæftige sine hænder at hun kan føre tilsyn med sit hus. Døtrene skal kunne vadske deres fine tøj, lave velsmagende middag godt, det er mandens poesi. En manglende knap er nok for ham at udøse en strøm af skjeldsord over hende. Han kan glemme ligefuldt, men med ham er det en anden sag, han er skabningens herre, hun kuns hans ribben, hans slavinde. Alt skal hun være ansvarlig i. I kjælderen i køkkenet på loftet, alt skal konen svare til, også om hun er svag.

En mand tager ikke sin kone til at være hans veninde.

De ugifte Quinder ere bedre farne, de har kuns dem selv til ansvar og de kan skaffe dem selv en velsignelsesrig værken, med at hjælpe , og alt hvad de gjøre er af eget valg.

Men ulykken er at den ugifte føler sig som en ung pige på et bal, der sidder over fordi hun ingen herre har, hun sig selv og andre til byrde, hun kan ikke andet. I stedet for at skaffe sig en eksistens, at blive en virksom borgerinde i samfundet, lader hun sig føde, klæde og blive melankolisk, utilgængelig og bitter på samfundet, og dog er verden så stor at vi alle kan skaffe os en virksomhed i verden.

Vi quinder er tåbelige, mændenes smil, hyldelse, rigdom er vi i stand til at ofre for den mand vi elske. Ja Quinden vil ikke en gang vide at hun bringer offer, så længe manden vedbliver at være

den samme, som da han vandt hendes unge kjærlighed,
 For hende er hans kjærlighed alt, og har hun den kan hun under-
 kaste sig et hvert savn, hun er i stand til selvopofrelse som
 ingen drømmer om, for hende er hans kjærlighed alt.

Mændene ere mere egoistiske-- og meget mere spirituelle.

Quinder elsker med hjertet. Mændene med hovedet, og dog gives
 der kvinder, der er hårde som stene (omend disse sjældent
 findes), og der er mænd, der er ædlere end de bedste kvinder,
 sligt hjerte er nok værd at eje, at give afkald for hans skyld
 på luksus o.s.v., da er kjærligheden på den rette side og intet
 offer vil falde hende haardt, ingen modgang haard, ingen skuf-
 fede forhåbninger. Alt er som det bør være, og agtelsen værne
 om kjærligheden.

Kjærligheden kan ej bestå uden agtelsen på begge sider, thi
 kjærlighed- den unge berusende dufter bort som champagnen, og
 når agtelsen ligger på bunden, da bliver den mat, man kjedes
 ved hinanden og går til sidst som fremmede ved siden af hin-
 anden.

Anna Dorothea Krabbe skrev også vers, der står et årstal 1873.
 da var Anna Dorothea 43 år. Hun blev født 14. febr. 1830, blev
 gift 1852 med den 10 år ældre O. J. H. Krabbe. Hun døde 1886 og
 han 1883.

Til Agnes med et armbånd med turcis i.
 Tag imod dette armbånd med turcisen blå.
 Som bølgen! Du hørte så gjerne.
 Som glemmegeien der ei kan forgå,
 som Agnes, dit øies stjerne.
 Den giver jeg dig med kjærlighed
 så fuldt af de rigeste minder.
 En plads den Du har jeg ved,
 jeg håber Du smuk den finder.

Til Emmy Hedemann--- 8. dec. 1883.

Min kjære Emmy! Gid Du nu må blive
 for al slags sorg, og sygdom fri.
 Thi vil Vorherre os liv og sygdom give
 så er vor jordiske glæde her forbi.
 Gid Du må beholde dem Du har kjær.
 Men skal vort liv i kjæden briste,
 da tusind! tusind! Gange heller mig end En af Jer.

Viborg. 12. Febr.

At leve- det er Livet først
 naar i vor Tro vi stille
 kan slukke Sjælens dybe Tørst
 i evig Sandheds Kilde.

Mænd ere tilbøilige til Ensidighed og altfor dybt alvor, og
 trænger til den mildere Ansyn af Tingene som findes hos Qvinden.

Er Vintren streng, og er Dagen kort.
 Er Blomsten og Bladet længst blæst bort.
 Dog hvisker Haabet om Vaarens Lyst
 Naar sneen er smeltet trindt om Kyst.

Mit Billed skynd Dig flox afsted
 Bring Hilsen, bring Lykke med
 Bring alt, der gjør Hjertet glad
 Bring Vaaren grøn med Blomst og Blad.

Til Harriet.

Naar fromme Ønsker hæve sig i Løn
 Til Godheds Gud og hans enbaarne Søn,
 Naar Sukke bæve dybt i Barmens Indre
 Og Hjærtets navnløse Længsler lindre,
 Da smelter Aanden hen i villig Bøn.

Naar sødt i Vaar de Blomster tusindvis
 Dig quæge efter lange Vinter Iis,
 Naar alt Naturen vidner om sin Skaber,
 og Du i hellig Følelse Dig taber:
 Det hele Liv da vorde Lov og Priis.

Til familien.

*Når jeg sidder i stuen ene hjemme
og fletter mine minders fagre krands
af alt hvad i livet der hos Eder betage min sands,
så tror jeg, at jeg det hele glemmer:
Eders smil, hvor skjælmerierne sig gjemmer.
Den rytmeflugt hvormed I går til dands.
Eders ungdoms blomstring, Eders øies glands,
men aldrig glemmer jeg Eders kjære stemmer.
Hvor jeg går, bestandig jeg dem hører,
og lige sød i tale og i sang.
Det bedste i mig svarer på dens klang,
det inderste i min natur den rører.
Ved den kan bedst vort slægtskab jeg fornemme.
Nej! Aldrig glemmer jeg Eders kjære stemmer.*

*Fødes, græde, svøbes, ammes,
vugges, tumle, bæres, gå,
tugtes og i tvang anammes,
lege, voxer, tanker fåe.
Elske, beile, giftes, mages,
lykke veltes ned og op.*

*Ældes, svækkes, døde, begravnes.
Det er alt vort levnedsløb.
Vel født er vel en trøst,
men bedre vel opdragen,
vel gift er livets lyst
vel død er hele sagen.*

*O fire store vel.
Vel er den sidste størst,
men den tog verdens alt
som gav den første først.*

*Life`s rane well run,
life`s work well done,
life`s crown well won!*

Now comes the rest.

Vers og strøtanker. 1873.-1878.

3. September 1878

Det gule Løv og alt i Luften Hvirvler,
ei Skoven meer sig klæder lysegrøn,
dog smiler end den hulde Flora skjøn
og Heliotropen himmelsk Vellugt breder.

Vel skeømmes Vandringsmanden på sin Vej
af sorte Sky, som klare Luft indhyller,
men Træets gyldne Frugt hans Øje tryller,
sit rige Væld Naturen lukker ei.

Hvad Sommerens Varme mildt af Blomsten lækker,
Går modent frem af Høstens Moderskjød,
og Livets Thime danser sig i Død
og hviler indtil Varmens Røst det vækker.

Se Møen hen til Æbletræet skride.
Hun lønner Vandringsmanden med et Smil
og Vandringsmanden, med Lynets Iil
sig skynder did at vandre ved hendes Side.

(Egnuilpa)

Song to a young Lady from a friend.

Trust! Trust! sweet lady trust!
T`is a shield of sevenfold steel
Cares and sorrows come they must
But sharper far is doubt to feel
Trust sweet Lady trust.

If deciet must vex the heart,
who can pass through life without.
Better far to bear the smart
than grind the soul with doubt.
Trust sweet Lady trust.

Lanes best guide, and friendships`stay
Trust to innocence was given
T`is doubt that proves the downward way
But trust unlock the gates of Heaven.
Trust!! trust! sweet Lady trust.

(Semaj.)

No date.

Oh`Bitter pill of Human Woes
 What pen can paint thy bitter grief
 What reason soften thy despair
 What friendship yield my soul relief.

The deepest sigh of silent woe
 The wrong emotion of my Heart
 The lean affection taught to flow
 The stings anxiety Impart.

J.

Ingratitude.

No pang the human breast can feel
 No throb that rends the heart
 No cold expression can reveal
 No studied thought impart
 No nothern blast can nip so keen
 No thorn in life that`s is strewed
 Can e`r inflict so sharp a pain
 as Mans Ingratitude!!!

H.

Accustomed to adapt you upon all
 occasions without reserve, my glad son,
 true to the feelings that direct it, seems
 concessione when such occations,
 certain of being hailed with
 all the blasmt of sympathy, it
 hastens to greet you with a swiftnees
 even beyond its pathion self.

May your first adventure in life begin
 As blossoms in early spring
 yielding by industrious care
 that which insures us Life is dear.

Your fond mother.

Ordsprog:

1. *No good crying over spilt milk.*
2. *There is no fool like an old fool.*
3. *Don`'t run for a bus or woman-"catch the next."*
4. *It`s an ill wind that bloweth nobody any good.*

(Mor.)

Jeg har måtte overvinde mig selv -ved at tage nr. 3 med- gør det kun da jeg har foresat mig, ikke at øve censur.

Negersange og børnelege:

Oh my darling, Nelly Grey

(Kirsten.)

*I have a little sister, her name is Teep Teep
she lives in the water deep deep deep
she lives in the sky high high high
my poor little sister has but one eye*

(Else med noder)

*Who saw a pin and let it lay
will (surely) miss a pin someday.*

(Else.)

*Here is a church and here is the steeple
Open the door and there is the people
Here is the preacher saying his prayers.
And here is the preacher saying his prayers.*

(Else)

(man viser det samtidig med fingrene)

Note: Skotterne siger kirk--ikke church.

Anna Dorothea Krabbe`s vers.

Til Agnes. Juleaften 1873

Når andagts vinge dig mod himlen hæver,
og lys fra Gud dit væsen gjennembæver
da føle sig din ånd sit udspring nær,
og at hver skabning nær.

Da skal du skjønne, håb til Gud ej slipper,
end ej på stien over nedgangs klipper
da skal dit kald dig vorde let herveden,
når øjet stadig vendt er mod evigheden.

Til Fanny fra en sømand.

Jeg vil dristig stille dig ved styret,
så ved jeg, at mit skib går ikke under,
og hjertets kjærlighed for dig er fyret.
En bedre lods får jeg dog aldrig hyret.
Thi hvor du kjærlighedens fodspor grunder,
der voxer roser frem ved et vidunder.
Som dronning i eventyret.
Ja dronning er du i mit ungdoms-digt,
med morgenlandets varme pragt,
med eventyrets rige tryllemagt.

Til Fanny ved den lille piges fødsel.

Det er så stille puslingen sover.
Kjærligheden sig glæde herover
Tys! låd os lytte hvad det er jeg hører.
Sagte, dæmpet en stemme sig rører.
Det er en mand som sagteligen synger
Beder til Herren imedens han vugger,
tager så barnet op i sin arm.
Giver det flaske så varm,
henne i sengen så glad ligger den unge moder.
Smilende hun ser sin glut og dens fader.
Og inderligt hun beder Vorherre, hun takker,
at hun i fremtiden bliver hos sine skatter.
I den tro og forhåbning hun slumre ind.
Han bøjer sig over hende og kysser blegen kind.
God nat og Guds fred min elskede viv.
Tak fordi du satte ind for mig og barn dit liv.
Stilheden breder sig over den lille huslige scene.
Manden ved vuggen slumre ind og drømmer.

Hedelærken.

1.

*Hedelærken den fattige Fugl
 eied knap Klæder egne
 hentet sig dog i Lykkens Hjul,
 Guld som aldrig kan blegne,
 Drømme Havets Rosenflor,
 Tænke Havets Perlesnor;
 Sangens Trylleevne.*

2;

*Hedelærken et Hædersnavn
 blev blandt Danmarks Fugle
 Livet bandt det til Sorg & Savn.
 Du det ei kan skjule
 Lysende over Jyllands Strand
 Undrende for Folk og Land
 Slår dets Nordlys Lue.*

3.

*Min Husbond hold jeg tro min Ed
 I Nød og svær Elende,
 Din Viv hvis Sjæl er Kjærlighed
 Hun får en salig Ende.
 Din Smerte var en Sky i Strømme vilde
 Til Dug blev Poesiens Ild,
 En Dug der kaldte Duft fra Blad og Strå
 En Taare hvori Himlen laae.*

Denne mærkelige blanding af stavemåde og store og små bogstaver har jeg gennemført efter Kjeld Ammentorps bog "Minder fra oldeforældrene og deres liv" 1963.- Jeg vil tro Kjeld har afskrevet , både digte og andre notater fra Anna Dorothea Krabbe f. Kiellerup, med stavemåden fra den gang det blev skrevet.

Fru Annas Sang (No 1.)
 Du tog ei Kys og Haandtryk med
 Dengang Du gik Din Vei.
 Thi flyver nu fra Sted til Sted
 Min Hilsen efter Dig.

Min Tanke drager med Dig ud
 I Vest og Østerled
 Jeg sender Bønner op til Gud
 For hvert af Dine Fjed.

Jeg bliver nær i Vee og Vel
 Thi hvor Du end gaaer hen
 Mit Ønske er fra Gry til Kvæld
 Din Reises Følgesvend.

Fru Annas Sang (No2.)
 Nu er vi skilte, Hver sin Vei
 I Øst og Vest vi gaaer.
 Og om min dybe Hjertesorg
 Du intet Budskab faaer.

Men selv Du har sagt Farvel
 For Tid og Evighed
 Saa glemmer jeg dog ingen Tid
 Min første Kjærlighed.

Min Stolthed standser Taarens Løb,
 Men koldt er dette Bryst:
 Jeg føler, at da Du gik bort,
 Gik Sol og Lys og Lyst.

Og selv om Verden lægger Baand
 Paa Suk om Sorg og Savn
 Saa hvisker dog mit Hjertes Slag
 Hver Stund dit elskte Navn.

Du vendte skaanesløst Dig bort.
 Hvad der er skeet, er skeet.
 Jeg har, det føler Hjertet godt
 for sidste Gang Dig seet.

Men varer end Skilsmissen ved
 Ud over Død og Grav,
 Saa bliver dog det Hjerte Dit
 Som jeg engang Dig gav.

Olga!- Hvem er Olga, spørger du. En engel som Gud satte på jorden en kort tid, aldrig glemmes hun.- Vel sagde folk det var en lykke hun døde, thi hun var døvstum,- men vi mærkede det ikke, hendes blik, hendes gestus var talende, men Vor Herre ved bedst, 2 1/2 år var hun vor fryd, vor glæde, vort alt, hun var vort andet barn, Anita døde, da hun var 6 uger gammel, kvalt i vuggen.-

Du er vort yngste barn Oluffa, som skal give og være os en erstatning for det tabte. Gud holde sin hånd over dig og bevare dig. Fjerne fristelsen fra din vej, og give dig en trofast ledsager når den tid kommer, skulde du ei givtes kan du blive lykkelig ved at leve for andre og gjøre godt mod dine medmennesker.

Jeg skal besvare dine spørgsmål ved en lille skitse om søskende og veninderne som kan måske mere dig at læse når jeg er borte. Vi vil begynde med onkel jægermester. Om Gud vil, skal jeg også fortælle dig om din faders familie, og lade dem optræde efterhånden som jeg har lært dem at kende.

Så kommer det stykke om Christian, det har jeg allerede skrevet, jeg syntes det hørte hjemme ved beskrivelsen af ham.

Mathilde- var en uvoren unge, og har kostet mig mange tårer. Det har jeg glemt og tilgivet. Hun blev som 16 års pige forelsket i Christian Hedemann, som dengang var lieutenant. Moder syntes at det var en alt for ringe person til hendes smukkeste datter, hun græmmede sig og gjorde udenlandsrejser for at han skulde glemmes, han var det tildels, men hans udholdenhed, og hendes trods sejrede. Også hun har haft sorger, 2 drenge mistede hun, nu har hun 6 døtre. Agnes, den ældste skal confirmeres, hendes mors øjsten. Også hende har hun store planer med, og hun må ikke få en lieutenant, lad os se hvad skjæbnen siger. Fanny er på Oluffas alder, en vildkat, ligner Mathilde. Nancy er Adolphines Knudsens billed, Tilly er atter Agnes, Emmy siges at ligne mig. Louise Almira er en efterårsblomst, lille buttet unge. Man tænker, hvad bliver deres lod? Det må Herren råde.

De to søstre Agnes og Fanny stod hinanden meget nær. De var født med 2 års mellemrum. Da Fanny forelskede sig i Regnar Hammer, var det ikke efter forældrenes ønske. Det "ordnede" Agnes, på sin egen måde.- Hun spurgte dem om Fanny måtte få Regnar. hvis hun giftede sig med godsejer, fabrikant, apoteker og senere etatsråd Christian D. Ammentorp Hansen, og det blev accepteret. Hedemann er en brav mand, en kærlig fader, let at blive stødt, men det har tabt sig med årene, og nu hersker der et godt forhold mellem moder og ham. Hun har tilgivet ham, at han var stærkere end hende. Han siger til gjengæld at Mathilde elsker sin moder mere end ham.

Alfred, min kjære broder, min trøst i modgangs dage, jeg mindes dig! Hvor tålmodig du led. Da du var borte, udbrød jeg "Du som har levet med mig, og elsket mig til det sidste, nu er jeg ene." De første timer efter hans død tilbragte jeg i en sløv sørgelig bedrøvelse, og i en grufuld vished om hvad var sket. Dog kom det ikke pludseligt, thi hans sygdom var langvarig og farlig, og forårsagede mig ængstelse og sorg. Han var begavet, men en hjertesygdom gjorde ende på hans liv. Han var min faders yndling også min. Fred være med ham! Vi mødes om Gud vil igen hist oppe.

Almira var vor yngste søster. Drillepind kaldte vi hende. Hun fik sin første kærlighed, Christian Arendrup. Forældrene vare blevne klogere. Mathilde havde banet vejen for Almira, så hun fik sin lieutenant (nu captain). I 1886 blev han oberst og guvernør på St. Thomas, St. Croix og St. Jan. Deres ældste datter mistede de, nu har de 4 søde drenge, og en lille pige. Til foråret flytter de til Rosenvænget, og der skal vist fødes en rosenknop, vi håber det bliver en datter. Nu mit barn, når du læser dette kan du huske mine søskende. Skulle du få modgang, henvend dig til onkel Christian, og han vil hjælpe dig. Tante M. har nok i sine egne, tante A. er herskesyg, men dog godhjertet.

30.Sept. 1877.

Dette stemmer ikke med det opgivne fødselsår 1806. Jeg er ikke klar over om det ovenstående årstal er det rigtige, eller det er en skrivefejl, et sted på vejen til mine notater.)

Moder 70 år. Hun har danset på roser eller rettere, hun har haft et prægtigt humør, godt helbred, det har hjulpet hende over livets skær. Mine søskendes død var en sorg, men hun overvandt det hurtigt, og faders død, - jeg fatter det ej, han som forgudede hende, hun savner ham meget mere nu end strax efter hans død. Da var det som hun var et barn der var sluppet af skole, hun anskaffede malerier, ja det store barn kunde nu gøre hvad hun vilde, ingen modstand fandtes. Hun blev gift da hun var 16år (så må hun være født i 1807-- der er noget der ikke stemmer- skal vi være enige om, at det er temmelig ligegyldig, hvilket årstal der er det rigtige.)

Fader var 12 år ældre, hun havde jo aldrig nydt nogen ungdom. Fader var for hende som mand og fader, for den forældreløse pige. Så var der 12 børn, 8 døde da de var små, det trættede hende, så hun i sin ældre alder vilde tage regres.

Folk bedømte hende som overfladisk, der er meget godt ved hende, vort gamle barn, hun er livlig, elsker pynt, fornøjelser, gjør alt for at fornøje ungdommen. Netop i dag er hun 70, lad hende ikke gå bort fra denne verden uforberedt, send din helligånd ned til hende, og opfyld hendes sjæl, at hun kan være rede, når Du sender bud efter hende til det evige liv.

Amen.

7. Del.

Tiden flyver,-Tiden gik, som aldrig kommer tilbage,- sket er sket- mangt og meget forsømt,- fortrudt,- ikke til at gøre om,- rette eller gøres ugjordt. Tiden er een-men indeholder tre nemlig: Lys, Varme, Kraft til Brug i Tiden,-- Tiden løber,- vanskelig er det ofte at følge med i det hastige elek. Tempo.- selv om man gør sig Umage for at forstaa og værdsætte, det som for Nutiden synes at være Goder, hvilket det dog langtfra alt er. Vel nok i det mest opfindsomme Aarhundrede har jeg levet;- men- selv om mange gode nyttige Opfindelser er gjort paa snart sagt alle Omraader, saa er desværre de fleste dog sikkert gjort til Skade og Ødelæggelser for Menneskeheden og i det Ondes samvittighedsløsheds Tjeneste f. Ex. i Krigstid, men ogsaa har de mange praktiske Opfindelser skabt en vis Slags Driverliv og Magelighed, - alt skal der nu gøres pr. Teknik i Hjemmene- paa Arbejdspladser etc. ikke at tale om Arbejdsløsheden,- Maskinerne gør Arbejderne overflødige.

Skrevet af Oluffa Rosenkrantz, født Krabbe.

Af tante Oluffa Rosenkrantz, f. Krabbe's barnebarn Niels Rosenkrantz har jeg fået lov at låne et stilehefte, Oluffa har skrevet. Det er en dagbog fra en 10 måneders rejse i Europa i årene 1871-72. Hun er født 1860. Det er utroligt hvad hun har fået ud af rejsen. Efter dagbogen følger hendes erindringer (de er lånt samme sted), de er mindst lige så interessante.

Jeg bruger Oluffas stavemåde og tegnsætning.

Den 23. Aug. Onsdag tog vi pr. Bane fra Kbhvn. til Sorø Kl. 7 fra K. i Sorø Kl. 9,- for at besøge Onkel Christian, han var Stationsinspektør, min Faders ældste Broder. Vi blev der til Lørdag Morgen Kl. 9, saa rejste vi til Korsør videre over Storebælt til Nyborg i en slem Storm, - var ikke søsyg, fra Nyborg til Striib, til Fredericia, hvor vi kom Kl. 2. Modtaget af min Farbror Kapt. Oluf Krabbe der fulgte os til Victoria Hotel, hvor vi blev 2 Dage. Jeg gik rundt i Byen med Fætter Carl en pæn rar Dreng, han viste mig Landsoldaten. Hotel V. ligger lige overfor Onkels Bolig, saa det var nemt nok.

Den 28. tog vi til Slesvig Hotel Rafens Kl. 6 tog en Vogn og kørte til Friedhoof (Kirkegaard) hvor min lille døvstumme Søster Olga ligger begravet, det er 11 Aar siden hun døde.

Der var bestilt Værelse paa Hotellet til 3 Voxne, 1 Barn - men til Barnet var redt en Klædekurv! saa den maatte byttes med en Seng; nok er jeg lille, men dog for stor til en Klædekurv! Kirkegaarden er yndig og mange Fugle var der, - Slottet er kønt. Kedeligt at se tyske Soldater fra nu af.

Den 29. tog vi til Hamburg Kl. 10 fra Slesvig, i Hamburg Kl. 4 1/2 bode paa Hotel Streitz, - Jeg delte Værelse med Faster. Dagen efter var Fader, Faster og jeg først i Zoologisk, - senere i Botanisk Have og i Aquarium. Moder blev liggende mest paa Hotellet træt.

Den 30. Aften paa Jungfernstieg hvor vi mødte Legationsraadinde Bruun fra Kbhvn. - morsomt.

31. gik Faster og jeg en lang Tur rundt om Alstern, gav Svanerne Brød; vi var i Sct. Petri Kirke. - Kl. 2 1/2 rejste vi til Berlin hvortil vi kom kl. 8 1/2 drøjt var det, men det hjalp at Moders Skole Veninde Frk. Sarah Krutsch, hvem vi mødte, har givet mig en Æske med Dambrikker som vi legede med, desværre er Brikkerne af Chokolade saa de varer nok ikke længe, men saa laver min Fader nok nogle der er mere holdbare.

I Berlin bode vi paa Hotel du Nord.

Den 1. September saa vi "das alte Musæum" - ganske kønt - varmt Om Aftenen var vi i Krollsgarten i Smag med Tivoli, - men - vores

- Tivoli er meget kønnere og meget bedre oplyst og fint.
 Table d'hote er meget morsomt med saa mange mennesker, alle tror at min Moder er tydsk fordi hun taler Sproget saa godt, men - hun har jo ogsaa gaaet i tydsk Skole i Altona i 8 Aar.- Meget og god Mad faar vi. Slottet i Berlin er stort, smukt inden i.
 2. September stor fest i Gaderne. Sedan dagen, 1 Aar siden Napolion den 3. overgav sig.-
 FASTER og jeg gik en Tur rundt i Byen saa intet, om Aftenen i Zoologisk Have hvor der var Koncert. Byen var oplyst bengalsk. Søndag 3. September- Kusine Agnes Fødselsdag.
 Kl. 12 rejste vi fra Berlin- i Dresden Kl. 5. Hotel Stadt Rom. Mandag 4. September var vi paa Dresdner Galleri. Mange dejlige og bekendte Malerier, smukt. Senere tog vi paa lille Dampbaad over Elben der er grumset, kørte en Tur forbi en Englænders Villa og Prinds Albert's Villa. Moder træt gik til Sengs og laa hele Dagen.
 Den 5. Fader og jeg gik paa Apoteket, Tur i Byen- traf en Tydsker der var begejstret over Kbhvn. han havde bot (!) paa Hotel d'Angleterre været i Klampenborg og flere Steder, var Imponeret over "det store Kongens Nytorv", Fruen var med men talte daarligt Dansk. Om Aftenen gik FASTER og jeg Tour i Byen, saa sachisk Porcelæn.
 6. September. I Porcellainbutikker, (Jeg er klar over at samme ord er stavet forskellig, men jeg holder mig til Oluffas måde at stave på, selv om det ser mærkeligt ud, som ovenstående bot) om Aftenen paa Bryelske Terasse- Restauration Belvedere, Musik der skiltes vi, FASTER og jeg til Hotellet.
 7. i Zoologisk Have.
 8. til Prag der Kl. 8.- Hotel Schwarzen Ross-
 9. kørte smuk Tur, saa et Uhr som Tycho Brahe har lavet*
 10. mine Forældres Bryllupsdag og vi drak Champagne ved Table d'hote! tog ud til "Baumgarten eller Bubenstoch?".
 *det viser Sol, Maane, angiver Tiden i de 24 Timer-vi kørte forbi Raadhuset da Viseren (en Haands Pegefinger) viste 18,- over Uhret er et Taarn,- naar Uhret slaar, gaar et Vindue op og de 12 Apostle viser sig og kikker ud af Vin. paa den ene side er anbragt et Skelet som ringer- paa den anden Side en Kriger. det er morsomt at Thyco Brahe har lavet det.
 11. Kl. 6 3/4 rejste vi fra Prag til Wien Kl. 3. Hotel Goldener Lam- kørte en lille Aftentur i aaben Sporvogn stopfuld saa vi maatte staa op-
 12. kørte vi fra Praterstraze til Schönbrunnen, saa Slottet hvor Maria Theresia har Boet. Efter Middag i Sporvogn til Operahuset Moder halvdød af Træthed.
 13. Om Formiddagen besaa vi Skatkammeret, imponerende skønne

Juveler. Hørte Operaen "Martha" af Flotow i Operaen, dejlig Musik. Drak Kaffe af Glas i Stadtgarten om Formid.

14. Torsdag. Fasters Fødselsdag 44 Aat var jeg tidlig oppe vi saa Arsenalet, som en "dansk" Arkitekt Hansen har bygget.- Vi fik Champagne til Middag skulde have været i Theatret, men kunde ikke faa Billetter, godt var det for os.

15. Kl. 9 skulde vi rejse fra Wien til Mynchen hvortil vi først kom Kl. 10 1/2 om Aftenen trætte. Vi bode paa Hotel Reinische Hof lige over for Banegaarden, det var køligt Vejr.

16. FASTER, FADER og jeg vandrede Byen rundt, FASTER var saa træt da vi kom tilbage til Hotellet, at hun besvimede og fik Draaber saa det gik over om Eftermiddagen var vi i Zoologisk Have der var Acrobater,- en kørte paa Velocipede paa line, det saa farligt ud, men gik godt.

17. Søndag Morgen lige som vi var klædte paa saa jeg, at Morbror Christian Kiellerup kørte forbi. Fader løb ud efter ham, traf ham i en Butik, de kørte saa tilbage til vort Hotel,- vi var saa sammen hele Dagen.- Kørte i 2 Drosker til Schwanthal- Michaelikirche - Frauenkirche. Onkel læste Breve fra Tante Louise, Mormor, spiste Table d'hote i 4. Jahrzeiten, hvor Onkel Christian bor.

18. kørte vi ud at se "Bavaria" med Onkel Christian i Bavarias Hoved kan være 8-10 Mennesker, spiste Frokost i National Kafè-fik set Theatret indvendig bag Scenen og Kulisserne.

19. laa Moder med Hals og Hovedpine.

20.-21. Moder stadig syg,- men hun oppe til Table d'hote.

22. rejste vi fra Mynchen Kl.8 til Insbruck hvor vi kun overnattede,- tog derfra Lørdag Morgen til Bozen.-

23. hvorfra vi pr Omnibus kørte til Meran,- 4 drøje Timer,- men med en ægte Tyroler i National Dragt som Kudsk.

24. Søndag Morgen i Hotel Erzherzog Johan- her er Musik hver Dag- vi faar Morgenthe eller Kaffe Kl. 8- Middag Kl. 12 1/2- The Kl. 3 -Aften Kl 8- vi spadserer hele Dagen i Byen og Omegnens Anlæg og Promenader- Moder ikke rask. Anlægene hedder "Gisela" "Marie Theresia" Vinteranlage- Sommeranlage- Elizabetgarten.

25. 26. Mor lidt bedre- lidt oppe. Gjorde Bekendtskab med nogle engelske Damer, laa igen om Eftermiddagen.

30. Mormors Fødselsdag- Moder oppe igen- ude i Solen- vi fik Champagne til Table d'hote! Dagene gaar nu den ene som den anden med Spadsereture,- her er meget smukt,- men morsomt synes jeg ikke, at her er, Moder er stadig syg,- Spiste Druer- en rar Kur til at begynde med; men man bliver ked af den. Brev og aviser er rar Afvexling.- Druer efter hvert Maaltid og ind i mellem, for meget.

8. Oktbr. var Moder første Gang igen til Table d'hote, sløj- glad over at træffe de engelske Damer.

9. kørte Tur til Forst. ad Lohna til Lewanberg 2 1/2 Time,- jeg har haft daarlig Mave.

24. en dejlig tur paa 2 Ponier og 2 Muldyr til Greven af Merans Slot, der hedder "Scheda" forbi Kejserinde Elizabeths Slot Rattenstein (hun ventes den 25. Oct.)- Vi saa Mausolæet hvor den gamle Greve Erzherzog Johan af Meran ligger det er ikke kønt- men Udsigten oppe fra Slottet er ganske dejlig.

25. (Fader tog i Morges til Bolzen Apotek- Faster og jeg spadserede som sædvanlig paa Promenaden- pludselig kommer en ung Dame hen til os og siger: De taler jo dansk!- det kunde vi jo ikke nægte, Det var en Frk. Brock,- hvis Fader var Oberst i Aarhus hun var i Selskab med Comtesse Angelica Schaffalitsky de Muckadell, og Bror Carl Sch. d. M. fra Skjoldmose paa Fyen, de var rare alle tre- vi gik Ture sammen fra nu af.

28. Kørte en Dag til Schloss Tyrol, dejlig Udsigt til alle sider, paa Vejen Hjem erklærede Kudsken, at vi maatte hellere gaa da Vejen var saa stejl og farlig at køre!- Fader tog Moder under Armen, Baronen under hendes anden Arm- vi andre havde ondt ved at klare os, saa stejlt var der.

1. November almindelig Vandring om Aftenen af alle Katolikker til Kirkegaardens Grave med lys, Alle Helgensdag; og paa Alterne en køn Skik at hædre de Afdødes Minde. Det saa helt festligt ud.

2. Novbr. stor Procession af Gejstlige der bestænkter Alterlysene og Gravene med Vievand.

8. Mdm. Christomani Tirks (Grækkerinde ældre smuk og en Zitharspiller underholdt vi os med alle Schaffalitzkys ogsaa Fru Paolo fra Königsberg. Schsf. rejste-

9. Forlod ogsaa vi Meran, jeg fik et Photographi af Mdm. Christ. Tirks- vi rejste til Botzen.

10. Novmb. blev vi banket op, paa Hotellet- hvor vi overnattede, af Schffalitzkys der skulde rejse videre til St. Moritz i Engardin- Dalen,- glad Gensyn,- vemodig Skilsmisse med løfter om Gensyn i Danmark!!

(jeg blev saa glad over Gensynet med Baron C.S.d M. at jeg trods sædvanlig Forlegenhed foer om Halsen paa ham og kyssede ham.)

Kl. 8 1/2 rejste vi til Venedig hvortil vi kom Kl. 3 tog ind paa Hotel St. Marco paa Markus Pladsen vi roede i en ækel sort Kiste- lignende Gondol fra Stationen. der findes saa godt som ingen Gader i Byen, kun Kanaler. Om Aftenen gik vi paa Marcus Pladsen og saa paa Butikker- to Herre sagde: " God Aften"! det var Læge Strybe fra Klampenborg og Restauratør Hotelejer Ginderup fra Klampenborg.

11. saa vi Dogepaladset og Marco Kirken mødte Kammerjunker Bie, Toldforvalter? som slog Følge med os- Rialto Bro og flere Kirker

12. Musik paa Marcopladsen- Spiste Morgen-Frokost derude. Duerne er saa tamme at de spiser med! spiste af min Haand ogsaa.

13. i Gondol ad "Canale Grande" til Kirken Gl. Scalze der er noget saa smuk.

14. flere Kirker: Maria Salute byg. St. Rocco Byg. 1651 ogsaa Mosaik og Glas Glas Fabrikerne saa vi- Barnet blev lagt i en Glaskasse efter Daaben for at blive bragt hjem i Gondolen.

15. saa vi Geovanne Stc. Paolo bygget 1240 benyttet til et Slags Gravkapel- kulørte Glasruder. Med Fader gik jeg meget rundt i de faa Gader, Pladser, overværede et Slagsmaal hvor Blodet flød Italienerne er saa hidsige de raabte: Vendetta-(Hævn) det var uhyggeligt.

16. rejste vi fra Venedig,- jeg var ikke ked deraf det er en uhyggelig By, selv om der er mange skønne Bygninger og Kunst-sager. Vi kørte igennem 48 Tunneler. Fra Venedig til Florenz da vi sejlede i Gondol fra Hotellet til Banen oplevede vi at se en Kvinde (der ikke druknede) falde i Vandet! Vi var 10 Timer underveis fra Venedig til "Firenza" en lang Dag.- Spisevaggon i Toget god Mad,-til Bologne er der fladt men derfra til Firenza bjergrigt smukt.- Vi tog ind paa Hotel New York.

Florentz er en dejlig By, kun kunde jeg ikke lide at en Hund var saa venlig mod mig at den gjorde Mavepine paa min ene Fod da Fader og jeg stod og talte med Kamjk. Bie, som vi mødtes med, han var som vi paa vej til Rom, vi saa nogle Kirker og Samlinger.

18. Saa Domkirken pragtfuld, Logge Deè Longo- Pizzo del Lynoz (?) Marmor Altre. Vi fik bedre Værelser paa 1. Sal i Stedet for de første paa 3. 1 Salon- 3 Soveværelser og en stor Platform!

Moder maatte vadske Faders Benklæder i Aftes da vi kom. Jeg havde haft Mavepine og fik derfor tørrede Solbær, som Moder med lidt Sukker kom paa en flaske, hvoraf jeg spiste for at stoppe Maven. Undervejs i Toget sprang Proppen af Flasken uden Fader mærkede det- saa han fik mange Pletter paa sin Frakke i hvis Lomme Fader havde Flasken.

19. i Palazza Pitti og Kong Vittorio Emanuele II Palads- Lysekronerne var skønne- og Haven Baboli traf vi Kmjk. Bie der gjorde Kur til Faster Erikke- han rejste om Aftenen til Rom.

20. Moder ligger træt- vi andre paa Maleriudstilling.

21. 2 Brødre Lynge fra Norge og en russisk Herre der havde været i Danmark- Sverige- Norge talte vi med- vi saa St. Croce. St. Lorenzo, Maria Novella det nye Sakristi. Monument over Benevenuti af Thorvaldsen Fyrstekapellet alt i St. Lorenzo.

24. rejste vi fra Florents- Firenza til Rom hvor vi tog ind paa Hotel Minerva, køn men lang Jernbanetur.

25. Mødte Fader og jeg Dr. Hother Tølderlund der skriver under M.Drol og Kmjk. Bie. Om Aftenen var vi i den Skandinaviske Klub, hørte en god Herreqvartet. De engelske Damer som vi traf i Meran bragte os nogle Adresser paa Boliger som vi søgte.

26. kørte rundt i Byen saa (Arenaen) nu Colosæum- Capitol dejligt Panteon.

27. Holdt Kong Vittorio Emañuele sit Indtog aabnede Parlamentet han kørte i lukket Vogn med 3 Forridere i røde Uniformer (som de danske kgl. Kudske og Lakajer) de havde hvide Silkestrømper fine Sko med Sølvspænder, Knæbenklæder, Kudsken ligesaa. 3 Tjenere bag paa Vognen; efter den kom Kronprinds Humberto i lukket Vogn men derefter Kronprindsesse Marguerithe i aaben Vogn- hun er smuk- rød-blond, de kørte til Quirinalet (det kgl. Slot) hvor de gik ud paa en Balkon og hilste paa Folkemængden, der jublede og klappede i Hænderne. Om aftenen var hele Rom illumineret.

27. Capitol- Piazza del Popolo- Via Ripetta, Via del Corso- Viere (var spændt over Gaden) hvor paa var anbragt kulørte Tøj- klocker hvori kulørte Glas med Olie og Lys, det skulde se ud som Blomster- Smukt smukkest var dog Piazza del Popolo, hvor der fra Obeliskens Top var spændt Snore eller Viere med Klokkeblomster med Lys i en Glassol gik rundt paa Toppen af Obelisken, pragtfuldt men det var ogsaa Frontespiesen paa Capitol, der var som en Blomster Kurv i kulørt Mosaik!- Vejret var heldigt.

28. var paa Posthuset efter Breve, post restante.- Kmjh. Bie med, med Faster under Armen!! i Minerva Kirken- saa paa Lejligheder.

29. Tante Louises Fødselsdag sendte Breve hjem.

30. Saa efter Bolig.

2. December: Dr Tolderlunds Fødselsdag spiste han paa Hotellet hos os,- vi tilbragte Aftenen i Skand. Klub,- fik Champagne til Table d'hote.

3. Fader forkølet i Sengen.

4. saa vi Peters Kirken imponerende stor med mange Sidekapeller,- mødte Valdemar og Juliette Prices Fader: Lieut. Price- Petersen og Gerstenberg (Malere). I Vaticanet hvor Paven bor var vi ogsaa Malere og Billedhugger Udstilling (Galerierne)- Fader talte med en af de pavelige Soldater.

5. saa Palazzo Dona Billedgalleri,- var om Aftenen i Theatret med Tolderlund og Bie saa: "Les Brigands" (Røverne) Musik af Offenbach. Morsomt at Prindsesse Margueritha var der.

6. Kmjh. Bie gav Champagne i Anledning af sin Søster Fru Holmblad havde Fødsel og Bryllupsdag var hos ham om Aftenen.

7. Snevejr og koldt.

8. kom Dr. Tolderlund og fortalte om en Lejlighed paa Corso hvor Professor Munck har boet- jeg fik Kong Vittorio Emanuele's og Pape Pius den 9's Portrait (koloreret)- vi var i en Kirke St. Maria Aracvelli og hørte "Ave Maria".

) flyttede vv fra Hotel Minerva til Via del Corso No 47. anden Sal,- 2 Sovekamre, 1 Pigeværelse, 2 Saloner,-- 8,15m. x 4,00m. fra 3 Kakkellovne 1 Kamin,-- om Aftenen var vi i Skand. Klub talte med en gammel svansk Grevinde Bonde og Knutzons, de bor ovenover os..

10. Breve fra Danmark,- vi fryser, det er koldt.

12. Faster og jeg spadserede paa Monte Pincio dejligt mødte Kmjh. Bie, der bød Faster Armen.

13. Visit af vore Værtsfolk: il Comte Mangelli med Grevinde, og Søn Guiseppe 12 Aar, smuk Dreng.

18. December Albert Arendrups Fødselsdag, saa Colosæum oplyst med bengalske Fakler ligesaa Forum Romanum- Titus og Constantins Triumfbuer, det var eventyrligt.

24. Juleaften tilbragte vi i Skand. Klub fik Risengrød Gaasesteg der var morsomt, der blev talt og sunget dansk af Digteren C. Hauch, Conferentsraad er han ligesom Morfar. Der var Malerfamilien Jerichau, og jeg fik Mel og Vand at lave Figurer af, Digteren Peter Faber og Fru Jerichau dandsede "Il Tarantelle". Maleren Pietro Krohn var der.

25. var vi i Maria Maggiore Kirken, oplyst, dejlig Sang, den hellige Familie (Voxfigurer) var opstillet (i en Niche) om en Krybbe. Kmjh. Bie og Dr. Tolderlund var der ogsaa.

26. i Sct. Paolo Fuori di Mura, den smukkeste Kirke.

27. ved Jernbanestationen smukt Springvand, Ruiner tæt ved.

28. paa "Palatinerbjerget hvor den ene Kejser har bygget oven paa den andens Ruiner.

29. Sct. Giovanni di Laterano, dejlig Kirke, i Gravkapellet Corsini, en dejlig Munkegaard, i Kapellet Berninis "Pieta". Moder Maria der holder den døende Christus i sine Arme.

Scala Sante 28 Trappetrin, som Katoliker kravler op ad paa deres Knæ med en Bøn for hvert Trin, til Alteret Sct. Croce, derfra til la Jerusalemma og Bagernes Gravmur uden for Porta Maggiore, derfra kunde vi se Vandledningerne fra Albanibjergene.

30. var vi i Villa Borghese og Marmorsamlingen's Have.

31. var vi i Kirken paa Monte Pincio og hørte Nonnerne synge dejligt, - om Aftenen var vi i Skand. Forening hvor der blev leget, dandsset, sunget, talt dansk. Professor Juris Ussing ønskede os alle et Glædeligt Nytaar! alt godt for Danmark!!

Kl. 12- Oberst Tønders var der.

1. Januar 1872. Breve fra Danmark!!

2. var vi hos Tønders sammen Kmjh. Bojesen og Frue født Schaffalitsky de Muckadell og Datteren Inge- jevnaldrende med mig. Tolderlund, Bie, Capt. Nielsen og Hr. Ravnkilde.

3. saa Hespacian Marked. Spetakel.

4. hos Inge Bojesen legede hun er kedelig. Kmjh B. fulgte mig til Ave Marie Sang hos Monte Pincio Nonnerne hvor Moder og Faster var traf Knutzons.

8 Jan. Palazzo Colonna, fransk Minister.

9. Villa Albani deilig Køretur i Tivoli, i Baggrunden dejlig udsigt.

11. blev vi alle vaccinerede Fælt.

12. Moder i Sengen.
13. Prof. Ussing holdt Foredrag om Palatinbjerg i Skand. Forening.
14. Middag hos Bojesens 22 danske og svenske.
15. Capitol Malerisamling.
16. Capitol Sculptur (Billedh.) Samling.-
17. var ude i St. Antonio for at se Dyrene blive velsignet; men der skete intet vi blev narred.
18. Kl.10 til Concert i Peters Kirken Sang af det Pavelige Kapel var i Conseillesalen saa Canova 2 dejlige Løver, især den der son var dejlig. Sct. Peter har faaet en ny Taa(!) den første var afslidt af Kys (!) enhver Katolik, der gaa forbi hans Statue, knæler kysser hans Taa og korsrer sig. Jeg saa en meget elegant Dame, der kom forbi lige efter en Lusset Lazon; men da hun skulde kysse Taaen, tog hun sit fine Kniplings Lommetørklæde og tørrede Taaen men samtidig kyssede hun sin egen Haand.
21. i Sct. Agnese Kirken at se Lammene velsignes.
22. var hos Tønders, Bojesens, Ravnkilde, Tolderlund, Krohn, Bie hos os til Aften. Dr. H. gav en yndig Blomst fra Campagnen.
23. Inge Bojesen og Giuseppe legede her hos mig om Aftenen blev jeg syg med Feber,- laa med Halsbetændelse og ømme Lemmer.-
30. oppe igen, lidt ude- dygtig træt-
31. Dr. Tolderlund kurerede mig, jeg fik Blomster af Kapt. Nielsen, Kmjh Bie, Bojesen.
4. Fader ogsaa daarlig "la grippe" øm i alle Lemmerne. Moder ulykkelig over os begge, ikke rask selv. Karnevallet begynder med megen Spetakkel udklædte Mennesker Optog, Hestevæddeløb gennem Corsoen.
5. Carneval fortsættes, Faster kørte til Jernbanestationen at hente Mormor. Marie Arendrup, Onkel Christian Kiellerup der fulgte dem. De bor paa Hotel Minerva.
6. Kl. 5 1/4 kom Bedstemor, Onkel Christian og Marie Arendrup til os. Fader var lige staaet op, men sløj, gnaven, de vilde se paa Karnevallet fra vore Vinduer. Da Bedstemoder gik fra os faldt hun paa Trappen og stødte sig slemt. Karnevallet fortsætter.
8. Spadserede med Giuseppe Grevinde Marie A. paa Pincio- Faster med Bie!!
9. flyttede vi fra Mangelles til Hotel Minerva, vil savnes og savne Giuseppe min Legekammerat.
11. var til Foredrag af Prof. Ussing i Skand. For.-- Havde Bedstemor med. Om Aftenen sad vi paa vore Balkoner i Corso og smed Confetti ned paa Carnevalsgæsterne.
13. Moccoli Aften den sidste, saa sloges alle med Confetti og Blomster- da det mørknedes gik alle med Lys ell. Fakler, som alle søgte at slukke, det var morsomt og kønt at se paa.-
En kastede en Buket op til mig, til den var bundet en yndig lille Stillids som jeg Dagen efter fik et lille Brev til.

12. Tante Almiras Fødselsdag Telegram fra hende.
 13. Moder laa med nervøs Hovedpine.
 14. Moders 42 Aars Fødselsdag sløj ogsaa Fader.
 15. Var i Villa Farnese og Gallerie Corsini med Bedstemor i Capitol og Vatican, træt.
 16. Laterna Musæet og Lucca Malchis Samling. Bedstemor træt Regnvejr.
 17. Galleria Rospigholz dejlig Loftsmaleri.
 18. Palatinerbjerget, Frokost paa Monte Pincio.
 19. Villa Pamphili (Doriernes) dejlig Tur. Bedstemor forsoner sig med Rom(!) mødte Tolderlund.
 20. FASTER ligger med Feber og Hovedpine- vi skiftes til at være hos hende.
 23. Moder syg Mavebetændelse rigtig syg.
 28. rejste Bedstemor og Marie A. til Neapel.
 5. Marts døde Conferentsraad Carsten Hauch.
 6. blev han begravet paa den Protestantiske Kirkegaard, den ligger kønt og stille.
 21. kom Moder op af Sengen træt og mat.
 23. Faders 52. Fødselsdag vi var i Dukketeateret "Caletto" om Aftenen. Fader hos Kongen.
 28. Kom Bedstemor, Onkel Christian, Marie A. fra Neapel. Marie A. dødsyg. Dr. Dousing sagde Typhus.
 29. var Onkel Chr. FASTER, Fader og jeg ude i Caracallas Termer, Ruiner, jeg tog en gul Marmorsten.
 1. April. Marie A. bedre. Bedstemor, Frk Schested, Onkel Chr. Fader og jeg saa Parlamentet om Aftenen var Monte Pincio Bengalsk belyst.
 3. Marie A. daarligere.
 4. Bedstemor og jeg i Caracallas Ruiner.
 7. i Colosserum om Aftenen bengalsk Belysning.
 8. Vor Kong Christian den 9. Fødselsdag.
 13. FASTER forkølet Feber. Marie A. Broder Adolf fra Ægypten kom beroligende for os alle.
 19. Marie døde.
 20. Blev Begravet ved siden af Conferentsraad Hauch paa Protes. Kirkegaard, Kisten blev baaret af lutter danske. Fader gav mig en smuk Stillids, den første døde.
 21. Rejste vi fra Rom. Bedstemor rejste med os, det var 5 Maaneder siden vi forlod Kbhvn.
 23. Te paa Hotel Europa, saa, saa Våndfaldet "Casca ta delle marmore". Derfra til Peniggia.
 24. dejlig Udsigt til alle Sider, Bygninger, Raadhus, Kirker Comurial Bysanthinsk Stil.
 25. Firenze rundt efter Logis fandt Pension Anglais, ikke særlig godt, kun lidt Plads, delte Værelse med FASTER,- jeg blev stukket af en giftig Myg.

26. Gnaveri i Familien, hver gaaer for sig ud- Faster med Bedstemor, jeg med Fader, Moder træt.
28. Nationalmusæet St. Marco Kirke. Frk. Brun, der kender min glm, kære Caroline er her paa Hotellet med Familien Valeur. Moder laa i Gaar,- var i Anunziata Kirken.
27. saa Boboli Have- Casino- spiste hos Donaj, besaa Klosteret St. Marco..
30. i Butikker. Bedstemor forærede mig en Elfenben Vifte med udskaarne Lilliekonvaller, Krone over.
1. Maj var vi i Gallerierne Pitti og Uffici.
2. min Fødselsdag længes efter danske Breve. Saa Skatkammeret- St. Croco St. Lorenzo med Marmormonument over en Comtesse Moltke Hvidtfeldt 16 Aar. Jeg fik Knapper af Fader- florentinsk Mosaik Broche og Øringer af Moder, Viften af Bedstemor. Regnvejrr.
3. kørte dejlig Tur saa Miniato al Monte til Fiesole (det glm. Firenze) saa Maria Novella.
4. jeg legede over den smalle Gade med en Dreng der kastede smaa Kræmmerhuse af Papir over til mig- eet ramte Bedstemor i Øjet, det gjorde ondt, hun blev vred, fik Hovedpine!
5. rejste vi fra Firenze til Bologna. Hotel Buin. Bedstemor Hovedpine ondt i Øjet, vred.
6. rejste fra Bologna til Mailand Hotel Mailand.
7. fandt vi Onkel Arendrup, Tante Almira i Hotel Royal,- vi saa Bazar Vittorio Emanuele.
8. saa Billedgalleriet flere Kirker, Domkirken er den skønneste inde (udvendig Knipling).
9. Christi Himmelfartsdag hørte dejlig Sang i Domkirken.
- 10 var i Theateret hørte Opera "Semiramis" og saa Baletten Shskespeare, dejlig.
13. rejste fra Milano til Como pr. Jernbane pr. Dampskib til Menaggio.- Søen var oprørt saa Kaptainen vilde ikke sejle over til Bellagio, vi var 9 Personer dertil. Maatte overnatte i 3 Værelser, Faster var fornærmet fordi hun maatte dele Værelse med Fader, Moder og mig.
14. tog vi Baad over til Bellagio Hotel Grande Bretagne. Moder laa med Gigt i Hovedet.
16. Roede over til Villa Charlotta Billed hugget af Thorvaldsen, Canova,- Smukke.
17. saa en Silkefabrik i Menaggio, dejlig Tur op i Bjerge, Fabrikken drives af en Foss der løber forbi, derfra til Villa Melza.
18. i Villa Guilie og Grand Hotel Haver.
- 20 rejste vtil Turin Hotel Europa.
21. saa Rustkammeret- Slottet- kgl. Kapel.
22. Kørte dejlig Tur, Fader forærede Moder en ganske dejlig udskaaret Elfenben Vifte 200 franc.

23. rejste vi til Geneve "Hotel Beau Vivage" 9 Timer paa Jernbane,- paa Culoz St. hilste Fader og jeg paa Prindsesse Alexandra af Wales, der rejste til Paris fra Geneve,- 22 Minutter (gennem Tunnel Montcenis)-
24. saa Kirker. Regnvejr.
25. Onkel Arendrup og Bedstemor,- vi spiste hos Aage, og Herluf. Vi havde meget at fortælle hinanden.
26. Familien spiste hos os, de bor paa Hotel Bergue hvor Dronning Louise af Danmark, Prindsesse Thyra ogsaa bor, hun er meget syg. Bedstemor upasselig.
29. tog vi pr. Bane fra Geneve til Lausanne, der skiltes vi fra Bedstemor, Arendrups. Vi rejste videre til Freiburg en dejlig Tur.
30. saa en Ptoession i anledning af "fete Diue", hørte et dejligt Orgel i St. Nicolaus Kirke, i Freiburg dejligt.-2 Hængebroer,- vi saa en Mand falde ned fra et højt Stillads udenfor et Hus, han slog sig ihjel, uhyggeligt.
31. tog vi fra Freiburg til Basel køn rejse kønne Kirker men intet mod de romerske, Milano Domkirke.
1. Juni tog vi fra Bazel til Frankfurt an Main Hotel l'union. Kl, 5 yil Middagsmad.
2. kørte vi Tur rundt i Byen, Zoologisk Have, Moder trætt lagde sig til Sengs.
3. i Palmgarten, mødte Bedstemor og Arendrups.
4. til Wilhelmshöhe, saa Slottet hvor Kejser Napoleon var Fange.
5. paa Löwenberg Herkulesslot, saa det store Vandfald 180 Fod højt, kunstig ikke natur.
6. rejste vi til Hannover-rejste til Hamburg Hotel Reihruischer Hof- Hotel St. Petersburg søgte Bedstemor og Arendrups paa Hotel Europe, forgæves.
7. Moder kørte ud at besøge Skolekammerater. Altona. Kørte en smuk Tur i omegnen.
8. fra Hamburg til Slesvig paa Kirkegaarden.
9. tog vi til Fredericia.
11. til Sorø paa Færgen over Storebælt bad jeg en Matros om hans Rugbrøds Rundtenom- jeg havde ikke smagt Rugbrød i 10 Maaneder, det smagte,
13. igen i København! træt af at rejse.

"Tante" Oluffa Rosenktantz f. Krabbè's erindringer har jeg ogsaa laant af Niels Rosenkrantz. Heldigvis har jeg faaet lov at indlemme den i bogen om familien.

Jeg har ladet mig fortælle, at de unge ikke lærer håndskrift. Jeg tror det gerne; jeg har selv haft svært ved at læse de gamle breve, så jeg skriver dem på maskine, og lader en enkelt side med håndskrift komme med, så I kan se deres håndskrift.

Fortsættelse (?) af Barndoms Minder.

Som omtalt før, blev jeg passet og pyldret om fra ganske lille og passet på som en lille Fange,-men Fanger slipper ud af og til, det gjorde jeg en Foraars Eftermiddag, da mine Forældre var i et eller andet Selskab og Amīna, (Stuepigen) og Frederikke (Kokkepigen) var optaget af andet: jeg saa mit Snit til at gaa ud.

I Raadhusstræde 1, tæt ved, boede min elskede Lærerindes Søster Christiane gift med Kofardikaptain Barfred, der var en Datter, Effie, i Vugge, Dem var jeg meget indtaget i- om med eller uden Overtøj, husker jeg ikke, men jeg gik, -noget ængstlig derhen. Samvittigheden var grumset.

Barfreds spiste,- jeg sad saa i deres Dagligstue ved Vuggen,-saa begyndte Effie at græde,-ingen kom dog, jeg snakkede til hende uden Resultat,tilsidst udbrød jeg: Nej den gaar ikke Granberg, hvorpaa jeg hørte Latter bag mig, Familien havde hørt Sætningen.

Da Familien var klar over at jeg var paa "gale Veje" fulgte Kaptainen og Carla mig hjem,- hun var vist 8. og jeg 6 aar den Gang. Pigerne blev lykkelige over at faa "Flygtningen" velbeholden tilbageleveret;- at jeg blev passet endnu strengere paa er selvfølgeligt.

For et Par Aar siden mødtes Effie og jeg hos Musse Schel, opfriskede den Episode og mange andre fra Barndommen,-vi havde ikke set hinanden over 50 aar, hun er gift Vilhjelm.

Min Moders eneste Broder hed Christian, mine to Mostres Mænd ligesaa-, min Faders ene Broder ogsaa. De fire var en Dag kommen til at spadsere sammen;- morsomt nok gik et par Koner forbi dem, i varm Disput om Navne aabenbart. Den ene forsikrede at alle Mandfolk, der bar Navnet: Christian, var noget Rak! Uvilkaarlig sagde de 4 af Navnet "Tak" til stor Forskrækkelse for de Ukendte Koner, og til stor Moro senere for hele Familien, da de kom hjem! men ofte blev de drillet med: Rak"!

Fra " Vandkunsten 8" har jeg kun spredte Erindringer,--Kun husker jeg stadig da Fader paa Baare blev baaret op av Trappen 1864, saaret i den ene Fod.-

I 1868 flyttede vi til Kongens Nytorv-1870 til Bredgade 23- Den hed "Norgesgade" den Gang. Hjemmet paa Kongens Nytorv laa der hvor nu Privatbanken har til huse, men paa første sal, - vor Genbo var "Hovedvagten", hvor der nu ligger en Hjørnebygning- mellem Hovedvagtsgade.

Det var meget interessant for en 8-10 aars Officersdatter at se paa "Afløsningen" høre retraits blæses, - den første hørte jeg just ikke al Tid- og stod ej heller ud af Sengen efter den; - men til Gengæld var den militære "retraite" al Tid min Forsvinden i Seng.

Øverst i Hovedvagtsbygningen var "Kachotterne" hvor de arresterede gemtes, de "kære Soldater", der var lukket inde der, havde jeg meget ondt af- selv om det nok ikke var store Forbrydere, - ofte nikkede, vinkede jeg til dem, naar de kiggede ud af Glughullerne.

Om Sommeren var vi i Lejertiden paa Hald, hvorfor min Kærlighed til Jydernes herlige Land og Jyderne selv stammer, - hvor er den jyske Natur, selv om Jordene er fattigbærende dejlig, - det bakkede blomstrende Lyngtæppe, - har stor Skønhed, - alvorlig, men dejlig og Jyderne selv stovte solide, - ofte lune, al Tid gæstfrie og paalidelige, aldrig uægte-

Og saa "laa vi paa Landet" Strandvejen 90, hvor den Gang var Mark rundt om, spredte Villaer store Haver, nu er der Kaserner- Gader, Huset vi boede i tilhørte Brigadér Halling, en sær Original. - Fruen "Marie" omtalte al Tid sin Mand "han", - Datteren Vilhelmine var min fine Veninde, hun blev gift med Leiut. - Vald. Lauritzen, vi var med til Bryllupet i "Frue Kirke". Pastor Ewaldsen viede Parret; - han var en høj Mand, Præstefruen ogsaa og Datteren endnu højere, hun blev gift med en Ingeniør Birch.

Hallings Villa hed Vilhelmsdal, der var min Kusine Dagmar fra Sorø ofte Gæst, - Vi to holdt meget af hinanden, hun 1/2 aar ældre end jeg; - vi legede godt sammen, ogsaa hun var fine Venner med Vilhelmine Halling, - men ikke med til hendes Bryllup. -

Vi fik Lov at sove sammen i Gæsteværelset paa Betingelse: ikke snakke, men sove, - ellers sov jeg i Stue med Mor og Far.

En Aften maa Dax og jeg have "glemt" Aftalen, - eller talt højere end ellers- pludselig gaar Døren op, - ind ad den træder Fader med vred Mine, gaar hen til vore Senge, - tager Tæpperne til Side- og- Kladsk på vore bare Ender; - efter den Aften snakkede vi ikke!

Halling havde en Lænkehund "Bismark" den var bidsk, naar man sagde: Kong Christian den IX. længe leve gøede den voldsomt- naar man sagde: ned med Monrad hylede den!

Vore 2 Køreheste og Faders Ridehest stod hvor ellers Hallings Heste, Køer stod, - de var paa Marken i Sommertiden; - men Hønsene havde Hus i den ene Ende af Stalden, hvilket havde til Følge at vore Heste fik Lus(!) paa den ene Krop og Hoste af Fjerene, der

kom imellem Hø, Halm, Hakkelse ect.

A Propos Monrad kom Halling med den Gaade: mit første er en Tvivl dog ikke om det andet;-det Hele er en Mand, godt kendt i hele Landet!! "mon Rad"!!-

Dax og jeg badede i Hellerup Badeanstalt,-der "reddede" jeg Dax's Liv!- vi badede en Dag i et Aflukke, hvor vi ikke kunde bunde,- en Trappe gik ned i lille Basin,-der hang 2 Touge til at holde sig i -og saa hænge og dingle med Benene. Dax kom til at slippe Touget hun holdt i og gik til Bunds, men kom saa højt op igen, at jeg der dinglede i det andet Toug, fik fat i hendes Badehætte og halede hende, ved den og Haaret, saa højt op, at hun igen fik fat i Touget og pustede og fnøs.

Svanemøller Ekmanns unge Datter- Veninde med Vilhelmine Halling saa jeg tit "Ausa" der blev gift med Kritikerens Peder Hansen, pseudonum "Cabriso", var den kønneste. Broderen Ferdinand (Adonis) som vi Børn beundrede, især til Hest, de boede ikke saa langt derfra.- Ved Siden af Vilhelmsdal laa Bundtmager Trolle's Villa;- længere ude boede glm. Biskop Grundtvig (vis a vis Tuborg).

Senere Somre boede vi, ligesom Moders moder, i en Cottage paa Klampenborg, der var mange kendte Familier med Unge og Børn-hver Aften Koncert i Koncertsalen, hver Lørdag Aften Børnebal, hvor alle Cottagernes Familier mødtes med Gæster-Unge og Børn, der morede man sig herligt, enten i Dands inde i Salen, eller Leg udenfor paa den store aabne Plads. De Somre vi ikke "laa paa Landet" naar f. Ex. Fader var i Tjenste besøgte vi Moders Moder, enten i Vedbæk, Skodsborg (hvor hun vekslende lejede Villa) nogle Dage eller Uger,-men som i Byen samledes Familien al Tid hver Søndag, " ej blot til Lyst"; men dog bedre end i Kbhvn,- derude var vi i Skov--Have, badede og kørte lange Ture;-at tage derud pr. Jernbane var Oplevelse! i de (om Søndagen særlig) 2 etager Jernbanevogne,- men vi sad al Tid i den midterste,- der var ogsaa aabne Vaggon, dem sad vi aldrig i,-- Bedstemoders Landauer hentede os ved Stationen.- Til Klampenborg kørte vi oftest i vor egen Landauer.

Den Sommer jeg gik til Konfirmations Forberedelse hos Pastor Vilhelm Schouboe- boede mine Forældre paa Klampenborg. Fader og jeg tog saa enten pr. Jernbane eller pr. Dampskib 2 Gange om Ugen indtil Kbhvn: og tilbage efter nogle Timer. Pastor Schouboe havde været Kapelan ved søndre Sogns Kirke i Viborg,- tillige Præst i Lejren ved Hald, hvor Fader hørte ham hver Søndag. Past. Schb. blev forflyttet til Garnisons Kirke i Kbhvn. 1875, derfor bestemtes det at jeg skulde konfirmeres hos ham. Han var en herlig Mand, som jeg holdt af. D. 10. Oktober 1875-XX Søndag efter Trin. blev jeg saa konfirmeret, blandt 120 andre Børn- det var en meget bevæget Dag for mig. Aftenen før grød jeg mig i Søvn, Tanken om min Uværdighed og det store der forestod, Konfirmations handlingen gjorde mig benaet.-Paaklædningen i lang sort Silke- kjole med 3 alen Sløb- Haaret friseret,- opsat af Jmf. Cordosa.-

Saa af Sted.- Under Prædke stolen sad jeg No 3, med Hjerte og Graad i Halsen, af lutter Befippelse.

Efter Hjemkomsten og Frokost, hvor jeg intet kunde spise, myldrede Familien og mange Bekendte og Venner ind for at lykønske, og give Gaver;- de fik Chokolade og Kager.

Som al Tid samledes Familien hos Bedstemoder i Kronprindsessegade No 20.- Jeg var dødtræt,- midt under Middagen besvimede jeg og blev lagt paa Bedstemoders dejlige Seng,- velgørende, fik Pebermyntedraaber!- og sov til Forældrene vækkede mig for at køre hjem!

Den Begivenhed at besvime gentog sig saa ofte, som jeg var træt,- paa Baller f. Ex al Tid- omtrent efter Borddandsen, eller senest efter Cottillon, naar jeg dandsede for meget og for længe ad Gangen,- det lærte dog efter Haanden mine Balkavalerer- saa de tog Hensyn til den zarte Dame,- for ikke at komme til at bære hende ud til en Sopha!

Altergangs Dagen blev mig en bitter Skuffelse.- I min barnlige Uforstand mente jeg, at jeg, efter at have været til vor Herres Bord og nydt Nadveren, følte mig som et helt nyt Menneskebarn;- men- ak- jeg følte ingen Forandring, saa jeg følte mig kun ulykkelig over mig selv, og blev meget indesluttet.-

Hver Søndag fik jeg Lov at gaa i Garnisons Kirke, kun nogle Minutters Gang fra vor Bolig, ellers fik jeg aldrig Lov at gaa ud alene. Disse Gudstjenster var mig meget kære og betød meget for mig. Pastor Schouboe prædikede udmærket.

1876 flyttede vi til Viborg, hvor Fader først blev Bataillon Chef for 29.- efter Oberst Falkenberg, i hvis Tid Bataillonnen var bleven udisiplineret,- Fader skulde ordne den sløje Disiplin og oprette Orden igen. Det var et Tillidshverv, som Fader satte Pris paa- og ordnet blev det.

Senere blev Fader forfremmet til 9. Regiments Chef, ogsaa i Viborg. I Kbhvn. var Fader Chef for 1. Bataillon, det laa i Sølv-gadens Kaserne;- baade ved 4.-29.og 9. R. rykkede Fader ud til Musik "Riberhus Marsh,(comp. Frølich), og hørte man den Melodi, vidste man hvem der kom.-

Mange Aar efter Faders Afsked og efter hans Død kunde jeg ikke høre den Melodi uden at græde. Min Fader var militær med Liv og Sjæl, meget pligtopfyldende streng i Fordring til Pligt og Lydighed- overfor sine Soldater og Underordnede, men ikke mindre streng overfor sig selv;- de som kendte ham rigtigt elskede ham,- andre respekterede ham, det maatte alle gøre, saa retfærdig og reel han var.

En stor Sorg og Skuffelse blev det derfor da min Fader i 1881 blev sprunget forbi til General,- det blev indirekte Aarsag til hans Død.

Oberst Bramhelt ved 8. Bat. 9. Regm. som blev General- sprang

Fader forbi, var en rar, elskværdig Mand, - men ikke dygtig som Officer, - hvorfor Fader følte sig til Sidesat, krænket. Havde det været en Officer, som var "dygtig" og "rigtig Soldat" havde Fader ikke taget Forbigaaelsen saa nær, men nu sørgede han derover-ja- skammede sig paa Hærledelsens Vegne,

Til Kong Chr. IX. gik Fader med sin Afskedsbegæring i den Anledning- idet han sagde: er jeg ikke værdig til at blive General saa er jeg ej heller værdig til at staa i Hæren. I alle tre Krige var jeg dog værdig til at faa Hæderstegnene, blive saaret; - men- nu er jeg kasseret!

Chr. IX. var meget pinlig berørt af Faders Holdning og Udtalelser- udnævnte Fader til Kammerherre! "Plaster paa saaret", som Far sagde, og helst vilde have nægtet Modtagelse af, men for Moders Skyld tog han mod Tittelen.

Anledningen til Forbigaaelsen var at Fader en eller flere Gange havde Kritiseret daværende Krigsminister Bahnsons Disposition og tilladt at foreslaa forskellige Ændringer, det kunde B. ikke taale eller tilgive- noget lignende hændte ogsaa Oberst Prytz, der ogsaa var for ærlig (og dygtigere) end den regerende Minister der ikke taalte Kritik-

Faders Helbred svækkedes, Livslysten forgik, Disposition til Kræft udviklede sig ret hurtigt. Gud ske Tak, havde Far ikke Smerter, men "led" som han sagde af usigelig Mat-Træthed, var taalmodig, - vilde nødig lade sig mærke af noget, - men- maatte give op, blive i Sengen de sidste Maaneder- døde 5. Juli 1883.

Dkt. tidligere Overlæge nu Stabslæge Møller tilsaa Fader sammen med Prof. With, Frederiks Hospital. Læge M. var 4 Bataln. Korpslæge da Fader var Chef, - Alle Faders tidligere Officerer, mange andre høje og lavere Militære kom at besøge Fader efter Afskedigelsen og under Sygdommen, det var ham en stor Glæde at føle Kammeratskab, Venskab fra fjern og nær. - Min Forlovelse 26/9 1882 med Fritz Rosenkrantz, næstældste Søn fra Sophiendal opmuntrede Fader, gav ham en Del at spekulere over, adspredte Tankerne. Fader lagde Planer for vort fremtidige Hjems Indretning, glædede sig til at se det og besøge "sin gifte Datter"- men som Tiden gik og Kræfterne tog af maatte give Afkald paa den Tanke.

Bryllupet var bestemt til 26. Juli-og- overtroisk, som Fader var maatte vi love ham, at enten han var i Live eller ej, maatte vi ikke forandre den Bestemmelse, da det vilde betyde Ulykke- Biskop V. Schouboe viede os i Taarbæk Skovkapel, - han havde Sommerferie, men indrettede sig saa efter Faders Ønske, saa han den 26/7 kunde være i Kbhvn.

En glad Bryllupsdag var det ikke. Sorgen over Faders Død skyggede den og spredte sin Vemod over den. - Faders gamle Ven og Kadetkammerat, Krigsfælde General Wolle, havde han bedt om at føre mig til Alteret, i tilfælde at han selv ikke fik lov dertil; - saa "Onkel Wolle" som jeg kaldte ham, var Fars Stedfortræder. Han hentede mig i den lejede Brudekareth med hvide Heste

fra Nørrevoldgade 15 til Taarbæk Kapel, midt i den værste Hede, fra Kl. 11 til Kl. 1,- det var en lummervarm Dag, stegende Solhede. Selvfølgelig var Fader mere vort Samtaleemne end Bryllups Begivenheden, saa det var en forgrædt Brud, han bragte Brudgom, Bryllupsgæsterne.- Efter vielsen kørte vi til min Mormors Cottage paa Klampenborg.

Paa Grund af Faders Død (6 uger før) var kun den nærmeste Familie paa begge Sider, nærværende til en fin, nydelig Frokostmiddag Kl. 3. General Wolles; (min Averzion) Højesteretsadvokat Carl Liebe og Fru de eneste udenfor Familien.- Fru Liebe en elskelig Dame var Ungdomsveninde af min Moder-"Højesteretsabekatten" (som jeg kaldte ham) var Kiellerup Families juridiske Konsulent, han var en anderkendt juridisk Dygtighed; men med "1 Ræv bag Øret" følte jeg, sledsk overfor sine "Enker", hvis Formuer han bestyrede, sikkert med stor Fordel for dem?, men lige saa sikkert ikke uegen-nyttig!- Han var mærkeligt nok ogsaa gode Venner med Wolles, de var de reelleste Mennesker tænkes kan.

Mary Krénchel,- hvis Moder var en Søster til Generalinde Wollé født Wright, havde den samme Antipathi mod Liebe, som jeg;- vi "gøs" begge, naar han protegerende venligt klappede os paa kind, eller skulder,- han var os ækel.

2.Dagen efter Brylluppet rejste vi pr. "Zampa" direkte fra København til Stege!- Møen modtog os i Øsregn, som fortsattes med meget faa Dages Afbrydelse af Sol eller Tordenvejr i de 3 Uger vi var paa Liselunds Norskehus, hvor alt mugnede af Fugt.-

En flink Enepige; Jomfru Knoth sørgede for vor Morgenmad i "Norge", de øvrige Maaltider spiste vi hos Svigerforældrene paa "gl. Slot."- Fritz og Herlufs gode Ven fra Skoleaarene paa Herlufholm Knud Post boede, ligesom Herluf ogsaa paa Norskehus,- altsaa vore "første Gæster".- Moder kom 14 dage i Besøg paa gl. Slot,- hun trængte til Ro i Sindet efter de sidste Maaneders Uro, med Udstyrsforberedelser.

Faders Sygdom og Død;- hun var meget nedbøjet af Sorg og følte sig efter mit Giftemaal forladt, ene, blev bitter, sagde al Tid: nu er jeg tilovers;- hvilket hun jo ikke var. Moder havde et let bevægeligt Sind, baade i Glæde og Sorg;-- alt tog mere paa hende end nødvendigt,- men det kom vel nok af hendes svage Helbred,- jeg har aldrig kendt hende rask,-

En af de første Nætter Moder sov paa gl. Slot, drømte hun, at en Dame, hvis Udseende hun om Morgenens beskrev,-og genkendte i et Billed af Kammerherreinde Calmette, som Moder aldrig havde set eller hørt om!-"Damen" havde talt saa trøstende Ord til Mor i Anledning af Sorgen, Savnet, forsikret Moder om, at jeg nok blev lykkelig som gift med Fritz, og at vor Fremtid var lys! Til Tegn paa Sandheden forklarede "Damen", at Mor skulde finde en Sten med Bogstavet "M", paa en Sti i Parken som hun nærmere beskrev.-

Martha Rosenkrantz, min svenske Svigerfamilies yngste Datter,- hørte Mor fortælle Drømmen,- lyttede med aaben Mund,- listede ud,-

fandt Stenen, kom triumferende med den!- Moder var trøstet,- saa lidt lysere paa det Hele,- og var glad denne Gang, som ofte før, over at kunne se og høre mere end andre, fordi hun var et Søndagsbarn.-

I Altona, hvor Moder var i Kostskole, fra sit 7. til 15. aar oplevede hun saaledes en Nat,- i Søvn,-at være gaaet ned i Klasse Værelset og fuldført en Stileopgave, som hun ikke havde faaet skrevet færdig!

En Drøm havde min Moder, der trøstede hende i en fortvivlet Sorg, over en lille Piges Død,- Mor drømte at hun var inde i en dejlig Have, hvor Børn legede glade; men i et Hjørne af Haven sad en lille Pige-Stille under et Træ, samlede noget i sit udbredte Forklæde, Moder spurgte hvorfor ikke ogsaa hun legede? Barnet svarede: Fordi min Moder Græder, jeg maa sidde her, samle hendes Taarer! Efter den Drøm kom der Ro over Moder. Hun var af blødt Gemyt, lidt kunne glæde og lidt kunne nedtrykke hende; hun troede godt om alle, blev lidt skuffet og misforstod og blev ofte misforstaaet. Moder tog det som en Straf for hendes Sorg over den førømtalte lille Piges Død, at hendes næste Barn ogsaa en Pige, Olga- var døvstum.- Moder var i den graviske Periode meget ene, Fader havde travlt i militær Tjensten (i Slesvig) deres Bolig var overfor et Døvstumme Hjem, Moders Sybordsplads ved Vinduet vente ud dertil, hun sad al Tid der og saa paa Børnene,- gik sjældent ud, talte med faa,- saa deraf mente man at Barnet blev døvstumt.

Min Kusine Agnes Hedemann var meget ulykkelig og indesluttet i sit Ægteskabs første Aar;- hun giftede sig efter sine Forældres Ønske (ikke af Kærlighed) da hun ikke maatte faa den unge Mand, som hun elskede)- med Apoteker Chr. D. A. Hansen,- Osteløbeopfinderen, han var meget velhavende,-var Enkemand med 2 søde Smaa-børn. Det sidste vejede i Vægtskaalen for Agnes, der tog det som en Mission at skulle være Moder for de smaa.-

Men som min Moder, hendes Moster, var Agnes et kærligt blødt Menneske, hendes første Aarstid, som gift, var svært - og hendes første Barn, Viggo blev døvstum,- hun tog det (som min Moder), som en Straf for sin første Fortvivlelse.-

Senere blev hun dog lykkelig som Hustru og Moder til 2 Sønner , 2 Døttre-

Sommeren inden Faders Død tilbragte vi i min Mormoders lejede Cottage paa Klampenborg, nogle Uger medens Mormor besøgte Agnes paa Mullerup paa Fyen.- Fader sad ude og var egentlig sløjere end han vilde tilstaa, haardfør var han alle Dage, og havde stor Selvbeherskelse, men tilsidst blev han tvunget af Sygdommen til at give op efter Julen 1882.-

Aarene 1876 til 1881 tilbragte vi i Viborg, hvor jeg var henrykt over at være,-

1875-76 deltog jeg i Kbhvn. Selskabelighed- Bal- sammen med min Moders norske Veninde Fru Kapt. Hornemann's Datter Sophie der var 2 Aar ældre end jeg. Fru H. min Moder havde været sammen i

Altona Kostskolen. Sophie H. saa godt ud, gjorde stor Lykke, hun spillede meget smukt, tog stadig Undervisning,- øvede flittigere end jeg!- Baller (hele Saisonen) sluttede med Christian IX Fødselsdag 8 April, derefter drog Landadlen fra Byen og Byboerne sluttede af for al større Selskabeligheder. Et Par Hofballer mellem Nytaar, April var jeg al Tid med til,- som Vallø Stift-dame- med Orden paa,- det var morsomt at se og være med i de stilfulde Omgivelser, selve Dandsen var det mindste af det, der var Tit for mange, saa der bogstavelig var Trængsel, vanskelig at gerere sig med langt Sløb; Undselig følte jeg mig selvfølgelig mellem de andre 2. Rangklasse Damer og Stiftsdamer- alle ældre og gamle, inden jeg blev trukket frem med et par andre unge; der skulde presenteres for Dronningen-der var meget naadig og smilte venligt " i Haab om, at vi kom til at more os godt."

Af unge Herrer til Dandsen kendte jeg kun Officerer og senere Overkammerherre Oscar O'niel Oxholm og Baron Bille Brahe- V. Brock,- jeg fik danset og Hvad der morede mig mest den Aften var, At Kong Chr. IX. komplementerede mig for min lyserøde Silke Kjole, som han beklagede at have traadt i, da vi dandsede den noget vilde "Tempete" efter bordet, Souperen blev indtaget staaende i flere Sale, selvfølgelig havde jeg en ældre 2. Rangklasse Herre til at føre mig ind, sørge for mig, "ej blöt til Lyst", hellere var jeg bleven mellem jevnaldrene.

Af Officererne var det Albert Arendrup, Gerhard Muus, Carl Hedemann, Vilh. Gørtz der var de faste Kavalerer- A.A. blev General, M. blev gift med Mathilde Brock (alias Fru Constatin) han blev kun Oberst. Hedem. var en Tid kommanderende General i Kbhvn. Albert Arendrup blev gift med sin Broder Adolfs Datter Ebba, begyndte i Garden, kom saa til Aarhus, senere til Nyborg, Kbhvn. : Gardens Chef,- Kolliderede med daværende Minister Klaus Bärenzen,-

D'Nr. Ministre kan ikke taale ærlig saglig Kritik, saa A.A. fik sin Afsked, dog med Pension,- og beholdt sin Yndest hos Chr.IX., og alle hans Børn , der saa længe han levede, besøgte ham i Hillerød, hvor Albert og Ebba købte Villa.

Klaus Bärenzen vilde trække Garnisonen bort fra Fredericia- hvilket A.A. sagde vilde være en utilgivelig (idiotisk) Dumhed!

Fra og til Viborg besøgte mine Forældre og jeg af og til Hofjægermester Honnes de Lichtenberg paa Bidstrup Herregaard og Lauerberg i Jylland; Far og H. de L. var Krigskammerater, -garnisonerede sammen i Slesvig. Sønnen Hans Henrik, den ældste var det Ønsket om, at han skulde have mig;han var en rar, lidt tung Dreng, et Par Aar ældre end jeg;- men vi selv tænkte slet ikke derpaa. Ej heller anede det mig at jeg paa Bidstrup skulde træffe Fritz Rosenkrantz første Gang i 1876- hans Forældre og

han kom paa et Par dages Besøg, medens mine Forældre og jeg var der 1 Ugestid. Vi fik hinanden til Bords- uden Bag Tanke,- han gjorde intet Indtryk paa mig,- men- paastod al Tid senere at det Møde blev afgørende for hans Hjertefred.

Fritz laa i Garnison den Gang i Aalborg- efter sin Tjenstetid tog han Arbejde under Kaptain Dalgas ved Hedeplantninger.

Oftere kom Fritz til Viborg Amtsgaard for at træffe mig! bl.a. til et Karneval i Officersforeningen, hvor jeg uventet kom.

Moder laa syg, saa det var opgivet, at jeg kunde komme med; men da hun den Dag var bedre, syntes hun og Fader, at det var Synd for mig at give Afkald paa den Fornøjelse- som jeg selvfølgelig havde glædet mig til.-

Fader fik saa laant sort Domino,- jeg havde min "Regimentdatter" Dragt fra Kbhvn. liggende,- saa eft. Middag beordrede Fader mig i den, tog selv Domino paa og af sted vandrede vi til Klubben til rette Tid, paa Betingelse af at forsvinde naar Maskerne faldt.

"Lidt er bedre end intet" saa jeg var tilfreds dermed; mindre da Øjeblikket kom da Dominoen hentede Regimentets Datter fra Dandse-salen.-

Fritz var der sammen med Brødrene Schaffalitskys, de fandt mig;- men- jeg var anders woo engagiret,- saa det blev en Skuffelse for Far at se mig valse af med en "Beduin"- Fritz var endda i elegant Ridderdragt. Bdr. Schaffalitsky- Fanny Holm- Bjørkman senere var "Ridderdame".

(Det staar der, jeg finder bare ingen forbindelse med det fore-gaaende. Skriften er nogle steder svær at læse,--eller jeg skal have stærkere briller.)

"Beduinen", var Edm. Norrie,- Broder til Fru Krenchel, med hvem jeg daglig kom sammen; Dragten var ægte. Korpslæge Ernst Krenchel havde medbragt den fra en Rejse, han som Candidat gjorde med en velhavende Patient, der ikke kunde rejse alene. Fru Krenchel var Søster af Generalinde Wolle Født Wright fra Helsingør, hvis Familie der var af min Faders Bekendskab fra den Tid han laa i Garnison der i Byen og blev gift første Gang med Amtsforvalter(?) Wessels Datter Franzisca, der døde i Barselseng,-Krenchels ældste Datter Ellen holdt jeg Hue til,-Forældrenes Brødre var Faddere- hun blev gift med Læge Georg Gliemann, Søn af Apoteker i Viborg. Fru Norrie bar Ellen. Fru Kr. og jeg spadserede og var dagligt sammen.

Tiden i Viborg var hyggelig, behagelig, god Omgang havde militær og civil, ret fordrings fri. Hos Amtmand Baron Rosenkrantz, mine senere Svigerforældre, var der selvfølgelig stilfuldt, elegant Det var jo Byens Stolthed! at Kongefamilien, naar den kom til Lejren, eller ved Domkirkens Indvielse, al Tid logerede i Amtsgaarden og der saa var Middag eller Aftenselskab, foruden de obligate Selskaber.

Til Domkirkens Indvielse, var hele Kongefamilien til Stede i Kirken og senere ved Souper paa Raadhuset-

I kirken kom jeg (desværre) til at sidde i 1. Række, med Kongefamilien lige foran i Profil. Jeg var jo 2. Rangklasseperson, med Valløorden. Biskop Laub der skulde have prediket blev syg,- saa Stiftprovst Swane maatte erstatte ham;- men- o Skræk- aldrig havde jeg hørt ham før, var altsaa uforberedt paa hans Stemme,- den lød enten skarp Discant,- falsk- eller- hæs pibende- saa jeg maatte stoppe Lommetørklædet i Munden, da jeg saa Prindsesse Thyra ogsaa var ved at tabe Kontenancen, briste i Latter. Vi saa- meget sigende- paa hinanden og bekæmpede Lattermusklerne saa godt vi kunde, i Betragtning af Højtideligheden,- og end mere vore ret fremtrædende Pladser,-

Stakkels Stiftprovst var jo uskyldig i sit uheldige Organ og vi intetanende om.

Om Aftenen paa Raadhuset talte Prindsessen og jeg derom, og var ulykkelige over, hvis Stiftprovsten eller andre havde lagt Mærke til vor Anfald af Munterhed. Dronning Olga af Grækenland tog alle med Storm ved sit milde Væsen, dansk Tale, "Min Mand og jeg taler al Tid dansk, ogsaa vore børn lærer det!" sagde hun,-hun var sød. Forøvrigt var der nær sket en Ulykke ved Kongefamiliens Indkørsel i Byen fra Banegaarden,- Gaderne var fyldte af Mennesker. Stiftamtmandens (Landauer) Vogn og Heste og Anders Kudsk skulde køre Kongeparret til Amtsgaarden,men- Kongens Livkudsk skulde eller vilde køre Hestene,- men- blev usikre og sky under Livkudskens Hænder, han var vant til at holde Hestene haardt og det var disse Heste ikke vante til, ergo, det var paa et hængende Haar, at Vognen var kørt i Grøften paa Dumpes Bakke, hvis ikke Anders i Sidste Øjeblik tog Tømmerne fra Livkudskens og en behjertet Mand ud af Mængden havde faaet Hold paa Hestene, der saa blev rolige- men- Kongen og Dronningen stod ud af Vognen og gik gennem Byen til Amtsgaarden, til stor Bestyrtelse for den ventende Amtsfamilie, der blev højst ulykkelig over det skete,- som de ingen Skyld havde i, men Livkudskens eller rettere "Cereemonielet"!!- Selvsagt lagde Begivenheden et Tryk over alt. Ogsaa vor Landauer var i Brug for Hofdamerne etc. men med dem skete intet Uheld-lykkeligvis.

Forresten var denne Begivenhed ikke ved Domkirkens Indvielses Tidspunkt;- men- kommer jeg i Tanke om, senere vistnok ved Besøg til en af de store Revuer ved Lejren ved Hald.

Da Stiftamtmanden i 1880 tog sin Afsked flyttede de til deres Ejendom, "Sophiendal" mellem Skanderborg og Silkeborg,- det var et stort Tab for Viborg i alle Retninger. Den nye Amtmand Tillisch- var ugift, saa de hyggelige Middage og Soireer med Damer holdt op, han gav kun Herremiddage, endda mest de Officielt nødvendige,- iøvrigt var Tillisch flink, elskværdig. i de Aar vi var i Viborg nød jeg Tilværelsen mere tvangfrit end i Kbhvn. Fornøjelserne var mere primitive, enkle, det passede til min Natur; Ballerne i Officersforeningen og andre var livlige (uden den kære Families Jalusie, Kritik af mine Klæder-Dands-Kavalerer etc),

En stor Bazar og ligesaa Koncert i veldædigt Øjemed assisterede jeg ved, tillige med Byens og Militærets unge Piger og Fruer begge Dele med overraskende stort Udbytte.

Til min Mormors aarlige store Bal i Kronprindsessegade 20, som ogsaa til Kongens, Chr IX. Fødselsdagsbal, tog Moder og jeg til København. En Gang, da jeg som ofte var hos Stiftprovst Sørensens paa Besøg, og den Dag sagde Farvel inden Københavnsrejsen, udbrød den ældste lille Søn Severin (han døde 1936 som Præst ved Taarbæk Kirke, navneforandring til Wimmig): men Oluffa, Du skulde ikke rejse til den Fordærvelsens og Forraadnelses By København, hellere blive hos os i Viborg, - han var 4 Aar den Gang. - jeg trøstede ham med at jeg neppe kom værre tilbage end jeg rejste ud, - alle morede vi os over den lille gammelkloge Purk. Familien var meget musikalsk, Stiftprovstinden spillede, Stiftprovsten sang, han og jeg dyrkede Mendelsohns Duetter - og fortsatte dermed, da de senere kom til Kielby, som Sognepræst, desværre kun faa Aar, saa døde han, Fruen flyttede til København. Ofte kom de til Liselund; vi til Kielby Præstegaard saalænge de boede der. Den næste Søn Carl Marius besøgte mig efter Moders Død (Han blev dansk Konsul i Hamburg). Moder Døde 1876.

En Begivenhed der efterlod varig Betydning for mig var , hvis man har Lov at kalde sligt "tilfældigt", skete en Dag, da jeg som sædvanlig havde spadseret med Fru Krenchel, - eller tror jeg nu at huske - havde besøgt de to elskelige Frknr. Zahlmann paa 80 og 90 Aar -- derfra gik jeg over Domkirkepladsen hvor mange Mennesker strømmede ind i Kirken - nysgerrig vilde jeg vide hvad der foregik?! - derind gik da ogsaa jeg og - blev staaende - Siddeplads fandtes ikke, uden at tænke paa Tid eller andet, - kun hørende. - Det var Missionær Børresen der talte, saa man glemte alt andet, - om Tro og Santhalmmissionens Arbejde. Jeg var dybt bevæget og optaget deraf, først da jeg kom ud af Kirken og saa at det var over vor hjemlige Middags - Spisetid, kom jeg rigtig til mig selv, hastede hjem, - hvor Forældrene havde været ængstelige for deres kære Datter - Den Gang fandtes ikke Telefon, saa de kunde intet faa opklaret hvor "barnet" sidst var set, og med hvem etc. - Naa - Skænd (og det alvorligt) fik jeg selvfølgelig - dog hjalp min Forklaring om Oplevelsen noget, - dog ej helt, - og Moral om Hensyntagen til Forældre etc. - men trods alt var jeg glad og taknemmelig over min Oplevelse trods Mangel paa Omtanke eller Hensyn til Forældre og Spisetid. -

Siden da har jeg været Santhalven"

De aarlige Militær Revuer for Kongen var vi selvfølgelig til Stede ved, som Regimentchefens Familie holdt vi i første Række, ligesom Amts Familien, og Kongens Følge - i Landauer, - som oftest eskorteret af diverse Officerer - gml. og unge. - En Sommer var min Fader Lejerkommandant, saa kørte min Moder og jeg daglig ud at besøge ham om Aftenen, ene eller med Gæster, eller Damer fra Viborg By. Paa Hald var vi ofte og al Tid hjertelig velkommen. - paa Non Mølle hos Termansens, boede Moder og jeg en Sommer nogle

Uger, dejligt var der nede ved Søen, - men Dejligere dog paa Hald i Haven ved Søen, i Bækkelund, mellem Dollerup Bakker og Lysgaard Finnerup Hede. - Hald var og er min Barn- og Ungdoms Kærlighed- som aldrig Rustet. Glm. Onkel Anton og jeg var varme Venner fra først til sidst.

Inden vi forlod Jylland, Viborg- tog mine Forældre og jeg efter Opfordring til Sophiendal ved Skanderborg- ved Landsbyen Venge, hvor Stiftamtmand Rosenkrantz med Familie var Ejer og boede efter sin Fratræden som Amtmand 1880, lidet anede, at jeg der i Skovriderboligen skulde faa mit Hjem, og føde min ældste Søn. - Hofjægermesterinde Lyttichau, Enkefru Thiele var der samtidig, en sød gammel Dame, da jeg al Tid foretrak ældre for yngre blev vi gode Venner og fædedes sammen i Haven i hyggelig Passiar. Sønnen Fritz, der var kommen paa Besøg fra Herning, hvor han arbejdede med Hedeplantning under Dalgas, - arrangerede smaa Køreture i en morsom glm. russisk Vogn, Roture paa Veng Sø for Hofjægermesterinde L. og mig!!

Den ældste Søn, der drev Gaarden havde mig til Bords eller var min Sidemand, ham syntes jeg mægtig godt om. Datteren gift i Skaane var der med to Børn, der ikke interesserede mig. Da vi tog fra Sophiendal efter et par Dages Besøg, kom Sønnen Fritz i sidste Øjeblik, ligesom Vogn døren blev lukket, farende fra Marken med en mægtig Buket Kornblomster, som er min Yndlingsblomst, - (ogsaa var hans) - og overrakte mig den med et varmt Haandtryk!, som jeg ingen Vægt lagde paa, udover, at det var ualmindelig høfligt, pænt af ham.

I Viborgtiden fik jeg Undervisning i Sang hos Fru Kapt. Laub, f. Kiørboe, sammen med Elna Ross- Oberstdatter- den senere kendte Elna Hornemann, Koncertsangerinde uddannede hun sig til hos kgl. Sangerinde Fru Keller Rung.

I en af Vintrene lærte jeg at knytte, hvilket resulterede i en Jagttaske skænket en Bazar til Bortlodning. Det morede mig meget. Rundskrivning lærte jeg ogsaa- Tid havde jeg nok af, da vi havde 2 dygtige Piger, saa huslig Gerning deltog jeg ikke i (maatte ikke)-kun gik jeg paa Torvet hver Lørdag Formiddag med fru Krenchel, købte ind, - hos hende fik jeg Lov at hjælpe i Huset, med Babierne!

Hos de to elskelige Frøkener Boel og Mariane Zarhtmann kom jeg jævnlig i deres hyggelige glm. (Gaard) Lejlighed i Mogensgade, der om Vinteren duftede af Røgelse, - om Foraaret af Bukkard, - om Sommeren af Roser, - Jasmin, Lavendler. Hos dem var Margrethe Bech huslig Hjælp- Selskabsdame. Hende kendte jeg fra Barn- Faderen var Koffardikaptain, de boede paa Hjørnet af Amagertorv og Købmagergade overfor Uhrmager Ranch og Isenkræmmer Bøving, - paa 3. Sal, samme Etage, som min Farmor.

Margrethe Beck- Fru Krenchel- Julie Schønning blev enige om at ville læse videre i Engelsk, jeg paatog mig at undervise, converse, - vi havde megen Glæde af Vintermaanedernes engelske Underholdning og Lærdom. -

Huset og Haven vi beboede i Mathiasgadens yderste Ende (nu Bank) blev solgt, vi flyttede ned i Mikkelsgade i et nybygget Hus.- Over os boede senere Justitiarius la Sage de Fontenays,- de var meget elskværdige, hun sang og spillede,- vi sang ofte sammen. Der var ingen børn, de var som "Pebersvende". Der hørte ogsaa Have, men lille til Boligen, der tilbragte vi ofte Timer, Fader puslede med Planter.

Efter os flyttede Overlæge Krenchels derind, i deres Tid blev Haven extra pæn holdt. Der var Fritz og jeg baade til Datteren Ellens Bryllup med Læge Gleimann og og til Krenchels Sølvbryllup i Viborg i vor gml. Lejlighed i Mogensgade!

Hvor husker jeg grant mine Forældres Sølvbryllup 10. September 1877, samme Dag holdt min Morbror Christian Kiellerup samme Fest - begge Parrene var viet i Gentofte Kirke, hvortil de kørte i Landauere (eller Karether) pyntede med Georginer paa Seletøj og Heste, fra Morfars Landsted Adelaide i Ordrup,- nu ejes det af Grosserer Moresco. Onkel Christians Hustru "Tante Louise" var Datter af Læge Worm, hvis anden Datter blev gift med Apoteker Riise paa St. Thomas.

Sølvbryllupet blev fejret hos Morbror Christian i Vendersgade, paa Hjørnet af Nørresøgade. Vi boede i Viborg, men kom til Festen. Gamle og unge dandsede af Hjertens Lyst, Gaver og Blomster Telegrammer etc. myldrede- men Dandsen var selvsagt det bedste for os unge; de tidligere Kavalerer feterede mig stærkt (til Jalousie for mine Tanter, der boede i København),- jeg var jo "ny" igen, Kusinerne havde de jo danset med hele "Saisonen", det var Grunden.

Vinteren forud havde jeg ladet mig male hos Portraitmaleren Hans Olrik, en rar Mand. Det var inden vi flyttede til Viborg. Det morede ham at vise mig sine Skitser, etc. bl. a. til Amor og Psyke, Altertavlen i Bjergprædken.

Min elskelige Lærerinde "Cara", Frøken Friderichsen fulgte mig ud i Rahbechs Alle og sad de første Gange, læste højt for mig, medens jeg "sad" for Kunstneren- 21 Gange:3 Timer! en Taalmodighedsprøve! for en paa 16 Aar! Hest og Vogn med Kudsk fik jeg under et eller andet Paaskud Lov at laane til disse "hemmelige" Udflugter; men da "Cara" var paalidelig Chaperone lykkedes det- og Maleriet, der blev sendt til Viborg og ophængt medens vi festede Sølv i Kbhvn. blev en stor Overraskelse for Moder og Fader ved vor Hjemkomst. Stolt var jeg over selv at have betalt Billedet 1.100 Kr. af Vallø pengene, min Aarsindtægt var 1.200 Kr., den fik jeg første og eneste Gang Lov til at bruge! ellers var alle Valløpengene sat i en Bank paa mit Navn, lige fra de første Aars Renter indtil jeg blev gift- saaledes at jeg selv betalte hele mit Udstyr 1883. Som 12 Aar fik jeg allerede de 600 Kroner.

Saa hører denne del op, og vi gaar over til Rejsedagbog.

Her er at tilføje fra et kort der laa i Bogen.

Der indgives personlig til Overhofmesterinden, naar hun er i Byen ellers til den ældste Hofdame, et almindelig Visitkort, hvorpaa

staar p.d.a., desuden gives et Visitkort til hver af Hofdamerne. Almindelig Spadseredragt kan ved denne Leilighed benyttes.

2. Til Audiensen hos Enkedronningen bæres Silke eller Floielskjole med nedringet Liv og korte Ærmer, Coiffure med Blomster eller Fjer.

Hos Kronprindsessen høihalset Silkekjole med Kniplings eller Tyllskrave og Ærmer, Coiffure med Baand og Kniplinger (der kan ogsaa være Blomster med.)

Dronningen giver sjældent Audiens, men naar det skeer, da høihalset Silkekjole, Coiffure af Baand og Kniplinger (ingen Blomster eller Fjer).

Heste ikke vanke til, og det var paa et
 hangende Haar at Vognen var koet. Grøft
 paa Dampens Bakke, hvor ikke Andet
 i sidste Øjeblik tog Tommerne paa Livkudsen,
 en bekyrdet Mand ud af Mængden havde
 faaet Haaret paa Hestene, det saa blev rolige
 - men - Kongen & Dronningen stod ud af
 Vognen, og i samme Byen til Amtskabets
 højste Bestyrelse for den venlige Amts-
 Familie, det blev højst uheldelige over-
 det skete - som de ingen Skyld havde i,
 men Livkudsen eller rettere "Ceremoniell"!! -
 Selvsagt lagde Begivenheden et Tryk over alt,
 ogsaa vor Landeater var i Brug for Hofdamen de
 men med den skete indtil Uheld lykkeligt.
 Forresten var denne Begivenhed ikke ved
 Tommerne Indvirkning Tidspunkt, - men, - kom-
 med sig i Tanker om, senere vistnok ved Besøg
 til en af de store Reiser ved Lejren ved Hald.
 Da Skiftamsmændene i 1880 tog sin Afsked
 flyttede de til deres Ejendom "Lophindal"
 mellem Skanderborg & Silkeborg - det var
 et stort Tab for Viborg i alle Retninger
 Den nye Amtmand Tillsch - var ugift

Nu har I læst "tante" Oluffas dagbog og erindringer. Jeg vil gerne føje mit indtryk af hende, til det I har af hende.

Tante Oluffa kom ofte på besøg hos mine forældre, når vi om sommeren boede i Rungsted.

Efter sin mands død, blev hun boende på Liselund, som hendes ældste søn overtog.

Under besættelsen kom tyskerne også dertil. Hendes søn og svigerdatter var bortrejst nogle dage, og hjælpen havde fri den dag en tysk officer ankom. Her vil jeg indskyde, at tante Oluffa var meget lille og tynd, hendes venstre arm var lettere lammet, - jeg formoder efter en lille hjerneblødning. Men bevares hvilken myndighed hun udstrålede, i sin sorte højhalsede kjole, med en lille sort kappe på sit hvide hår.

Da den tyske officer trådte ind i hendes stue, så hun koldt på ham og sagde: "Jeg troede ikke en tysk officer trådte ind i en stue uden at banke på". Han reagerede ved at slå hælene sammen og undskyldte sin opførsel,

Samtidig med hendes myndige væsen, var der noget "pigeligt" over hende. Så længe hun var rask, kunne hun ikke sidde stille når hun hørte dansemusik i radioen.

Hun fortalte en lille historie. Niels, hendes barnebarn havde fået motorcykel, og hun havde lyst til en tur, selv om hun var over 80 år. Hun smålo, da hun fortalte det. "Gartneren havde jo set det, og kom et par dage efter og sagde: "Jeg syntes det var enkebaronessen jeg så bag på Niels motorcykel", - og jeg kunne kun svare: "De har ret, Nielsen, jeg har jo prøvet at sejle, kørt i bil, fløjet, kørt i tog, for slet ikke at tale om hestekøretøj, - men motorcykel har jeg aldrig prøvet, og det ville jeg gerne.

Tante Oluffas 90 års fødselsdag blev fejret hos Josty i Frederiksberg have.

Et par år efter faldt hun og brækkede hoften, og kom ikke mere op. Tante Oluffa døde i 1954, - 94 år gammel. Hun var et menneske man husker, endnu i dag, så mange år efter kan jeg tydelig se hende for mig.

Hun var et lille stort menneske.

8. Del.

Mogens Uldall - Hansen (Nr. 252) har i et brev til mig, fortalt om sin familie. Jeg har faaet lov til at genfortælle.

Det første er optegnelser af Mogens far, Viggo Christian Hansen (Nr.250), gift med Agnete Uldall (nr. 251).

Afskrift af V. Chr. Hansens optegnelser angaaende hans tidligste Barndom.

Jeg er født den 24. Okt. 1884 paa Kongens Nytorv No. 15, hvor Magasin du Nord nu er. (Overtaget af Magasin i Aaret 1889, Fuldført Dec. 1893).

Paa Grund af alvorlig Sygdom i Dec. 1884 - Bronchitis - blev jeg hjemmedøbt den 28. Dec. 1884, og fremstillet i Vor Frue Kirke.

Faddere: Grandonkel General Chr. Arendrup, Generalmajor Johan Hedemann, Faders Svoger, Skolebestyrer, Forfatter Chr. Bredsdorff gift med Hanne, f. Købke, Søster til Faders første Hustru.

Ingen døvstumme i Familien, hverken paa Faders eller Moders Side.

Min Moder fortalte at Lægen, Dr. med. Harald Hirschprung erklærede afgjort at Døvheden var medfødt, og ikke skyldtes sygdommen kort efter min Fødsel.

Oldemor (Nr. 2. Almira Kiellerup, f. Lindo.) udtalte da hun laa for Døden: Bare jeg kunne tage lille Viggo med mig i Graven.

Min Tante Maja (Nr. 473. Louise Almira Hedemann, gift Lemvigh) fortalte, at Familien opdagede, medens jeg første gang kravlede rundt paa gulvet, at jeg slet ikke reagerede naar nogen raabte til mig, eller klappede i Hænderne. Derved opstod den første Mistanke om min Døvhed.

Den første Iagttagelse af "Lyden". Kontakt med Omverden.

Antagelig i Aaret 1887 under et Selskab paa Mullerup lagde jeg Mærke til nogen Livlighed blandt det store Selskab.(Sommergæster) Familien og Gæsterne "plaprede" iøvrigt med Munden til hinanden, jeg spekulerede meget over denne livlige Bevægelse, og kunne ikke begribe Betydningen af denne gaadefulde "Plapren" med Læberne. Af og til iagttog jeg at de paa begge Sider talte, af og til brast i Latter, og morede sig.

Da dette fænomen flere gange gentog sig dæmrede det for mig at der maatte være en gaadefuld Kontakt mellem Personerne, e, som opførte sig saaledes. Jeg havde ingensomhelst Anelse om at Luften i Virkeligheden var fuld af højlydte Stemmer som fyldte hele Salen.

Jeg spekulerede paa hvordan jeg skulle løse dette gaadefulde uforstaaelige Problem, og mente at det ville hjælpe blot at bevæge Læberne, og saa ville der være Kontakt.

Men det generede mig at forsøge det i Praksis.

Jeg tog min 2 Aar yngre Broder, Einar; der den Gang vel maatte være 1 1/2 - 2 Aar gammel med ned under Stentrappen ved Havestuen Da Einar satte sig i Sandet, og med en Pind rodede i det, begyndte jeg med Spænding at "plapre" med Læberne, samt af og til lo jeg paa samme maade som jeg saa de "plaprende" af Selskabet gjorde. Jeg ventede spændt paa Virkningen af denne lydløse "Kontakt". Men Einar reagerede ikke spor, og fortsatte Legen.

Jeg anede intet om Eksistensen eller Betydningen af ordet Lyd: Blæstens Susen, Folks Snakken, Latter og lignende, der eksisterede rundt omkring mig. Alt lydløst.

Først da jeg kom i Skole anede jeg noget om Eksistensen af Lyd.

Moster Maja fortalte mig, at først da jeg kravlede rundt paa Gulvet forsøgte man at vække min Opmærksomhed ved at klappe stærkt i Hænderne, uden jeg reagerede, derved opstod anelsen af min Døvhed.

Jeg husker at Mor og Moster Emmy tog mig med paa en Tur paa Landet, vistnok Bødstrup, og vi gik gennem en Kornmark. Jeg var saa lille at jeg slet ikke kunne se Damerne som gik forud for mig, de blev helt borte for mig. Jeg blev rædselsslagen over ikke at kunne finde dem, jeg græd stærkt. Mor og Tante Emmy standsede straks, vendte om, og tog mig i Haanden. De slap mig ikke før jeg kunne se over Kornmarken.

(I Oldtiden ansaas de døvstumme for unyttige for Samfundet og derfor blev de udryddet. De jagedes ud i Skoven, hvor de blev dræbt af vilde Dyr.)

Jeg husker at jeg som Barn, en mørk Aften blev baaret - af Mor - hen til Vinduet, for at beundre den pragtfulde Stjernehimmel. Jeg blev saa Angst ved det mystiske Syn, af den gaadefulde, uhyggelige sorte Himmel med gnistrende lyse Stjerner. Jeg skreg og blev skyndsomt bragt til sengs igen.

Aarsag til Døvhed.

Ørespecialisten Dr. med. Svend Heiberg, undersøgte paa min Anmodning mine Høreorganer og Aarsagen til Døvheden.

Svar: Lidelsen skyldtes en Sygdom i Centralnervesystemet.

Helbredelse: Haabløs.

Konsultationen antagelig 1920 - 25.

Intet abnormt i Høreorganerne.

(Chocket ved at se Christiansborgs brand, som min Farmor, der på det tidspunkt ventede min far, oplevede på kort afstand, menes af nogle familiemedlemmer, at kunne have fremkaldt min fars døvhed.)

Skriver Mogens.

Det næste brev fra Mogens:

Jeg husker godt min Oldemor, Mathilde Hedemann f. Kiellerup, Vi besøgte hende jævnligt i Frederiksholms Kanal. Hun var en lille trind dame, med kyse og opstående kniplings krave, og langt ældre end de tal jeg kendte. Hun havde noget med hvem hun bedst kunne lide. Vi besøgte hende i hvert fald én gang hver juleuge, vore fætre og kusiner var der også. Vi børn fik hver tildelt et lille juletræ. Mine forældre var meget ilde berørt ved at se at det juletræ, jeg fik, altid var kendelig større end de som blev givet til andre.

Jeg havde sympati for min farmor Agnes (Agnes Mathilde Hedemann nr. 246). Hun var hjertensgod, men æventyrlig lukket. Før hun døde (1930) prøvede jeg (Mogens, nr. 252, f. 1913) flere gange at få en lille snak med hende. Idag kan jeg se, at hun dengang virkelig prøvede på at være god og hjertelig, hun har sikkert været bundulykkelig over hun slet ikke magtede at være åben. Jeg var gammel nok til at mærke at hun virkelig prøvede. Mon det udelukkende var den viktorianske livsholdning, der gjorde hende lukket?

Hun havde som ung et ualmindelig godt forhold til sin søster Fanny, der ikke måtte få sin officer Regnar Hammer. Sagen blev afgjort ved, at Agnes spurgte sin far, om Fanny måtte få Regnar, mod at Agnes tog C.D.A. Hansen. Dette blev godkendt, men det giver noget at tænke på!

Min farfar, Christian Ditlef Amtorp (Kirkebogsfejl - Ammentorp) Hansen. Han var allerede dengang velhavende. Søn af en propritær og folketingsmand: bondevennerne, så forbindelsen var altså acceptabelt, selvom man måske måtte se lidt stort på det med bondevennerne. Dog var der næppe tvivl om, at farfar selv tilhørte det parti som han i familiens øjne burde.

Han var apoteker, og der fortælles om ham, at han når han kom på apoteket hilste godmorgen til provisoren, nikkede til de øvrige farmaceuter og overså defektricerne, Det var god tone dengang. Havde farfar haft sit apotek idag, ville han have handlet anderledes. Iøvrigt var han alt andet end påholdende. På Mullerup lønnede han højere end normalt, og han oprettede et herregårdsbibliotek, i forbindelse med hvilket der blev afholdt et årligt karneval for alle godsets bønder, som deltog mod en symbolsk betaling. Overskudet skulle gå til biblioteket. Om karnevallet overhovedet gav noget overskud ved jeg ikke. Farfar sørgede for at biblioteket fik hvad det skulle have, og deltagerne følte, at de havde givet deres til det. Jeg tror også at farmor, altså Agnes, havde en finger med i spillet det.

Agnete Ida - Marie Uldall - Hansen (nr. 255) har fortalt mig en lille anekdote. Anders A. Kiellerup havde 3 parykker i forskellig længde. Så kunne han bedre camuflere at han bar paryk.

The Lindo family.

Dec. 1863, preimentary investigation.

For ancestors and pedigree see *The Jewish Encyclopædia* vol. viii, p. 92 (1925) and *Encyclopædia judaica* vol. X 979-80 Berlin 1934.

Elias Lindo, of Devonshire Sq. Brooker in London died 13-9-1785 married in 1757 to Grace, daughter of Moses Lumbroso de Mattos she died in January 1788 (will proved 21. Jan 1788. P.C.C.29 Calvert).

They had 13 children:

Isaac Lindo 1758-1807 married in 1780 to Esther Delavatte 1760-1849. 13 children.

2.

Jacob Lindo of Devonshire Sq. London.

3.

Moses Lindo of Bury Court 1760-1837 married in 1783 to Sarah, daughter of Moses da Costa 1758-1835. 7 children. One of these was Elias Haim Lindo 1783-1865. Merchant of St. Thomas (D.W.I.) and later writer and historian in London.

4.

Benjamin Lindo, probably the B. Lindo born in London who was a merchant on St. Thomas D.W.I. and died there 1809. Married to Grace from St. Kitts (St. Christopher) will 3-4-1809.

5.

Ephraim Lindo of Canonbury. Brighton. Merchant, traded with D.W.I., Burgerbrief 20.oth. 1781 on St. Thomas, visited Benjamin Lindo there on 13 febr, 1812 and 14 march 1814. (Protokols in Danish State Archives.) Lived 1763- 1839. Married 21-12-1791 to Sarah Basevi 1772- 1814, daughter of Nathan Basevi. 7 children. (children born from 1792-1800. one named Almira.)

6.

Bathsheba Lindo 1765- 1850. Married 21-12-1791 to Joshua (George) Basevi. Architekt. 1772-1845. 5 children.

7.

Abraham Lindo born in London 1767, became a member of the St. George society Philadelphia 1792. Died ca. 1817. Married ca. 1795 in Winchester, Virginia to Ann Mann (Widdow of A. Lautence) Died before 1809. 2 children.

Det er et åbent spørgsmål om der var endnu en datter, Adelaide. Det siges at hun fik et barn med "en Fischer".

De rejste til Amerika!!!!!!!

8.

Rebecca Lindo 1768-1840. Married in 1791 to Jacob Mendez da Costa 1766-1824.

9.

Grace Lindo 1769-d.? Married 16-1-1793 to Jacob Mendez Belisario.

10.

David Abravanel Lindo 1772-1852. Politician. Married 1794 to Sarah 1777-1852. Daughter of Abraham Mocatta. 18 children.

11.

Esther Lindo 1773 -D.? Married 1800 to Pereguine Ferbandez.

12.

Rachel Lindo 1774-1843. Married Hananel Mendez da Costa 1768-1813.

13.

Abigail Lindo 1775-1824. Married 1794 to Moses Mocatta 1768-1857.

Note.

All the above children were born in London, and their death and burial, except where other stated are recorded by the Bewis Marks Synagogue London.

The above particulars are, in part, supplied by the Mocatta Library, University College, London, and are strictly copyright and issued for genealogical research for family purposes only.

Litteratur henvisninger.

Synagogens Bibliotek i London.
Hanne Trautner - Kromann: Jødedommen.
Poul Borchsenius: Den lange vandring.
Johs. Nielsen: En nation grundlægges.
Jørgen Grunnet Jepsen: En nation bliver til.
A. H. Riise og hustru. 1910.

Fotografierne af den jødiske kirkegaard, Mile End, er taget af Tove Egede Larsen, i marts 1986.
Kirkegaarden ligger bag parkeringspladsen.

Fotografierne fra Vestindien er taget af Direktør Hans Jessen Jensen 1981.

Jeg føler det rigtigt inden jeg slutter denne slægtsbog ganske kort fortælle at Anders A. Kiellerup og hustru Almira havde lavet testamente. Aaret før Almira døde, forandrede hun testamentet, saa hendes 14 børnebørn arvede, i stedet for de 4 børn.

For Oluffa Rosenkrantz, der var enebarn, var det en meget stor beskærelse af hendes arv.

I stedet for 1/4 del af 964.000 kr. fik hun 1/14 del-- i 1887 kr. (Skal vi gange det med 100, eller mere?-- jeg ved det ikke). D.v.s. 56.000 kr. istedet for 241.000 kr.

Det er forstaaeligt at der blev en retssag, som Oluffa tabte. Sagen omtales stadig i det juridiske studie.

Nu har jeg videregivet næsten alle tilgængelige oplysninger, vi har paa nuværende tidspunkt.

Det har været et dejligt arbejde. Bogen er nok gaaet ud over den ramme der kan betegnes som "en bog om slægten". Naar jeg faar min "dom" af familien, maa jeg prøve at bære den, for dommen vil bl. a. være "at der er for meget udover familien". I har ganske ret.

Min "trøst" er, at jeg aldrig faar min "dom" at vide, ej heller om I har læst bogen, -- men det har glædet mig at lave den.

Hilsen



Nr. 130.

Jeg har næsten lært at skrive paa maskine. Undskyld at jeg ofte har blandet "aa og å" i samme afsnit.

Rettelser og nye oplysninger.

Side 1.
Mathilde Kiellerup.

Almira Kiellerup.

Side 2.
Bibliotekar, cand. psyk.
Kirsten Kiellerup.

Side 3.
Nr. 7.
Abraham Lindo.
f.ca. 1767 - d. ca. 1817

Ann Mann
d. ca. 1809.

Side 8.
Almira Lindo
d. 28-2-1887.

Al henvendelse ang. forandringer i slægten, bedes sendt til mig
Ellen Kiellerup. Breeeltevej 1/102 2970. Hørsholm
eller min datter
Kirsten Kiellerup. Otto Rugesvei 9 B 1343 Eiksmarka. Norge.

Slægten Kiellerup.

4 - 140.

12.

Helge Rode

d. 23-3-1937.

15.

Jens Mikal Bang

VI 1

15a.

g2g. 29-3-1983 i Moskva

m. Valentina Alekseeva Chernova

f. 26-7-1937.

17.

Henrik Peter Bang

VII 1

17a.

g. 15-9-1984

m. Jytte Christensen.

17A.

Rasmus Andreas Bang

VIII 1

f. 9-1-1983.

21.

Gregers Rode

V 2

d. 6-3-1985

g. 30-8-1931

m. Nanna Stub

f. 5-10-1910.

48.

Jens Ernst Ottosen.

Fuldmægtig i Torvedirektoratet.

55.

Poul Thyregod.

VI 2

Lektor. lic. stat.

88.

Svend Wilhelm Heyman.

89.

Poul Jørgen Tscherning Heyman

VI 1

d. 9-10-1947.

89a.

g. m. Margrethe Christ

f. 6-7-1903.

89A. Sven Heyman f. 10-10-1933 - d. 5-7-1979.	VI	1
89B. Erik Heyman. f. 30-7-1937.	VI	2
89Ba. Ione Terezintia f. 28-5-1952.		
89BA. Erik Heyman jun. f. 9-6-1971.	VII	1
89BB Charles Duarte Heyman f.31-5-1975.	A	
89BC. Roderigo Ildefonso Heyman f. 16-5-1977.	VII	3
89C. Karen Heyman. f.9-2-1942.	VI	3
89Ca. g.m. Mario Cavallari. f. 8-1-1936		
89CA. Robespierre Cavallari.	VII	1
90. Karen Heyman.	V	2
91. Mogens Lind. d. 4-8-1967.		
100. Grete Heyman. Direktør.	V	3

124.
Lily L.A. Kiellerup IV 1
f. 18-5-1900 på Frb.- d. 31-5-1983 i Hørsholm.
128.
George A. Grant
d. 9-10-1985 i Hørsholm.
131.
Erik Wolfhagen
d. 7-5-1977 i Kbh.
133.
Sven Alex Petersen
f. 18-8-1900 på Frb.- d. 28-11-1983 i Hørsholm.
134.
Kirsten Kiellerup. Egtesk. oph.
136.
Helge Holden. VI 1
Første amanuensis.- dr. philos.
- 136B.
Mads Holden VII 2
f. 7-4-1985.
139.
Lars Holden. VI 2
Cand. scient.- Forsker.
g. 15-6-1985 i Oslo.
- 139a.
m. Marit Lassen.
Cand. scient.
f. 27-12-1962.
140.
Steinar Holden. VI. 3
Cand. oecon.
g. 14-2-1986 i Oslo
- 140a.
m. Randi Wergeland Brekke.
Civiløkonom.
f. 3-1-1961.

Slægten Rosenkrantz.

143 - 239.

148.

Fritz Iver Verner Christian Baron Rosenkrantz.

149.

Erik Gottlob Fritz Krabbe Baron Rosenkrantz IV 1
f. 26-5-1884 på Sophiendal.

151.

Niels Oluf Fritz Hermann Baron Rosenkrantz. V 1

155.

Anne Christoph Christensen. VII 1

161.

Niels Iver Baron Rosenkrantz. VII 1

170.

Louise Emerentia Baronesse Rosenkrantz. V 3

177.

Verner Oluf Jørgen Herluf Baron Rosenkrantz. IV 2

178.

Agathe Caroline Reiffenstein.

181.

Anne Erminia Lambriase.

187.

Bente Charlotte Oluffa Helene Rosenkrantz. V 2

189.

Kaj Hartmann Sørensen. VI 1

191.

Thomas Hartmann Sørensen. VII 1

192.

Kristian Hartmann Sørensen. VII 2

193. Erik Hartmann Sørensen.	<u>VI</u>	2
193a. g.p.m. Birgit Jannie Lausten. Lønnings bogholder. f. 2-6-1954.		
196. Jørgen Aage Mygind d. <u>26</u> -3-1937 i Kbh.		
222. Inger Hedvig Margrethe Baronesse Rosenkrantz.	IV	5
232 Carl Christian Fritz Johannes Olsen.	<u>V</u>	3
234. Henrik Olsen. g. 1-7-1984 i Rønne. Bornholm.	<u>VI</u>	<u>3</u>
235. m. Marianne Holo.		
234A. Magnus Holo Olsen.	VII	1
236. Carsten Olsen.	<u>VI</u>	<u>2</u>
237. Lise Olsen.	<u>VI</u>	<u>3</u>

Slægten Hedemann.

240 - 541.

240.

Ferdinant Nicolai Kiellerup
f. 26-9-1831.

II 6

250.

Viggo Christian Hansen
f. 24-10-1884 - d. 7-2-1963
g. 13-3-1913

IV 2

251.

m. Agnete Uldall
d. 15-1-1969 i Nærum.

254.

Steen Christian Uldall - Hansen
Cand. theol. lærer.
g. 31-5-1986

VI 1

254a.

m. Charlotte Thorbek
f. 21-12-1966.

258.

Tobias Antonin Uldall - Espersen.

VII 2

259.

Henrik Mogens Uldall - Hansen.
259A.

VI 3

Jacob Christian Uldall - Hansen
f. 1-11-1983.

VII 1

268.

Lise Uldall - Poulsen
f. 31-3-1978 i Roskilde.

VII 3

271 - 286.

Gunnersen Harboe.

274.

g.p.m. Gunna Trandberg,

udgår.

276.

Viggo Gunnersen Harboe
g. 19-6-1971 i Nykøbing, Mors.

VI 2

281.

Mogens Kofoed Marker.
Cand. scient. lic.

284.		
Anna Katharina (Katha) Gunnensen Harboe. <u>Børnehave Pædagog.</u>	VI	4
285.		
Johannes Svend Uldall - Hansen. <u>Civilingeniør.</u>	V	4
309.		
Ulrik Mikael Bernhoft.	VI	2
309D.		
Beate Bernhoft. f. 29-10-1983 i Hillerød.	VII	4
311.		
Jakob Bernhoft.	VII	1
315 - 331.		
<u>Tesdorpf.</u>		
316.		
Geoffrey Hugh Malcolm.		
317.		
Anna Dorothea Agnethe Tesdorpf.	VI	1
323.		
<u>Iver</u> Mogens Unsgaard.		
332.		
Erling Ryan Amtorp Hansen Bernhoft g. 2-2- <u>1952.</u>	V	4
334.		
Ulrik <u>I</u> ean Bernhoft.	VI	1
336 - 338.		
<u>Fraugdegaard.</u>		
355.		
Rørd Regnar Johannes Hammer f. 25-2-1855 paa Føhr.		
357.		
Johannes Theodor Engel f. 31-8-1875 paa Frb. - d. 21-8-1955 paa Frb.		
358.		
Otto Gustav Christian Engel g.l.g. 18-8-1934.	V	1

370.	184.		
Peter Johan Heiberg Engel.		VI	3
370B.			
Sara Engel		VII	2
f. 7-12-1982.			
370C.			
Susanne Engel		VII	3
f. 12-1-1985.			
374.			
Aage Immanuel Tang Barfod			
f. 2-2-1878 i Aalborg.			
380.			
Inger Helle Lunn Barfod.		<u>A</u>	
385.			
Jesper Malm Barfod		VI	1
f. 23-6-1972.			
417.			
Hans Christian Anker Ammentorp		IV	2
f. 5-10-1892.			
419.			
Judith Blenda Axi			
d. 10-10-1983.			
421.			
Leif Christian Anker Ammentorp.		V	2
421a.			
g.m. Dorte Branner			
f. 1939.		Ægtesk. oph.	
421A.			
Eva Juttan Anker Ammentorp		VI	1
f. 12-2-1965 i U.S.A.			
421B.			
Annette Edith Anker Ammentorp		VI	2
f. 12-3-1967 i U.S.A.			
421C.			
Tanja Sylvia Anker Ammentorp		VI	3
f. 28-1-1970 i U.S.A.			
421D.			
Louise Charlotte Anker Ammentorp		VI	4
f. 16-12-1972.			

428.
Petra Ammentorp VII 1
f. 5-8-1975 i Næstved.
430.
Poul Ammentorp V 2
g2g. 23-6-1983 på Samsø
432.
m Merete Wichmand.
435.
Ruth Almira Ammentorp IV 5
d. 11-5-1965 i Kbh.
436.
Einar Dankwart Andreas Richter
f. 25-9-1898 i Horsens d. 23-10-1980 i Kbh.
438.
Ernest David Bohr
f. 7-3-1924 i Kbh.
439.
Hanne Bohr VI 1
f. 7-3-1950 i Kbh.
g. 23-6-1972 Ægtesk. Oph.
440.
m. Peter Jensen.
443.
Nina Bohr VI 2
f. 24-4-1952 i Kbh.
g. 27-9-1985 på Frb.
444.
m. Peter Brask.
f. 14-3-1935 i Kbh.
- 443A.
Jonathan Bohr Brask VII 1
f. 24-5-1983 i Kbh.
- 443B.
Josefine Bohr Brask VII 2
f. 5-1-1985 i Kbh.
445.
Jakob Bohr VI 3
f. 17-2-1957 i Kbh.

449.		
Ole Garde	VII	1
g. 29-5-1977 i Kbh.	Egtesk. oph.	
449a.		
g.p.m. Marianne Rambusch.		
451.		
Julius Vørs Garde	VII	1
f. 12-7-1978 i Kbh.		
452.		
Eskild Vørs Garde	VII	2
f. 12-4-1980 i Kbh.		
454.		
Kirsten Garde	Vi	3
f. 15-11-1959 på Samsø.		
445.	udgaar	
456.		
Henrik Garde Hansen	VII	2
f. 6-9-1978.		
457.		
Louise Garde Handen	VII	3
f. 11-12-1980 i Kbh.		
458.		
Birte Garde	VII	4
f. 10-8-1962 på Samsø.		
458a.		
g.p.m. Erik Sørensen.		
465.		
Else Mathilde Anker Ammentorp	IV	6
d. 1978.		
467.		
Niels Gregers Anker Ammentorp	IV	7
d. 4-11-1984.		
475.		
Aage Jacob Christian Henrik Lemvigh	IV	1
d. 29-9-1984.		
508.		
Karl - Otto Lemvigh.	V	3
Søn af 495 og 497.		
518.		
Erik Boisen Thøgersen.	V	2
Godsejer.		
g. 18- <u>2</u> -1959.		

187.

524.

Birgit Overgaard.

VI 2

524A.

Thomas Overgaard Hansen

f. 18-10-1983

VII 2

Slægten Arendrup.

542 - 601.

551.

Gustav Adolf Arendrup.

IV 1

555.

Bente Spang - Hanssen
g. 19-6-1938.

V

559.

Morten Kanneworf.

VII 1

560.

Claus Kanneworf.

VII 2

565.

Henning Spang - Hanssen.
Civilingeniør. Professor.
Dr. phil.

V 2

568.

Mikael Stakemann Spang - Hanssen.

VI 2

568A.

Dan Spang - Hanssen.

VII 1

570.

Adolf Arendrup
f. 26-9-1898

IV 4

576.

Jacob Termansen.

A

579.

Henrik Christian Arendrup.

VI 2

579B.

Christian Arendrup
f. 23-6-1983.

VII 2

596.

Gustav Adolf Arendrup
f. 7-7-1869 i Kbh.- d. 20-8-1929.

III 4

Notater